

Брюксел, 26.6.2017 г.
COM(2017) 365 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА
И СМЕТНАТА ПАЛАТА**

**КОНСОЛИДИРАНИ ГОДИШНИ ОТЧЕТИ
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА 2016 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДГОВОР	3
ПОЛИТИЧЕСКА РАМКА, УПРАВЛЕНИЕ И ОТЧЕТНОСТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	5
БЕЛЕЖКА, СЪПЪТСТВАЩА КОНСОЛИДИРАНИТЕ ОТЧЕТИ	11
КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ И ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ	12
СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС.....	14
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ	15
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	16
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ	17
БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ.....	18
ОБСЪЖДАНЕ И АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ	92
ДОКЛАДИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА И ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ	107
РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ	141

ПРЕДГОВОР

Имам удоволствието да представя годишните отчети на Европейския съюз за 2016 г. Тези отчети представят пълен преглед на финансите на ЕС за 2016 г., включващ информация за финансовото състояние на Съюза, за начина, по който бюджетът е бил изпълнен през годината, за условните пасиви и за поетите от Съюза финансови задължения. Отчетите отразяват многогодишния характер на дейностите на Съюза и съдържат обяснения за основните финансови данни и за тяхното изменение.

2016 г. беше изпълнена както с постижения, така и с предизвикателства за Европейския съюз. Бюджетът на ЕС бе съсредоточен върху **укрепването на икономиката, стимулирането на създаването на работни места и на растежа и инвестирането в научни изследвания.** Европейската икономика и условията на пазара на труда се подобриха и безработицата в ЕС намаля.

По-малко от година и половина след началото на дейността си **Европейският фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)**, който е централният елемент на Плана за инвестиции за Европа, вече даде осезаеми резултати. Този фонд развива дейност в 28-те държави членки и до средата на май 2017 г. мобилизира инвестиции на стойност над 190 милиарда евро, което е над половината от целта от 315 милиарда евро, поставена за средата на 2018 г., и по този начин подпомогна икономическото възстановяване. В края на 2016 г. гаранционният фонд, който покрива операциите по ЕФСИ, предприети от групата на ЕИБ, бе захранен със средства от бюджета на ЕС и в настоящите годишни отчети възлиза на 1 милиард евро.

Стимулирането на създаването на работни места, растежа и инвестициите остава основният приоритет на бюджета на ЕС. Комисията продължава да полага усилия за подсилване на икономическото възстановяване на ЕС и за инвестиране в младите хора и в търсещите работа лица, както и в новосъздадените предприятия и в малките и средните предприятия (МСП). Добър пример за това е механизмът за гарантиране на заеми по програмата **COSME** („Конкурентоспособност на предприятията и на малките и средните предприятия“), който продължи да се прилага с успех и през 2016 г., за което допринесе и допълнителният капацитет за поемане на риск, осигурен от ЕФСИ. Към края на 2016 г. благодарение на програмата COSME над 143 000 малки и средни предприятия в 21 държави вече бяха получили финансиране на стойност над 5,5 милиарда евро.

Програмата за научни изследвания и иновации **„Хоризонт 2020“** има съществено значение за изграждането в ЕС на общество и икономика, основани на иновациите и знанието. Тя успя да привлече 49 000 участници и бяха сключени споразумения за отпускане на безвъзмездни средства на стойност 20,5 милиарда евро. Над 21 % от участниците бяха МСП. Увеличението на дейностите по „Хоризонт 2020“ е видно от почти 40 %-то увеличение на гаранционните инструменти на „Хоризонт 2020“, включени в настоящите отчети, в сравнение с миналата година.

След като през 2016 г. бяха обявени първите услуги на **програмата „Галилео“**, тази програма, която служи за изграждане на глобалната навигационна спътникова система на Европа, премина през 2016 г. от фазата на внедряване във фазата на експлоатация. Стойността на оперативните спътници и наземна инфраструктура на „Галилео“, включени в настоящите отчети, възлезе на 2 милиарда евро към края на 2016 г. Изпълнението на проекти по „Хоризонт 2020“ насърчи разработването на нови приложения на „Галилео“. Благодарение на тези проекти на пазара вече са пуснати 13 иновации и два продукта, създадени са 5 патента и 34 усъвършенствани прототипа и са публикувани 223 научни публикации. Очаква се пазарът, свързан с глобалната навигационна спътникова система, да нарасне от 5,8 милиарда устройства в употреба през 2017 г. на около 8 милиарда устройства до 2020 г.

Механизмът за свързване на Европа (MCE) за транспорта, чиято цел е да се улесни достъпът на инфраструктурните проекти до финансиране в секторите на транспорта, телекомуникациите и енергетиката, допринесе за изграждането на 64-километровия основен железопътен тунел „Бренер“, който ще бъде най-дългият железопътен тунел с висок капацитет в света. Включеният в отчетите дългов инструмент на MCE предлага поделение на риска за дълговото финансиране под формата на привилегирован и подчинен дълг или на гаранции, както и подкрепа за проектни облигации.

През 2016 г. продължи европейският отговор на новите предизвикателства вследствие на промяната в геополитическото положение. Бюджетът на ЕС оказва подкрепа на държавите членки за **правилно управление на миграционните потоци**, преодоляване на първопричините за миграцията и защита на Шенгенското пространство. През 2016 г. набра скорост изпълнението на националните програми на държавите членки по фонд „Убежище, миграция и интеграция“ и фонд „Вътрешна сигурност“.

Комисията създаде също **Механизма за бежанците в Турция**, който започна да функционира на 17 февруари 2016 г. и за който в отчетите са включени 630 милиона евро постъпил през 2016 г. принос от държавите членки. Това позволи на Комисията, наред с други инициативи, да стартира иновационна програма, наречена „Мрежа за социална закрила при извънредни обстоятелства“, която има за цел да се помогне на до един милион от най-уязвимите бежанци в Турция с редовно отпускани парични средства. Това е пример за увеличаване на използването на помощта от бюджета на ЕС като ефикасен и ефективен начин за оказване на помощ на хора при извънредни ситуации.

През юни 2016 г. Комисията предложи нова рамка за партньорство с трети държави в рамките на Европейската програма за миграцията. Рамката представлява европейски подход за задълбочаване на сътрудничеството с държавите на произход, на транзитно преминаване и на дестинация на миграционните потоци. Тя се подпомага от повечето програми по функция „Глобална Европа“, а също и от съответните доверителни фондове на ЕС, и по-специално **Доверителния фонд** за Сирия, който е включен в годишните отчети. Осигуряването на достатъчно финансиране за рамката за партньорство е от съществено значение за засилването на сътрудничеството с приоритетните партньорски държави и за продължаване на усилията, полагани по миграционния маршрут през Централното Средиземноморие.

Други глобални предизвикателства, като предприемането на мерки във връзка с изменението на климата, продължиха да са приоритет на бюджета на ЕС. През 2016 г. общият финансов принос в полза на интегрирането на свързаните с климата въпроси бе 20,9 %, което отговаря на целта, заложена за настоящата МФР за периода 2014—2020 г.

От бюджетна гледна точка **европейските структурни и инвестиционни фондове и общата селскостопанска политика** продължават да са основните инвестиционни инструменти на ЕС. През 2016 г. бюджетът на ЕС е изразходвал 57,4 милиарда евро за земеделието и развитието на селските райони и въпреки първоначалните закъснения със стартирането и изпълнението на настоящата МФР, за икономическото, социалното и териториалното сближаване бяха изразходвани 37,8 милиарда евро.

Комисията започна дебати относно бъдещето и приоритетите на ЕС с 27 държави членки. Ще продължим да работим заедно за изграждането на по-просперитетно, по-конкурентоспособно и по-сигурно бъдеще.

Günther H. Oettinger

Член на Европейската комисия, отговарящ за бюджета и човешките ресурси

ПОЛИТИЧЕСКА РАМКА, УПРАВЛЕНИЕ И ОТЧЕТНОСТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Европейският съюз (ЕС) е съюз, на който неговите 28¹ европейски държави (държавите членки) са предоставили правомощия, чрез които да бъдат постигнати общите им цели. Съюзът се основава на следните ценности: зачитане на човешкото достойнство, свобода, демокрация, равенство, правова държава и зачитане на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства. Тези ценности са общи за държавите членки в общество, което се характеризира с плурализъм, недопускане на недискриминация, търпимост, справедливост, солидарност и равенство между жените и мъжете.

1. ПОЛИТИЧЕСКА РАМКА

Договори на ЕС

Основните цели и принципи, от които се ръководят Съюзът и европейските институции, са определени в [Договорите](#). Съюзът и институциите му могат да действат само в рамките на правомощията, предоставени им от Договорите с цел да изпълнят заложените в тях цели, и трябва да направят това, като съблюдават принципите² на субсидиарност и пропорционалност.

За да постигне целите си и изпълни успешно политиките си, Съюзът си осигурява необходимите финансови средства. Комисията отговаря за изпълнението на целите в сътрудничество с държавите членки и в съответствие с принципа на добро финансово управление.

ЕС работи по изпълнението на определените в Договора цели с помощта на набор от инструменти, един от които е бюджетът на ЕС. Други инструменти са например предлагането на законодателство или прилагането на стратегии на политиката.

Стратегията „Европа 2020“

В [стратегията „Европа 2020“](#), която бе договорена през 2010 г. от държавните и правителствените ръководители на държавите — членки на ЕС, се определя 10-годишна стратегия за създаване на работни места и растеж на равнището ЕС за ЕС³. В стратегията се представят три взаимно подсилващи се приоритета — интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, с пет водещи цели на ЕС. Нейният успех зависи от колективните действия на всички участници от Съюза.

Бюджетът на ЕС е само един от инструментите, които допринасят за постигането на целите на стратегията „Европа 2020“. За постигането на конкретни резултати по линия на стратегията „Европа 2020“ се мобилизират широк набор от действия на национално, европейско и международно равнище.

Политически приоритети на Комисията

[Политическите приоритети на Комисията](#) са определени в политическите насоки, изготвени от председателя на Комисията и осигуряващи пътна карта за действията на Комисията, която е изцяло съгласувана и съвместима със стратегията „Европа 2020“ като европейската дългосрочна стратегия за растеж.

¹ На 29 март 2017 г. Обединеното кралство подаде официално уведомление за намерението си да напусне ЕС, като по този начин стартира процеса на оттегляне по силата на член 50 от Договора за Европейския съюз.

² Според принципа на субсидиарност Съюзът може да действа само ако и доколкото целите на дадено предложено действие не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, но могат, поради своя мащаб или последици, да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза. Според принципа на пропорционалност съдържанието и формата на действията на Съюза не надхвърлят необходимото за постигане на целите на Договорите. Вж. член 5 от ДФЕС.

³ Вж. Съобщение на Комисията „Европа 2020 — Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“ (COM(2010) 2020, 3 март 2010 г.).

10 ПРИОРИТЕТА

Нов стимул за работните места, растежа и инвестициите.

Свързан цифров единен пазар.

Устойчив енергиен съюз с ориентирана към бъдещето политика по въпросите на изменението на климата.

По-задълбочен и по-справедлив вътрешен пазар със засилена промишлена база.

По-задълбочен и по-справедлив икономически и паричен съюз (ИПС).

Разумно и балансирано споразумение за свободна търговия със САЩ.

Пространство на правосъдие и основни права, изградено върху взаимно доверие.

Към нова политика в областта на миграцията.

Европа като по-силен участник на световната сцена.

Съюз на демократична промяна.

Политиките, които се подпомагат от бюджета на ЕС, се изпълняват в съответствие с [многогодишната финансова рамка \(МФР\)](#).

МФР

МФР дава финансово изражение на политическите приоритети на ЕС за период от поне 5 години. В нея се определя максималният годишен размер (тавани) на разходите на ЕС като цяло и на основните категории разходи (функции). Сумата от таваните на всички функции дава общия таван на бюджетните кредити за поети задължения.

МФР подпомага действията на ЕС, насочени към постигането на целите на политиките на ЕС, в продължение на период, който е достатъчно дълъг, за да бъде ефективен и за да осигури съгласувана дългосрочна визия за бенефициерите и съфинансиращите национални органи. МФР за периода 2014—2020 г. и съставляващите я програми, съгласно които максималните бюджетни задължения за периода възлизат на 960 милиарда евро, а плащанията — на 908 милиарда евро (по цени за 2011 г.), бяха разработени със силна европейска логика и акцент върху добавената стойност, за да се подпомогне постигането на съвместно договорените цели на стратегията „Европа 2020“ за работни места и растеж.

МФР се договаря с единодушие, което сочи, че всички държави членки са съгласни с предвидените цели и разходи. Бюджетът на ЕС финансира широк набор от политики и програми в целия ЕС. В съответствие с приоритетите, определени от Европейския парламент и Съвета в МФР, Комисията изпълнява разходни програми, дейности и проекти. В рамките на основната разходна област, а именно европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), чрез приемането на оперативните програми ЕС поема правно задължение да осъществи тези действия.

Междуинституционално споразумение

МФР се допълва от [междуинституционалното споразумение относно бюджетната дисциплина](#), сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление⁴, което е политическо споразумение между Европейския парламент, Съвета и Комисията. Целта на това споразумение, което бе прието през 2013 г. в съответствие с член 295 от ДФЕС, е да се осигури бюджетна дисциплина и да се подобрят функционирането на годишната бюджетна процедура и сътрудничеството между институциите по бюджетните въпроси, както и да се гарантира добро финансово управление.

⁴ Междуинституционално споразумение от 2 декември 2013 г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление (2013/C 373/01).

Годишен бюджет

Годишният бюджет се изготвя от Комисията и обикновено се одобрява до средата на декември от Европейския парламент и Съвета въз основа на процедурата по член 314 от ДФЕС. Според принципа на балансираност на бюджета общият размер на приходите трябва да е равен на общия размер на разходите (бюджетните кредити за плащания) за дадена финансова година.

Основният **източник на финансиране** на ЕС са приходите от собствени ресурси, които се допълват от други приходи. Съществуват три вида собствени ресурси: традиционните собствени ресурси (митата и налозите върху захарта), собственият ресурс на база данъка върху добавената стойност (ДДС) и собственият ресурс на база brutния национален доход (БНД). Другите приходи, идващи от дейностите на ЕС (напр. глобите в областта на конкуренцията), обикновено представляват по-малко от 10 % от общите приходи. Общият размер на собствените ресурси, необходими за финансиране на бюджета, се определя, като от общия размер на разходите се извади общият размер на другите приходи. Общият размер на собствените ресурси не може да надвишава 1,23 % от сбора от brutните национални доходи (БНД) на държавите членки.

Оперативните разходи на ЕС обхващат различните функции от МФР и съществуват под различна форма в зависимост от това как парите се разходват и управляват. Бюджетът на ЕС се изпълнява посредством три метода на управление:

Споделено управление: при този метод на изпълнение на бюджета задачите са делегирани на държавите членки. Около 80 % от разходите попадат в този режим на управление, който обхваща области като селскостопанските разходи и дейностите по структурните фондове.

Пряко управление: при него бюджетът се изпълнява пряко от службите на Комисията.

Непряко управление: то се отнася до случаите, в които Комисията възлага задачи по изпълнението на бюджета на органи, уредени от правото на ЕС или от национално право, като например агенциите на ЕС или международни организации.

Финансов регламент

Финансовият регламент (ФР), приложим по отношение на общия бюджет, е основен акт в регулаторната структура на финансите на ЕС, определяща финансовите правила на ЕС. В него се определят общите правила, уреждащи бюджета на ЕС.

2. УПРАВЛЕНИЕ И ОТЧЕТНОСТ В ЕС

2.1. ИНСТИТУЦИОНАЛНА СТРУКТУРА

Организационното управление на ЕС се състои от институции, агенции и други органи на ЕС, които са посочени в бележка 9 от бележките към консолидираните финансови отчети. Основните институции от гледна точка на отговорността за изготвянето на политиките и вземането на решения са Европейският парламент, Европейският съвет, Съветът и Комисията.

Европейската комисия е изпълнителният орган на ЕС и работи за постигане на неговите общи интереси. Тя прави това, като предлага законодателство; изпълнява политиките на ЕС, следи за правилното прилагане на Договорите и на европейското законодателство; управлява бюджета на ЕС и представлява Съюза извън Европа.

Вътрешното функциониране на Комисията се основава на редица ключови принципи, на които се опира доброто управление: ясни функции и отговорности, силен ангажимент за управление на изпълнението и спазване на нормативната уредба, ясни механизми за отчетност, висококачествена и приобщаваща нормативна уредба, откритост и прозрачност и високи стандарти за етично поведение.

2.2. УПРАВЛЕНСКА СТРУКТУРА НА КОМИСИЯТА

Европейската комисия има единствена по рода си система на управление, при която се прави ясно разграничение между структурите за политически и административен надзор и са ясно определени отговорността и финансовата отчетност. Системата се основава на Договорите и структурата се е променяла, за да се адаптира към променящата се среда и да продължи да съблюдава най-добрите практики, посочени в съответните международни стандарти⁵.

- **Колегиумът от членовете на Комисията** носи политическа отговорност на ниво колегиум за работата на Комисията. Оперативното изпълнение на бюджета е делегирано на генералните директори и ръководителите на служби, които ръководят административната структура на Комисията⁶.
- Колегиумът делегира задачи, свързани с финансовото управление, на генералните директори или на ръководителите на служби, които по този начин стават оправомощени **разпоредители с бюджетни кредити** (ОРБК). Тези задачи могат след това да бъдат делегирани на директори, началници на отдели и други лица, които по този начин стават вторично оправомощени разпоредители с бюджетни кредити. Отговорността на разпоредителите с бюджетни кредити обхваща целия управленски процес — от определянето на това какво трябва да се направи, за да бъдат постигнати определените от институцията цели на политиката, до управлението на извършваните дейности както от оперативна, така и от бюджетна гледна точка.

Така в Комисията функциите и отговорностите в областта на финансовото управление са ясно определени и се прилагат по недвусмислен начин. Този подход е децентрализиран. Той се характеризира с ясни отговорности, като целта е да се създаде административна култура, която насърчава служителите да поемат отговорност за дейностите, върху които имат контрол, и да им се предостави контрол върху дейностите, за които носят отговорност.

В контекста на цикъла на стратегическо планиране и програмиране на Комисията всеки разпоредител с бюджетни кредити трябва да изготвя годишен отчет за дейността (ГОД) за дейностите и за постиженията и резултатите на политиката за годината, в който той декларира, че средствата са били използвани съгласно принципите на добро финансово управление и че е въвел процедури за контрол, които дават необходимата гаранция по отношение на законосъобразността и редовността на съответните операции. На равнището на Комисията тези резултати се приемат и публикуват в съвкупна форма в годишния доклад за управлението и изпълнението на бюджета и се изпращат на Европейския парламент и на Съвета. Този годишен доклад е основният инструмент, чрез който колегиумът от членове на Комисията поема политическа отговорност за управлението на бюджета.

Счетоводителят на Комисията отговаря централно за управлението на касата, за процедурите по събиране на средства, за определянето на счетоводни правила въз основа на международните счетоводни методи и стандарти за публичния сектор, за утвърждаването на счетоводните системи и за изготвянето на годишните отчети на Комисията и на консолидираните годишни отчети на ЕС. Освен това счетоводителят трябва да подписва годишните отчети, като декларира, че те представят честно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние, резултатите от дейността и паричните потоци. Счетоводителят е независима функция. Той носи голяма отговорност за финансовото отчитане в Комисията. **Вътрешният одитор** на Комисията също е централизирана и независима функция.

Общият управителен съвет участва в институционалното управление на Комисията, като упражнява надзор и предоставя стратегически насоки по важни въпроси, свързани с управлението на институцията, включително във връзка с управлението на финансовите и човешките ресурси. Той се председателства от генералния секретар и редовно събира генералните директори и кабинетите, отговарящи за бюджета, за човешките ресурси и за информационните технологии, за да гарантира, че Комисията разполага с необходимите организационни и технически структури за ефективно и ефикасно изпълнение на наредените от председателя политически приоритети.

⁵ Напр. стандартите за вътрешен контрол се основават на принципите за вътрешен контрол от 2013 г. на COSO.

⁶ По тази причина терминът „Европейска комисия“ се използва за обозначаване както на институцията — колегиума, съставляван от членовете на Комисията, така и на неговата администрация, управлявана от генералните директори на отделите ѝ (и ръководителите на други административни структури, като например служби и изпълнителни агенции).

2.3. НАДЕЖДНА РАМКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Въвеждането на надеждни рамки за изпълнение е от съществено значение за поставянето на силен акцент върху резултатите, европейската добавена стойност и доброто управление на програмите на ЕС. При изпълнението на бюджета на ЕС трябва да се вземат предвид многообразието на целите, взаимното допълване и интегрирането на политики и програми, както и ключовата роля на държавите членки при изпълнението на бюджета на ЕС. Комисията е поела ангажимент да направи необходимото бюджетът на ЕС да постига по-добри резултати за гражданите и да подпомага изпълнението на политическите приоритети. За да гарантира, че средствата се насочват към приоритетите и че всяко действие води до добри резултати и има добавена стойност, Комисията изпълнява своята инициатива „Бюджет на ЕС, ориентиран към резултатите“. Като се опира на рамката за изпълнение за периода 2014—2020 г., тя насърчава постигането на по-добър баланс между спазването на правилата и изпълнението. Рамката за изпълнение за периода 2014—2020 г. бе включена като нов задължителен елемент и като ключов стълб на по-голямата ориентация към резултатите на настоящия период на програмиране. Тя предвижда да бъдат определени ясни и измерими нечислени и числени цели, показатели и редът и условията за мониторинг, докладване и оценка.

В [годишния доклад за управлението и изпълнението на бюджета на ЕС](#) се прави цялостен преглед на изпълнението, управлението и защитата на бюджета на ЕС. В него се обяснява как бюджетът на ЕС подпомага изпълнението на политическите приоритети на Европейския съюз, описват се резултатите, постигнати с помощта на бюджета на ЕС, и се обяснява ролята на Комисията в осигуряването и насърчаването на най-високите стандарти на бюджетно и финансово управление.

2.4. ФИНАНСОВО ОТЧИТАНЕ

Основният елемент на финансовото отчитане на ЕС е интегрираният пакет за финансово отчитане (ИПФО) на ЕС, който се състои от консолидираните годишни отчети на ЕС и други доклади, придружаващи отчетите, а именно годишния доклад за управлението и изпълнението на бюджета и доклада за действията, предприети вследствие на освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета. ИПФО дава на обществеността цялостна представа за финансовото и оперативното състояние на ЕС всяка година.

Консолидираните годишни отчети на ЕС съдържат финансова информация за дейностите на институциите, агенциите и другите органи на ЕС както от гледна точка на счетоводната отчетност на базата на текущо начисляване, така и от бюджетна гледна точка. Тези отчети не съдържат годишните отчети на държавите членки.

Консолидираните годишни отчети на ЕС се състоят от две отделни, но свързани части:

- а) консолидирани финансови отчети; и
- б) отчети за изпълнението на бюджета, които съдържат обща информация за изпълнението на бюджета.

Освен това консолидираните годишни отчети на ЕС се придружават от документ за обсъждане и анализ на финансовите отчети, в който се обобщават съществените промени и тенденции във финансовите отчети и се обясняват съществените рискове и несигурност, пред които е бил изправен ЕС и на които той трябва да обърне внимание в бъдеще.

Докладване и отчетност в Комисията:

Интегриран пакет за финансово отчитане	Консолидирани годишни отчети на ЕС
	Годишен доклад за управлението и изпълнението на бюджета
	Доклад за последващите мерки по отношение на освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета

Други доклади

Общ доклад за дейностите на ЕС

Годишни отчети за дейността на генералните дирекции

Доклад относно бюджетното и финансовото управление

2.5. КОНТРОЛ

Външен одит

Европейската сметна палата (наричана по-нататък „Палатата“) е външният одитор на институциите на ЕС (и на неговите органи). Мисията на Палатата е да допринася за подобряването на финансовото управление на ЕС, да насърчава отчетността и прозрачността и да действа като независим пазител на финансовите интереси на гражданите на ЕС. Функцията на Палатата като независим външен одитор на ЕС е да проверява дали средствата на ЕС са отчетени правилно, дали са събрани и изразходени в съответствие с приложимите правила и разпоредби, както и дали са били използвани оптимално.

Годишните отчети на ЕС и управлението на неговите ресурси се одитират от Сметната палата, която в рамките на своята дейност изготвя за ЕП и Съвета:

- (1) годишен доклад за дейностите, финансирани от общия бюджет, с подробно описание на констатациите на Палатата по отношение на годишните отчети и свързаните с тях операции;
- (2) становище, основано на извършените от нея одити и представено в годишния доклад под формата на декларация за достоверност относно i) надеждността на отчетите и ii) законосъобразността и редовността на свързаните с отчетите операции, свързани както със събраните приходи, така и с плащанията за крайните бенефициери; и
- (3) специални доклади, обхващащи конкретни области.

Освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета

Последният етап от бюджетния цикъл е освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета за дадена финансова година. Комисията и всички други институции и органи на ЕС се освобождават от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета. Освобождаването от отговорност представлява политическият аспект на външния контрол на изпълнението на бюджета и е решението, с което Европейският парламент, действащ по препоръка на Съвета, „освобождава“ Комисията (и други органи на ЕС) от отговорността ѝ във връзка с управлението на даден бюджет, като отбелязва края на съществуването на този бюджет. В ЕС органът, който извършва това освобождаване от отговорност, е Европейският парламент. Това означава, че след одита и приключването на годишните отчети Съветът трябва да отправи препоръка и след това Европейският парламент да освободи Комисията и други органи на ЕС от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на ЕС за дадена финансова година. Това решение се основава на проверка на годишните отчети, на годишния доклад на Комисията за управлението и изпълнението на бюджета, на годишния доклад, на одитното становище и специалните доклади на Сметната палата, както и на отговорите на Комисията на въпроси и на искания за допълнителна информация.

Процедурата по освобождаване от отговорност може да има три резултата: освобождаване от отговорност, отлагане на това освобождаване от отговорност и отказ да бъде предоставено освобождаването от отговорност. Неразделна част от ежегодната процедура по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета в Европейския парламент са изслушванията на комисарите, които отговарят на въпроси на ЧЕП в комисията по бюджетен контрол относно областите на политиката, за които комисарите отговарят. Окончателният доклад за освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета, съдържащ конкретни препоръки към Комисията за предприемане на мерки, се приема на пленарно заседание на Европейския парламент. Препоръките на Съвета, свързани с освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета, се приемат от Съвета по икономически и финансови въпроси (ECOFIN). Във връзка с доклада на Европейския парламент за освобождаването от отговорност и препоръките на Съвета за освобождаване от отговорност се изготвя годишен доклад, в който Комисията очертава конкретните мерки, които е предприела, за да изпълни отправените препоръки.

БЕЛЕЖКА, СЪПЪТСТВАЩА КОНСОЛИДИРАНИТЕ ОТЧЕТИ

Консолидираните годишни отчети на Европейския съюз за 2016 г. са изготвени въз основа на информацията, представена от институциите и органите съгласно член 148, параграф 2 от Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейския съюз. С настоящото заявявам, че те бяха съставени в съответствие с дял IX от този Финансов регламент и със счетоводните принципи, правила и методи, посочени в бележките към финансовите отчети.

От счетоводителите на тези институции и органи, които удостовериха нейната надеждност, получих цялата информация, необходима за изготвянето на отчетите, които показват активите и пасивите на Европейския съюз и изпълнението на бюджета.

С настоящото удостоверявам, че въз основа на тази информация и на проверките, които прецених за необходими, за да подпиша отчетите на Европейската комисия, имам разумна увереност, че отчетите представят честно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние, резултатите от дейността и паричните потоци на Европейския съюз.

[подпис]

Rosa ALDEA BUSQUETS

Счетоводител на Комисията

23 юни 2017 г.

КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ И ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Следва да се отбележи, че поради закръглянето на цифрите в милиони евро някои финансови данни в таблиците по-долу може да изглеждат грешни.

СЪДЪРЖАНИЕ

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС	14
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ	15
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	16
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ	17
БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ	18
1. ВАЖНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ	19
2. БЕЛЕЖКИ КЪМ СЧЕТОВОДНИЯ БАЛАНС	33
3. БЕЛЕЖКИ КЪМ ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ	61
4. УСЛОВНИ ПАСИВИ И АКТИВИ	68
5. БЮДЖЕТНИ И ПРАВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	72
6. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	76
7. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СВЪРЗАНИ ЛИЦА	87
8. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА СЧЕТОВОДНИЯ БАЛАНС	89
9. ОБХВАТ НА КОНСОЛИДАЦИЯТА	90

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

милиони евро

	Бележка	31.12.2016	31.12.2015
НЕТЕКУЩИ АКТИВИ			
Нематериални активи	2.1	381	337
Имоти, машини и съоръжения	2.2	10 068	8 700
Инвестиции, отчетени посредством метода на собствения капитал	2.3	528	497
Финансови активи	2.4	62 247	56 965
Предварително финансиране	2.5	21 901	29 879
Вземания по операции с размяна и средства, подлежащи на събиране, по операции без размяна	2.6	717	870
		95 842	97 248
ТЕКУЩИ АКТИВИ			
Финансови активи	2.4	3 673	9 907
Предварително финансиране	2.5	23 569	15 277
Вземания по операции с размяна и средства, подлежащи на събиране, по операции без размяна	2.6	10 905	9 454
Материални запаси	2.7	165	138
Пари и парични еквиваленти	2.8	28 585	21 671
		66 897	56 448
ОБЩО АКТИВИ		162 739	153 696
НЕТЕКУЩИ ПАСИВИ			
Пенсии и други доходи на наети лица	2.9	(67 231)	(63 814)
Провизии	2.10	(1 936)	(1 716)
Финансови пасиви	2.11	(55 067)	(51 764)
		(124 234)	(117 293)
ТЕКУЩИ ПАСИВИ			
Провизии	2.10	(675)	(314)
Финансови пасиви	2.11	(2 284)	(7 939)
Задължения	2.12	(40 005)	(32 191)
Начислени разходи и приходи за бъдещи периоди	2.13	(67 580)	(68 402)
		(110 544)	(108 846)
ОБЩО ПАСИВИ		(234 778)	(226 139)
НЕТНИ АКТИВИ		(72 040)	(72 442)
Резерви	2.14	4 841	4 682
Суми, които трябва да бъдат поискани от държавите членки*	2.15	(76 881)	(77 124)
НЕТНИ АКТИВИ		(72 040)	(72 442)

* На 1 декември 2016 г. Европейският парламент прие бюджет, който предвижда плащането на краткосрочните задължения на Съюза от собствените ресурси, които държавите членки ще съберат или които ще бъдат поискани от тях през 2017 г. Освен това съгласно член 83 от Правилника за персонала (Регламент № 259/68 на Съвета от 29 февруари 1968 г. съгласно неговото изменение) държавите членки съвместно гарантират пенсионните задължения.

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ

милиони евро

	Бележка	2016	2015
ПРИХОДИ			
Приходи от операции без размяна			
Ресурси от БНД	3.1	95 578	95 355
Традиционни собствени ресурси	3.2	20 439	18 649
Ресурси от ДДС	3.3	15 859	18 328
Глоби	3.4	3 858	531
Събиране на разходи	3.5	1 947	1 547
Други	3.6	5 740	5 067
		143 422	139 478
Приходи от операции с размяна			
Финансови приходи	3.7	1 769	1 846
Други	3.8	996	1 562
		2 765	3 408
Общо приходи		146 187	142 886
РАЗХОДИ			
Изпълнени от държавите членки	3.9		
Европейски фонд за гарантиране на земеделието		(44 152)	(45 032)
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони и други инструменти за развитие на селските райони		(12 604)	(16 376)
Европейски фонд за регионално развитие и Кохезионен фонд		(35 045)	(38 745)
Европейски социален фонд		(9 366)	(9 849)
Други		(1 606)	(2 380)
Изпълнени от Комисията, изпълнителните агенции и доверителните фондове	3.10	(15 610)	(15 626)
Изпълнени от други агенции и органи на ЕС	3.11	(2 547)	(1 209)
Изпълнени от трети държави и международни организации	3.11	(3 258)	(3 031)
Изпълнени от други субекти	3.11	(2 035)	(2 107)
Разходи за персонал и за пенсии	3.12	(9 776)	(10 273)
Промени в актюерските предположения за доходите на наети лица	3.13	(1 068)	(2 040)
Финансови разходи	3.14	(1 904)	(1 986)
Дял от резултата на съвместни и асоциирани предприятия	3.15	2	(641)
Други разходи	3.16	(5 486)	(6 623)
Общо разходи		(144 454)	(155 919)
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА		1 733	(13 033)

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

милиони евро

	2016	2015
Финансов резултат за годината	1 733	(13 033)
Оперативни дейности		
Амортизация на дълготрайни финансови активи	88	74
Амортизация	575	489
(Увеличение)/намаление на заемите	1 774	1 591
(Увеличение)/намаление на предварителното финансиране	(314)	7 439
(Увеличение)/намаление на вземанията по операции с размяна и на средствата, подлежащи на събиране, по операции без размяна	(1 297)	5 253
(Увеличение)/намаление на материалните запаси	(26)	(10)
Увеличение/(намаление) на задължението, свързано с пенсиите и доходите на наети лица	3 417	5 198
Увеличение/(намаление) на провизиите	581	(253)
Увеличение/(намаление) на финансовите пасиви	(2 351)	(977)
Увеличение/(намаление) на задълженията	7 813	(10 989)
Увеличение/(намаление) на начислените разходи и приходите за бъдещи периоди	(821)	12 429
Бюджетен излишък от предходната година, взет като непаричен приход	(1 349)	(1 435)
Други непарични движения	18	32
Инвестиционни дейности		
(Увеличение)/намаление на нематериалните активи и на имотите, машините и съоръженията	(2 073)	(1 381)
(Увеличение)/намаление на инвестициите, отчетени посредством метода на собствения капитал	(31)	(87)
(Увеличение)/намаление на финансовите активи, обявени за продажба	(822)	(213)
(Увеличение)/намаление на финансовите активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита	(0)	-
НЕТНИ ПАРИЧНИ ПОТОЦИ	6 914	4 126
Нетно увеличение/(намаление) на парите и паричните еквиваленти	6 914	4 126
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	21 671	17 545
Пари и парични еквиваленти в края на годината	28 585	21 671

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ

	Резерви (А)		Суми, които трябва да бъдат поискани от държавите членки (Б)		Нетни активи =(А)+(Б)
	Резерв на справедливата стойност	Други резерви	Натрупан излишък/(дефиц ит)	Финансов резултат за годината	
САЛДО КЪМ 31.12.2014 г.	238	4 197	(51 161)	(11 280)	(58 006)
Движение на резерва на Гаранционния фонд	–	189	(189)	–	–
Движения на справедливата стойност	54	–	–	–	54
Други	–	2	(24)	–	(22)
Разпределение на финансовия резултат за 2014 г.	–	3	(11 283)	11 280	–
Бюджетен резултат за 2014 г., предоставен на държавите членки	–	–	(1 435)	–	(1 435)
Финансов резултат за годината	–	–	–	(13 033)	(13 033)
САЛДО КЪМ 31.12.2015 г.	292	4 390	(64 091)	(13 033)	(72 442)
Движение на резерва на Гаранционния фонд	–	82	(82)	–	–
Движения на справедливата стойност	33	–	–	–	33
Други	–	39	(54)	–	(15)
Разпределение на финансовия резултат за 2015 г.	–	5	(13 038)	13 033	–
Бюджетен резултат за 2015 г., предоставен на държавите членки	–	–	(1 349)	–	(1 349)
Финансов резултат за годината	–	–	–	1 733	1 733
САЛДО КЪМ 31.12.2016 г.	325	4 516	(78 614)	1 733	(72 040)

милиони евро

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

1. ВАЖНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ

1.1. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ И ПРАВИЛА ЗА СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ

Счетоводството на ЕС се води в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1) (наричан по-нататък „Финансовият регламент“) и с Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията от 29 октомври 2012 г. (ОВ L 362, 31.12.2012 г., стр. 1) относно подробните правила за прилагане на този финансов регламент.

В съответствие с член 143 от Финансовия регламент ЕС изготвя своите финансови отчети въз основа на правилата за счетоводна отчетност на базата на текущо начисляване, които се основават на международните счетоводни стандарти за публичния сектор (МССПС). Тези правила за счетоводна отчетност, приети от счетоводителя на Комисията, трябва да се прилагат от всички институции и органи на ЕС, които попадат в обхвата на консолидацията, за да бъде установен единен набор от правила за счетоводна отчетност, оценка и представяне на отчетите с цел хармонизиране на процеса на съставяне на финансовите отчети и консолидация.

1.2. СЧЕТОВОДНИ ПРИНЦИПИ

Целта на финансовите отчети е да се предостави информация за финансовото състояние, резултатите и паричните потоци на даден субект, която е полезна за широк кръг ползватели. За ЕС като публичноправен субект целите по-конкретно са да бъде предоставена информация, полезна при вземането на решения, и да бъде показана отчетността на субекта за ресурсите, които са му поверени. Настоящият документ е съставен с оглед на тези цели.

Общите съображения (или счетоводни принципи), които трябва да бъдат съблюдавани при съставянето на финансовите отчети, са посочени в счетоводно правило 1 „Финансови отчети“ на ЕС и са същите като описаните в МССПС 1: честно представяне, текущо начисляване, действащо предприятие, последователно представяне, същественост, агрегиране, прихващане и сравнителна информация. Качествените характеристики на финансовото отчитане съгласно член 144 от Финансовия регламент са релевантност, надеждност, разбираемост и сравнимост.

1.3. КОНСОЛИДАЦИЯ

Обхват на консолидацията

Консолидираните финансови отчети на ЕС обхващат всички важни контролирани субекти (т.е. институциите (включително Комисията) и агенциите на ЕС), асоциирани предприятия и съвместни предприятия. Пълният списък на консолидираните субекти се съдържа в бележка 9 от финансовите отчети на ЕС. Понастоящем той включва 52 контролирани субекта и 1 асоциирано предприятие. Субектите, които попадат в обхвата на консолидацията, но които са несъществени за консолидираните финансови отчети на ЕС като цяло, не е необходимо да бъдат консолидирани или отчетени чрез метода на собствения капитал, когато това ще доведе до прекомерни времеви или финансови разходи за ЕС. Тези субекти се наричат „несъществени субекти“ и са посочени отделно в бележка 9. През 2016 г. като несъществени субекти бяха определени 7 субекта.

Контролирани субекти

Решението за включване на субект в обхвата на консолидацията се основава на концепцията за контрол. Контролираните субекти са всички субекти, при които ЕС е изложен на различни ползи или има право на различни ползи от своето участие и има също отговорността да повлияе на естеството и размера на тези ползи чрез властта си над другия субект. Тази власт трябва да е упражнявана в настоящия момент и да е свързана със съответните дейности на предприятието. Контролираните субекти се консолидират изцяло. Консолидирането започва на първата дата, на която има наличие на контрол, и приключва, когато такъв контрол вече не съществува.

Най-често използваните показатели за контрол в рамките на ЕС са: създаване на субекта с учредителни договори или вторично законодателство, финансиране на субекта от бюджета на ЕС, наличие на право на глас в ръководните органи, одит от Европейската сметна палата и освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета от Европейския парламент. Прави се индивидуална оценка на всеки субект, за да се прецени дали един или всички от изброените по-горе критерии са достатъчни, за да се породи контрол.

Съгласно този подход институциите (с изключение на Европейската централна банка) и агенциите (с изключение на агенциите от бившия 2-ри стълб) на ЕС се считат за намиращи се под изключителния контрол на ЕС и поради това попадат в обхвата на консолидирането. Освен това Европейската общност за въглища и стомана (ЕОВС) в ликвидация също се счита за контролиран субект.

Всички съществени операции и салда между контролирани субекти на ЕС са изключени, докато нереализираните печалби и загуби от такива операции не са съществени и поради това не са изключени.

Съвместни договорености

Съвместната договореност е договореност, върху която ЕС и една или повече страни имат съвместен контрол. Съвместният контрол е договорно уредено споделяне на контрола върху дадена договореност, който съществува само когато за вземането на решения, свързани със съответните дейности, се изисква единодушното съгласие на страните, които споделят контрола. Съвместните договорености могат да бъдат съвместни операции или съвместни предприятия. Когато съвместната договореност е структурирана посредством отделен инструмент и страните по нея имат права спрямо нейните нетни активи, тя се класифицира като съвместно предприятие. Участията в съвместни предприятия се отчитат по метода на собствения капитал (вж. бележка **1.5.4**). Когато страните имат права спрямо активите и задължения спрямо пасивите, които активи и пасиви са свързани с договореността, тази съвместна договореност се класифицира като съвместна операция. Що се отнася до дела на ЕС в съвместни операции, ЕС признава във финансовите си отчети: своите активи и пасиви, своите приходи и разходи и дела си от активите, пасивите, приходите и разходите, държани или направени съвместно.

Асоциирани предприятия

Асоциирани предприятия са субектите, върху които ЕС има, пряко или непряко, значително влияние, но не и контрол. Приема се, че съществува значително влияние, ако ЕС държи пряко или непряко 20 % или повече от правата на глас. Участията в асоциирани предприятия се отчитат по метода на собствения капитал (вж. бележка **1.5.4**).

Неконсолидирани субекти, чиито средства се управляват от Комисията

Средствата на общата система за здравно осигуряване за служителите на ЕС, на Европейския фонд за развитие и на Гаранционния фонд за участниците се управляват от Комисията от тяхно име. Тъй като обаче тези субекти не се контролират от ЕС, те не се консолидират в неговите финансови отчети.

1.4. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕТО

Финансовите отчети се представят ежегодно. Счетоводната година започва на 1 януари и приключва на 31 декември.

1.4.1. Валута и база за конвертиране

Работна и отчетна валута

Освен когато е посочено друго, финансовите отчети са представени в милиони евро — работната и отчетна валута на ЕС.

Операции и салда

Операциите в чуждестранна валута се конвертират в евро, като се използва обменният курс, преобладаващ към датата на операциите. Печалбите и загубите от курсови разлики, произтичащи от уреждането на операции в чуждестранна валута и от повторното конвертиране на паричните активи

и пасиви в чуждестранна валута по обменните курсове в края на годината, се признават в отчета за финансовия резултат. Разликите от конвертиране за непаричните финансови инструменти, класифицирани като финансови активи, обявени за продажба, се включват в резерва на справедливата стойност.

Различни методи за конвертиране се прилагат за имотите, машините и съоръженията и за нематериалните активи, които запазват стойността си в евро при курса, който се е прилагал към датата, на която са закупени.

Салдата в края на годината на паричните активи и пасиви в чуждестранна валута се конвертират в евро въз основа на обменните курсове на Европейската централна банка, прилагани на 31 декември:

Обменни курсове спрямо еврото

Валута	31.12.2016	31.12.2015	Валута	31.12.2016	31.12.2015
BGN	1.9558	1.9558	PLN	4.4103	4.2639
CZK	27.0210	27.0230	RON	4.5390	4.5240
DKK	7.4344	7.4626	SEK	9.5525	9.1895
GBP	0.8562	0.7340	CHF	1.0739	1.0835
HRK	7.5597	7.6380	JPY	123.4000	131.0700
HUF	309.8300	315.9800	USD	1.0541	1.0887

1.4.2. Използване на приблизителни оценки

В съответствие с МССПС и общоприетите счетоводни принципи финансовите отчети по необходимост включват суми, основани на приблизителни оценки и предположения на ръководителите, основаващи се на най-надеждната налична информация. Съществените приблизителни оценки включват, без да са ограничени до това: сумите за задълженията, свързани с доходите на наети лица, провизиите, финансовия риск, свързан с материалните запаси и вземанията, начислените приходи и разходи, условните активи и пасиви, степента на обезценка на нематериалните активи и на имотите, машините и съоръженията и сумите, оповестени в бележките във връзка с финансовите инструменти. Действителните резултати могат да се различават от тези приблизителни оценки. Промените в приблизителните оценки се отразяват през периода, през който станат известни.

1.5. СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

1.5.1. Нематериални активи

Придобитите лицензи за компютърен софтуер се посочват по историческа стойност минус натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Активите се амортизират по линейния метод през очаквания си полезен живот (3—11 години). Очакваният полезен живот на нематериалните активи зависи от специфичния им икономически живот или от правния им живот, който се определя от споразумение. Вътрешно разработените нематериални активи се капитализират, когато съответните критерии на правилата за счетоводна отчетност на ЕС бъдат изпълнени, и са свързани единствено с етапа на разработка на актива. Капитализируемите разходи включват всички разходи, които могат директно да се припишат и които са необходими за създаването, производството и подготвянето на актива за работа по предвидения от ръководството начин. Разходите, свързани с научноизследователски дейности, некапитализируемите разходи по разработката и разходите за поддръжка се признават като разходи в момента на възникването си.

1.5.2. Имоти, машини и съоръжения

Всички имоти, машини и съоръжения се посочват по историческа стойност минус натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Стойността включва разходите, които могат директно да се припишат на придобиването, създаването или прехвърлянето на актива.

Последващите разходи се включват в балансовата стойност на актива или се признават като отделен актив, както е уместно, единствено когато е вероятно бъдещите икономически ползи или потенциалът за предоставяне на услуга, свързани с актива, да са по посока на ЕС и стойността на актива може да бъде надеждно оценена. Разходите за ремонт и поддръжка се включват в отчета за финансовия резултат през финансовия период, през който са били извършени.

Земята и произведенията на изкуството не се амортизират, тъй като се счита, че имат безкраен полезен живот. Активите в процес на изграждане не се амортизират, тъй като тези активи все още не са на разположение за употреба. Амортизацията на другите активи се изчислява чрез линейния метод, за да бъде разпределена тяхната стойност минус остатъчната им стойност през очаквания им полезен живот, както следва:

Вид актив	Норма на линейна амортизация
Сгради	от 4 % до 10 %
Космически активи	от 8 % до 20 %
Машини и съоръжения	от 10 % до 25 %
Обзавеждане и превозни средства	от 10 % до 25 %
Компютърен хардуер	от 25 % до 33 %
Други	от 10 % до 33 %

Печалбите и загубите от намаленията на активи се определят чрез сравняване на приходите минус разходите по продажбата с балансовата стойност на актива, от който институцията се освобождава, и се включват в отчета за финансовия резултат.

Лизинг

Лизингът на материални активи, при който ЕС носи по същество всички рискове и ползи от собствеността, се класифицира като финансов лизинг. Финансовият лизинг се капитализира в началото на лизинга по по-ниската от следните две стойности — справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лихвеният елемент на плащането по финансов лизинг се начислява към разходите за срока на лизинга при постоянен периодичен лихвен процент за оставащото салдо. Наемните задължения, след приспадане на финансовите разходи, се включват във финансовите пасиви (нетекущи и текущи). Лихвеният елемент от финансовия разход се отнася като разход в отчета за финансовия резултат през лизинговия период така, че да бъде получен постоянен периодичен лихвен процент за оставащото салдо по пасива за всеки период. Държаните чрез финансов лизинг активи се амортизират през по-краткия от следните периоди — полезния живот на актива и срока на лизинга.

Лизингът, при който наемодателят запазва значителна част от рисковете и ползите, произтичащи от собствеността, се класифицира като оперативен лизинг. Плащанията по оперативен лизинг се признават като разход в отчета за финансовия резултат по линейния метод през срока на лизинга.

1.5.3. Обезценка на нефинансови активи

Активите, имащи безкраен полезен живот, не подлежат на амортизация и се проверяват всяка година за обезценка. Активите, подлежащи на амортизация, се проверяват за обезценка, когато събития или промени в обстоятелствата покажат, че балансовата им стойност може да не е възстановима. Загуба от обезценка се признава за сумата, с която балансовата стойност на актива надвишава възстановимата му стойност (на ползване). Възстановимата стойност (на ползване) е по-високата от следните две стойности — справедливата стойност на актива, намалена с разходите по продажбата му, и стойността му в употреба.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи и на имотите, машините и съоръженията се преразглеждат и ако е необходимо, се коригират поне веднъж годишно. Балансовата стойност на даден актив се намалява веднага до неговата възстановима стойност (на ползване), ако балансовата стойност на актива е по-голяма от приблизителната му възстановима стойност (на ползване). Ако основанията за обезценки, признати през предходни години, вече не са валидни, загубите от обезценка съответно се сторнират.

1.5.4. Инвестиции, отчетени посредством метода на собствения капитал

Участия в асоциирани предприятия и в съвместни предприятия

Инвестициите, отчитани по метода на собствения капитал, първоначално се признават по себестойност. Участието на ЕС в тези инвестиции се признава в отчета за финансовия резултат, а дялът му от движенията на резервите се признава в резерва на справедливата стойност при нетните активи. Първоначалният разход, в който са отразени всички движения (допълнителни вноски, дял от финансовите резултати и от движенията на резервите, обезценки и дивиденди), образува

счетоводната стойност на инвестицията във финансовите отчети към датата на счетоводния баланс. Доходите, получени от инвестицията, намаляват балансовата стойност на актива.

Ако делът на ЕС от дефицита на инвестиция, отчитана по метода на собствения капитал, е равен на дела му от инвестицията или превишава този дял, ЕС спира да признава дела си от следващите загуби („непризнати загуби“). След като делът на ЕС бъде намален до нула, допълнителните загуби се отчитат и се признава пасив само до размера, за който ЕС има правно или конструктивно задължение или е извършил плащания от името на субекта.

Ако има признаци за обезценка, трябва да се направи намаление до по-ниската възстановима стойност. Възстановимата стойност се определя, както е описано в бележка **1.5.3**. Ако след време причината за обезценката спре да бъде валидна, загубата от обезценка се сторнира до балансовата стойност, която щеше да бъде определена, ако не беше призната загуба от обезценка.

В случаите, когато ЕС държи 20 % или повече от фонд за инвестиционен капитал, той не се стреми да упражнява значително влияние. Поради това тези фондове се третират като финансови инструменти и се категоризират като финансови активи, обявени за продажба.

Асоциираните и съвместните предприятия, класифицирани като несъществени субекти, не се отчитат по метода на собствения капитал. Приносът на ЕС към тези субекти се отчита като разход за периода.

1.5.5. Финансови активи

Класификация

ЕС класифицира своите финансови активи в следните категории: финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита; заеми и вземания; инвестиции, държани до падеж; и финансови активи, обявени за продажба. Класификацията на финансовите инструменти се определя при първоначалното им признаване и се преоценява към датата на всеки счетоводен баланс.

i) Финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита

Финансов актив се класифицира в тази категория, ако е придобит основно с цел продажба в краткосрочен план или ако е посочен като такъв от ЕС. Деривативите също попадат в тази категория. Активите в тази категория се класифицират като текущи активи, ако се очаква да бъдат реализирани в срок от 12 месеца от датата на счетоводния баланс.

ii) Заеми и вземания

Заемите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. Те възникват, когато ЕС предоставя пари, стоки или услуги пряко на длъжник без намерение да търгува с вземането или когато ЕС встъпва в правата на първоначалния заемодател след плащане, направено от ЕС по договор за гаранция. Плащанията, които стават дължими в срок от 12 месеца от датата на счетоводния баланс, се класифицират като текущи активи. Плащанията, които стават дължими след 12 месеца от датата на счетоводния баланс, се класифицират като нетекущи активи. Заемите и вземанията включват срочните депозити с първоначален срок от над три месеца.

iii) Инвестиции, държани до падеж

Инвестициите, държани до падеж, представляват недеривативни финансови активи с фиксирани или определими плащания и фиксиран падеж, които ЕС има категоричното намерение и възможност да държи до падеж. През тази финансова година ЕС не държи инвестиции в тази категория.

iv) Финансови активи, обявени за продажба

Обявените за продажба финансови активи са недеривативни инструменти, които или се посочват в тази категория, или не се класифицират в никоя от другите категории. Те се класифицират или като текущи, или като нетекущи активи в зависимост от периода от време, през който ЕС очаква да ги държи и който обикновено е срокът до настъпването на падежа. Инвестициите в субекти, които не са консолидирани и не се отчитат по метода на собствения капитал, и другите инвестиции от

капиталов вид (напр. операциите с рисков капитал), също се класифицират като финансови активи, обявени за продажба.

Първоначално признаване и оценяване

Покупките и продажбите на финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита, държани до падеж и обявени за продажба, се признават на датата на търгуване — датата, на която ЕС поема задължение да закупи или продаде актива. Паричните еквиваленти и заемите се признават, когато паричните средства бъдат отпуснати на заемополучателите. Финансовите инструменти първоначално се признават по справедлива стойност. Трансакционните разходи за всички финансови активи, които не са отчетени по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита, се добавят към справедливата стойност при първоначалното признаване. Финансовите активи, отчетени по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита, първоначално се признават по справедлива стойност, а трансакционните разходи се вписват като разход в отчета за финансовия резултат.

Справедливата стойност на финансов актив при първоначалното признаване обикновено е цената на сделката (т.е. справедливата стойност на полученото възнаграждение), освен ако справедливата стойност на този инструмент се доказва чрез сравняване с други наблюдаеми текущи пазарни сделки със същия инструмент или въз основа на техника за оценяване, чиито променливи включват само данни от наблюдаеми пазари (напр. при някои договори за деривативи). Въпреки това, когато бъде отпуснат дългосрочен безлихвен заем или дългосрочен заем, чиято лихва е под пазарните условия, неговата справедлива стойност може да бъде оценена като настоящата стойност на всички бъдещи парични постъпления, дисконтирани посредством преобладаващия пазарен лихвен процент за подобен инструмент с подобен кредитен рейтинг.

Отпуснатите заеми се оценяват по номиналната им стойност, която се счита за справедливата стойност на заема. Обяснението за това е следното:

- „Пазарната среда“ за отпускане на заеми от ЕС е много специфична и различна от капиталовия пазар, използван за емитиране на корпоративни или държавни облигации. Тъй като заемодателите на тези пазари имат възможността да избират алтернативни инвестиции, вероятността за тази възможност се отчита в пазарните цени. Тази възможност за алтернативни инвестиции обаче не съществува за ЕС, който няма право да инвестира пари на капиталовите пазари. Той само взема средства назаем с цел отпускане на заеми при същия лихвен процент. Това означава, че за взетите назаем суми ЕС не разполага с алтернативен вариант за отпускане на заеми или за инвестиране. Ето защо не съществува алтернативен разход и следователно не съществува база за сравнение с пазарните проценти. Всъщност самата операция на ЕС по отпускане на заем представлява пазарът. По същество, тъй като алтернативният разход „вариант“ не важи, пазарната цена не отразява справедливо същността на операциите на ЕС по отпускане на заеми. Поради това не е подходящо справедливата стойност на отпускането на заеми от страна на ЕС да се определя с упоменаване на корпоративни или държавни облигации.
- Освен това, тъй като няма активен пазар или подобни операции, с които да се направи сравнение, лихвеният процент, който ЕС трябва да използва за определяне на справедливата стойност на своите операции по отпускане на заеми в рамките на ЕМФС, за подпомагане на ПБ и други такива заеми, следва да бъде дължимият лихвен процент.
- Освен това за тези заеми има компенсиращи ефекти между отпуснатите и получените заеми поради техния реципрочен характер („бек-ту-бек“). Поради това ефективната лихва за отпуснатия заем е равна на ефективната лихва за свързаните с него получени заеми. Трансакционните разходи, направени от ЕС и след това начислени на бенефициера на заема, се признават направо в отчета за финансовия резултат.

Финансовите инструменти се отписват, когато правата за получаване на парични потоци от инвестициите са изтекли или ЕС по същество е прехвърлил всички рискове и ползи от собствеността на друга страна.

Последващо оценяване

- Финансовите активи, отчетени по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита, впоследствие се отчитат по справедлива стойност. Печалбите и загубите, възникващи от промени в справедливата стойност на категорията „финансови инструменти по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита“, се включват в отчета за финансовия резултат през периода, в който възникват.

- ii) Заемите и вземанията се отчитат по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва. В случай на заеми, отпуснати от заемни средства, същата ефективна лихва се прилага както за отпуснатите, така и за получените заеми, тъй като тези отпуснати заеми имат характеристиките на операции от вида „бек-ту-бек“ (back-to-back) и разликите между условията за отпускане и получаване на заем и между сумите не са съществени. Трансакционните разходи, направени от ЕС и след това начислени на бенефициера на заема, се признават направо в отчета за финансовия резултат.
- iii) Активите, държани до падеж, се отчитат по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва. Понастоящем ЕС не държи инвестиции, държани до падеж.
- iv) Финансовите активи, обявени за продажба, впоследствие се отчитат по справедлива стойност. Печалбите и загубите, възникващи от промени в справедливата стойност на финансовите активи, обявени за продажба, се признават в резерва на справедливата стойност, с изключение на разликите от конвертиране на паричните активи, които се признават в отчета за финансовия резултат. Когато активи, класифицирани като финансови активи, обявени за продажба, бъдат отписани или се обезценят, кумулативните корекции на справедливата стойност, които преди са били признати в резерва на справедливата стойност, се признават в отчета за финансовия резултат. Лихвата по финансовите активи, обявени за продажба, изчислена по метода на ефективната лихва, се признава в отчета за финансовия резултат. Дивидентите от капиталови инструменти, обявени за продажба, се признават, когато бъде установено правото на ЕС да получи плащането.

Справедливата стойност на инвестициите, котиран на активни пазари, се основава на текущите цени „купува“. Ако пазарът за даден финансов актив не е активен (и за нерегистрирани на борсата ценни книжа и извънборсови деривативи), ЕС определя справедлива стойност с помощта на техники за оценяване. Те включват използването на скорешни операции между несвързани страни, отнасяне към други инструменти, които по същество са същите, анализ на дисконтирания паричен поток, модели на ценообразуване на опции и други техники за оценяване, обикновено използвани от участниците на пазара.

Инвестициите във фондове за рисков капитал, които са класифицирани като финансови активи, обявени за продажба, и които нямат котирана пазарна цена на активен пазар, се оценяват по нетната стойност на активите, която може да им бъде приписана и която се счита за еквивалент на справедливата им стойност.

Когато справедливата стойност на инвестициите в капиталови инструменти, които нямат посочена пазарна цена на активен пазар, не може да бъде оценена по надежден начин, тези инвестиции се оценяват по себестойност минус загубите от обезценка.

Обезценка на финансови активи

Към датата на всеки счетоводен баланс ЕС преценява дали има обективни доказателства, че даден финансов актив се е обезценил. Финансов актив се е обезценил и са настъпили загуби от обезценка, ако и само тогава, когато съществува обективно доказателство за обезценка в резултат на едно или повече събития, настъпили след първоначалното признаване на актива, и това събитие (или събития), което води до загуба, има измеримо по надежден начин въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци по финансовия актив.

а) *Активи, отчетени по амортизирана стойност*

Ако има обективно доказателство, че е възникнала загуба от обезценка по заеми и вземания или по инвестиции, държани до падеж, които са отчетени по амортизирана стойност, размерът на загубата се оценява като разликата между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци (като се изключват бъдещите кредитни загуби, които не са възникнали), дисконтирани по първоначалния ефективен лихвен процент на финансовия актив. Балансовата стойност на актива се намалява и стойността на загубата се признава в отчета за финансовия резултат. Ако заем или инвестиция, държана до падеж, има променлив лихвен процент, дисконтовият процент за оценяване на всяка загуба от обезценка е текущият ефективен лихвен процент, определен съгласно договора. Изчисляването на настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци по обезпечен финансов актив отразява паричните потоци, които могат да произтекат от конфискацията, минус разходите по придобиването и продажбата на обезпечението, без значение дали конфискацията е вероятна или не. Ако в следващ период размерът на загубата от обезценка намалее и намалението може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след като обезценката е била призната, признатата преди това загуба от обезценка се сторнира чрез отчета за финансовия резултат.

6) *Активи, отчетени по справедлива стойност*

В случай на капиталови инвестиции, класифицирани като финансови активи, обявени за продажба, при определяне на това дали ценните книжа са се обезценили се взема предвид значителният или постоянен (продължителен) спад в справедливата стойност на ценната книга под нейната себестойност. Ако съществува такова доказателство за финансови активи, обявени за продажба, кумулативната загуба — оценявана като разликата между цената на придобиване и текущата справедлива стойност, минус загубите от обезценка по този финансов актив, вече признати в отчета за финансовия резултат — се отстранява от резервите и се признава в отчета за финансовия резултат. Признатите в отчета за финансовия резултат загуби от обезценка на капиталовите инструменти не се сторнират чрез отчета за финансовия резултат. Ако през следващ период справедливата стойност на дългов инструмент, класифициран като финансов актив, обявен за продажба, нарасне и нарастването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след признаването на загубата от обезценка, загубата от обезценка се сторнира чрез отчета за финансовия резултат.

1.5.6. *Материални запаси*

Материалните запаси се посочват по по-ниската от следните две стойности — себестойността и нетната реализируема стойност. Себестойността се определя посредством метода първа входяща, първа изходяща (FIFO). Себестойността на завършените стоки и на започнатата работа включва суровините, прекия труд, другите разходи, които могат директно да им се припишат, и свързаните с производството режийни разходи (въз основа на обичайния работен капацитет). Нетната реализируема стойност е очакваната продажна цена в нормалния ход на дейността минус разходите по завършване и продажба. Когато материалните запаси са държани за дистрибуция без разход или при номинален разход, те се оценяват по по-ниската от следните две стойности — себестойността и текущата възстановителна стойност. Текущата възстановителна стойност е разходът, който ЕС би направил, за да придобие актива на отчетната дата.

1.5.7. *Суми по предварително финансиране*

Предварителното финансиране е плащане, предназначено да осигури на бенефициера паричен аванс, т.е. налични средства. То може да се раздели на няколко плащания в продължение на период от време, определен в конкретния договор, решение, споразумение или основен правен акт. Наличните средства, или авансът, се използват за целта, за която са осигурени, през периода, определен в споразумението, или се връщат. Ако бенефициерът не направи допустими разходи, той е длъжен да върне авансово предоставената сума на ЕС. Сумата по предварителното финансиране може да бъде намалена (изцяло или частично) с приемането на допустимите разходи (които се признават като разходи).

На следващите дати на счетоводния баланс предварителното финансиране се оценява по стойността, първоначално призната в счетоводния баланс, минус допустимите разходи (включително прогнозните суми, когато е необходимо), направени през периода.

Лихвата по предварителното финансиране се признава в момента на начисляването ѝ в съответствие с разпоредбите на съответното споразумение. В края на годината се прави приблизителна оценка на начислените приходи от лихви въз основа на най-надеждната информация и тази оценка се включва в счетоводния баланс.

Другите авансови средства, предоставени на държавите членки, които произхождат от възстановяването от страна на ЕС на суми, платени авансово от държавите членки на техните бенефициери (включително финансовите инструменти под режим споделено управление), се признават като активи и се представят в позицията за предварителното финансиране. Другите авансови средства, предоставени на държавите членки, впоследствие се оценяват по стойността, първоначално призната в счетоводния баланс, минус най-точната оценка на допустимите разходи, направени от крайните бенефициери, изчислена въз основа на разумни предположения, които могат да бъдат подкрепени.

Средствата, които ЕС отпуска за доверителните фондове на Европейския фонд за развитие или други неконсолидирани субекти, също се класифицират като предварително финансиране, тъй като целта им е да осигурят налични средства на доверителния фонд, за да може той да финансира конкретни действия, които са определени в целите на доверителния фонд. Средствата от ЕС за доверителните фондове се оценяват по първоначалната стойност на финансовия принос на ЕС

минус допустимите разходи, включително прогнозните суми, когато е необходимо, направени от доверителния фонд през отчетния период и отнесени към финансовия принос на ЕС съгласно съответното споразумение.

1.5.8. Вземания по операции с размяна и средства, подлежащи на събиране, по операции без размяна

Тъй като счетоводните правила на ЕС изискват отделно представяне на операциите с размяна и операциите без размяна за целите на изготвянето на отчетите, вземанията се дефинират като произтичащи от операции с размяна, а средствата, подлежащи на събиране, се дефинират като произтичащи от операции без размяна, т.е. когато ЕС получава стойност от друг субект, без да дава директно приблизително същата стойност в замяна (например подлежащите на събиране от държавите членки средства, свързани със собствените ресурси).

Вземанията от операции с размяна отговарят на определението за финансови инструменти и поради това се класифицират като заеми и вземания и се оценяват по съответния начин (вж. бележка **1.5.5**). Оповестените данни в бележките за финансовите инструменти във връзка с вземанията от операции с размяна включват начислените приходи и разходите за бъдещи периоди от операции с размяна, тъй като те не са съществени.

Средствата, подлежащи на събиране, от операции без размяна се отчитат по първоначална стойност (коригирана с лихвите и глобите) минус намалението за обезценка. Намаление за обезценка на средствата, подлежащи на събиране, от операции без размяна се установява, когато има обективно доказателство, че ЕС няма да може да събере всички дължими суми в съответствие с първоначалните срокове, предвидени за средствата, подлежащи на събиране, от операции без размяна. Размерът на намалението е разликата между балансовата стойност на актива и възстановимата стойност. Стойността на намалението се признава в отчета за финансовия резултат. Прави се и общо намаление, въз основа на опит от миналото, за неизпълнените нареждания за събиране на вземания, които не подлежат на специфично намаление. Вж. бележка **1.5.14** относно третирането на начислените приходи към края на годината. Сумите, посочени и оповестени като средства, подлежащи на събиране, от операции без размяна, не са финансови инструменти, тъй като не са следствие от договор, който ще доведе до финансово задължение или капиталов инструмент. При все това, когато е целесъобразно, в бележките към финансовите отчети средствата, подлежащи на събиране, от операции без размяна са оповестени заедно с вземанията от операции с размяна.

1.5.9. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти представляват финансови инструменти и включват парите в брой, депозитите по разплащателни или краткосрочни спестовни сметки в банки и другите краткосрочни високоликвидни инвестиции с първоначален срок от три месеца или под три месеца.

1.5.10. Пенсии и други доходи на наети лица

Пенсионни задължения

ЕС управлява пенсионни планове за дефинирани доходи. Докато персоналът участва с вноски от своята заплата за събирането на една трета от очакваната стойност на тези доходи, задължението не се финансира. Задължението, признато в счетоводния баланс по отношение на пенсионните планове за дефинирани доходи, е настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи към датата на счетоводния баланс минус справедливата стойност на активите, свързани с плана. Задължението за изплащане на дефинирани доходи се изчислява от актюери, като се използва кредитният метод на прогнозираните единици. Настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи се определя чрез дисконтиране на очакваните бъдещи изходящи парични потоци, като се използват лихвени проценти на държавни облигации във валутата, в която ще се изплащат доходите, и които имат падежни срокове, приблизително отговарящи на сроковете на съответното пенсионно задължение.

Актюерските печалби и загуби, възникващи от корекции, свързани с опита, и от промени в актюерските предположения, се признават веднага в отчета за финансовия резултат. Разходите за предишен стаж се признават веднага в отчета за финансовия резултат, освен ако промените в

пенсионния план са с условието служителите да останат на служба за определен период от време (правопорождащия период). В този случай разходите за предишен стаж се амортизират по линейния метод през правопорождащия период.

Обезщетения за болест след напускане на работа

ЕС предоставя обезщетения при болест на своите служители чрез възстановяване на медицинските разходи. За извършване на свързаната с това ежедневна дейност е създаден отделен фонд. От системата се ползват както настоящите служители, така и пенсионерите, вдовците и техните роднини. Доходите, отпускани на „неактивните лица“ (пенсионери, сираци и т.н.), се класифицират като „Доходи на наети лица след напускане на работа“. Поради естеството на тези доходи е необходимо извършването на актюерско изчисление. Задължението в счетоводния баланс се определя на база, подобна на тази за пенсионните задължения (вж. по-горе).

1.5.11. Провизии

Провизиите се признават, когато ЕС има настоящо правно или конструктивно задължение към трети страни в резултат на минали събития, когато е по-вероятно да е необходим изходящ поток от ресурси за уреждане на задължението и когато сумата може да бъде надеждно оценена. Провизии не се признават за бъдещи оперативни загуби. Размерът на провизията е най-точната оценка на разходите, които се очаква да бъдат необходими за погасяване на настоящото задължение към отчетната дата. Когато провизията включва голям брой позиции, задължението се оценява, като бъдат претеглени всички възможни резултати чрез свързаните с тях вероятности (метод на очакваната стойност).

1.5.12. Финансови пасиви

Финансовите пасиви се класифицират като финансови пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита или като финансови пасиви, отчетени по амортизирана стойност. Получените заеми се състоят от заеми от кредитни институции и дългове, удостоверени със сертификати. Те се признават първоначално по справедлива стойност, която представлява постъпленията от тяхното отпускане (справедливата стойност на полученото възнаграждение) след приспадане на направените трансакционни разходи, а впоследствие се отчитат по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва. Всяка разлика между постъпленията, от които са приспаднати трансакционните разходи, и погасителната стойност се признава в отчета за финансовия резултат през срока на получените заеми, като се използва методът на ефективната лихва.

Финансовите пасиви се класифицират като нетекущи пасиви, освен когато падежът настъпва по-малко от 12 месеца след датата на счетоводния баланс. В случай на заеми, отпуснати от заемни средства, методът на ефективната лихва не може да се прилага за отпуснатите заеми и за получените заеми по съображения за същественост. Трансакционните разходи, направени от ЕС и след това начислени на бенефициера на заема, се признават направо в отчета за финансовия резултат.

Доверителните фондове на ЕС, които се считат за част от оперативните дейности на Комисията, се отчитат в отчетите на Комисията и след това се консолидират в годишните отчети на ЕС. По тази причина средствата от други донори, предназначени за доверителните фондове на ЕС, отговарят при определени условия на критериите за приходи от операции без размяна и се представят като финансови задължения, докато условията, свързани с прехвърляните средства, бъдат изпълнени, т.е. докато доверителният фонд извърши допустими разходи. Доверителният фонд трябва да финансира конкретни проекти и да върне оставащите средства при приключването на дейността си. Към датата на счетоводния баланс задълженията по оставащите вноски се оценяват по стойността на получените вноски минус разходите, направени от доверителния фонд, включително прогнозните суми, когато е необходимо. За целите на отчитането нетните разходи се отнасят към вноските на други донори пропорционално на стойността на платените нетни вноски към 31 декември. Това отнасяне на вноските е само ориентиrowъчно. Когато дейността на доверителния фонд бъде прекратена, реалното разпределение на оставащите средства ще бъде определено от управителния съвет на доверителния фонд.

Финансовите пасиви, категоризирани по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита, включват деривативите, когато справедливата им стойност е отрицателна. Те следват същата

счетоводна обработка като финансовите активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита (вж. бележка **1.5.5**).

1.5.13. Задължения

Значителна част от задълженията на ЕС представляват неплатени декларации за направени разходи от бенефициери на безвъзмездни средства или на друго финансиране от ЕС (операции без размяна). Те се записват като задължения в размер на исканата сума при получаване на декларацията за разходи. След проверка и приемане на допустимите разходи задълженията се оценяват по приетата и допустима стойност.

Задълженията, възникващи от закупуването на стоки и услуги, се признават при получаването на фактурата за първоначалната сума и съответните разходи се вписват в сметките, когато доставките или услугите бъдат извършени и приети от ЕС.

1.5.14. Начислени приходи и разходи и приходи и разходи за бъдещи периоди

Операциите и събитията се признават във финансовите отчети през периода, за който се отнасят. В края на годината, ако все още не е издадена фактура, но услугата е предоставена, доставките са извършени от ЕС или съществува договорно споразумение (напр. чрез позоваване на договор), във финансовите отчети се признава начислен приход. Освен това в края на годината, ако е издадена фактура, но услугите все още не са предоставени или стоките не са доставени, приходът се отсрочва и признава през следващия отчетен период.

Разходите също се отчитат през периода, за който се отнасят. В края на отчетния период начислените разходи се признават въз основа на очакван размер на задължението за прехвърляне за периода. Изчисляването на начислените разходи се прави в съответствие с подробни оперативни и практически насоки, издадени от Комисията и насочени към гарантиране на това, че финансовите отчети дават вярна представа за икономическите и другите явления, които се предполага, че представляват. Аналогично, ако е направено предварително плащане за услуги или стоки, които все още не са получени, разходът се отсрочва и се признава през следващия отчетен период.

1.6. ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ

1.6.1. Приходи

ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ БЕЗ РАЗМЯНА

По-голямата част от приходите на ЕС са от операции без размяна:

Ресурси на база БНД и ресурси от ДДС

Приходите се признават за периода, за който Комисията изпрати покана за внасяне на средства до държавите членки, с която изисква те да внесат своята вноска. Те се оценяват по своя „поискан размер“. Тъй като ресурсите от ДДС и от БНД се основават на приблизителни оценки на данните за съответната бюджетна година, те могат да бъдат променени при настъпването на промени до публикуването на окончателните данни от държавите членки. Резултатът от промяна на приблизителна оценка се включва при определянето на нетния излишък или дефицит за периода, през който е настъпила промяната.

Традиционни собствени ресурси

Средствата, подлежащи на събиране, от операции без размяна и свързаните с тях приходи се признават, когато бъдат получени изпратените от държавите членки съответни месечни отчети „А“ (включително събраните мита и дължимите суми, които са обезпечени и не са оспорени). Към отчетната дата събраните от държавите членки приходи за периода, които все още не са платени на Комисията, се оценяват и признават като начислени приходи. Тримесечните отчети „Б“ (включително митата, които не са събрани и не са обезпечени, както и обезпечените суми, които са

оспорени от длъжника), получени от държавите членки, се признават като приход, като от тях се изваждат разходите по събирането, на които държавите имат право. Освен това се признава намаление на стойността в размер на очакваните несъбрани суми.

Глоби

Приходите от глоби се признават, когато решението на ЕС за налагане на глоба бъде взето и адресатът бъде официално уведомен за него. Ако има съмнения по отношение на платежоспособността на предприятието, се признава намаление на стойността на вземането. След решението за налагане на глоба длъжниците разполагат с два месеца от датата на уведомлението:

- или да приемат решението, в който случай те трябва да платят глобата в посочения срок и сумата се събира от ЕС окончателно;
- или да не приемат решението, в който случай го обжалват в съответствие със законодателството на ЕС.

При все това, дори и решението да бъде обжалвано, глобата трябва да бъде платена в определения тримесечен срок, тъй като обжалването няма суспензивно действие (член 278 от Договора за ЕС), или, при определени обстоятелства и със съгласието на счетоводителя на Комисията, вместо това длъжникът може да представи банкова гаранция за сумата.

Ако предприятието обжалва решението и вече е платило глобата условно, сумата се записва като условен пасив. Въпреки това, тъй като обжалването на решение на ЕС от адресата няма суспензивно действие, получените парични средства се използват за изчистване на подлежащата на събиране сума. Ако вместо плащане бъде получена гаранция, глобата остава като сума, която подлежи на събиране. Ако изглежда вероятно, че Общият съд може да не се произнесе в полза на ЕС, се признава провизия за покриване на този риск. Ако вместо това е предоставена гаранция, сумата, която подлежи на събиране, се намалява в необходимата степен. Натрупаната лихва, получена от Комисията по банковите сметки, в които се депозират получаваните плащания, се признава като приход и всеки условен пасив се увеличава в съответната степен.

От 2010 г. всички условно платени глоби се управляват от Комисията в специално създаден за целта фонд (BUFI) и се инвестират във финансови инструменти.

ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ С РАЗМЯНА

Приходите от продажбата на стоки и услуги се признават, когато значителните рискове и ползи от собствеността върху стоките се прехвърлят на купувача. Приходите, свързани със сделка, включваща предоставянето на услуги, се признават в зависимост от етапа на завършеност на сделката към отчетната дата.

Приходи и разходи от лихви

Приходите и разходите от лихви се признават в отчета за финансовия резултат посредством метода на ефективната лихва. Това е метод за изчисляване на амортизираната стойност на финансов актив или пасив и за разпределяне на лихвените приходи или разходи през съответния период. При изчисляване на ефективния лихвен процент ЕС оценява приблизително паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент (например възможностите за предплащане), но не взема предвид бъдещите кредитни загуби. Изчислението включва всички такси и пунктове, платени или получени между страните по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, от трансакционните разходи и от всички други премии или намаления.

Когато даден финансов актив или група от подобни финансови активи бъдат намалени в резултат на загуба от обезценка, приходите от лихви се признават посредством лихвения процент, използван за дисконтиране на бъдещите парични потоци за целите на оценяването на загубата от обезценка.

Приходи от дивиденди

Приходите от дивиденди се признават, когато бъде установено правото за получаване на плащането.

1.6.2. Разходи

Разходите от операции без размяна представляват основната част от разходите на ЕС. Те се отнасят до трансферите към бенефициери и могат да бъдат три вида: вземания, трансфери по споразумения и дискреционни безвъзмездни средства, вноски и дарения.

Трансферите се признават като разходи през периода, през който са настъпили събитията, пораждащи трансфера, при условие че естеството на трансфера се допуска от нормативната уредба (Финансовия регламент, Правилника за персонала или друг регламент) или е подписано споразумение, разрешаващо трансфера; бенефициерът е изпълнил всички критерии за допустимост; и може да бъде направена разумна оценка на сумата.

Когато бъде получено искане за плащане или декларация за направени разходи, които изпълняват критериите за признаване, те се признават като разход в размер на допустимата сума. В края на годината направените допустими разходи, които се дължат на бенефициерите, но които все още не са съобщени, се оценяват и записват като начислени разходи.

Разходите от операции с размяна, възникващи от закупуването на стоки и услуги, се признават, когато доставките бъдат извършени и приети от ЕС. Те се оценяват по първоначална фактурна стойност. Освен това към датата на счетоводния баланс разходите, свързани с предоставяната услуга през периода, за който все още не е получена или приета фактура, се оценяват приблизително и се признават в отчета за финансовия резултат.

1.7. УСЛОВНИ АКТИВИ И ПАСИВИ

1.7.1. Условни активи

Условен актив е възможен актив, който възниква от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено единствено от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на ЕС. Условен актив се оповестява, когато е вероятна появата на входящ поток от икономически ползи или на потенциал за предоставяне на услуга.

1.7.2. Условни пасиви

Условен пасив е възможно задължение, което възниква от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено единствено от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на ЕС; или настоящо задължение, което възниква от минали събития, но не е признато, тъй като: не е вероятно да бъде необходим изходящ поток от ресурси, съдържащи икономически ползи или потенциал за предоставяне на услуга, за уреждане на задължението или в редките случаи, когато размерът на задължението не може да бъде оценен достатъчно надеждно.

1.8. ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

Информацията за паричните потоци се използва, за да се осигури база за оценка на способността на ЕС да генерира пари и парични еквиваленти и нуждите му, свързани с използването на тези парични потоци.

При изготвянето на отчета за паричните потоци се използва косвеният метод. Това означава, че финансовият резултат за финансовата година се коригира с ефекта от операциите, извършвани по безналичен начин, отсрочените или начислените минали или бъдещи оперативни касови приходи или плащания и приходите или разходите, свързани с инвестирането на парични потоци.

Паричните потоци, произтичащи от операции в чуждестранна валута, се отчитат във валутата, използвана за счетоводството на ЕС (евро), като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс на еврото към чуждестранната валута към датата на паричния поток.

Отчетът за паричните потоци съдържа паричните потоци през периода, класифицирани по оперативни и инвестиционни дейности (ЕС не извършва дейности по финансиране).

Оперативни дейности са дейностите на ЕС, които не са инвестиционни дейности. Това са по-голямата част от извършваните дейности. Заемите, отпуснати на бенефициери (и когато е приложимо, свързаните с тях получени заеми), не се считат за инвестиционни дейности (или дейности по финансиране), тъй като са част от общите цели и следователно са ежедневни операции

на ЕС. Оперативните дейности включват също инвестициите, като например инвестициите в Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), в Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) и във фондове за рисков капитал. Целта на тези дейности е да допринесат за постигането на политическите цели.

Инвестиционни дейности са придобиването на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения и други инвестиции, които не са включени в паричните еквиваленти, и освобождаването от тях. Инвестиционните дейности не включват заемите, отпуснати на бенефициери. Целта е да бъдат показани реалните инвестиции на ЕС.

2. БЕЛЕЖКИ КЪМ СЧЕТОВОДНИЯ БАЛАНС

АКТИВИ

2.1. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

милиони евро

Брутна балансова стойност към 31.12.2015 г.	698
Новопридобити активи	137
Намаления на активи	(22)
Трансфер между категориите активи	0
Други промени	7
Брутна балансова стойност към 31.12.2016 г.	820
Натрупана амортизация към 31.12.2015 г.	(361)
Амортизационен разход за годината	(88)
Намаления на активи	12
Трансфер между категориите активи	0
Други промени	(2)
Натрупана амортизация към 31.12.2016 г.	(439)
Нетна балансова стойност към 31.12.2016 г.	381
Нетна балансова стойност към 31.12.2015 г.	337

Сумите по-горе се отнасят предимно до компютърния софтуер.

2.2. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

Категорията на космическите активи обхваща дълготрайните активи, свързани с двете космически програми на ЕС: Глобалната навигационна спътникова система (ГНСС) — „Галилео“ и EGNOS, и европейската програма за наблюдение на Земята „Коперник“. През 2015 г. дълготрайните активи, свързани с EGNOS и „Коперник“, които възлизаха на 584 милиона евро, бяха включени в категорията на машините и съоръженията.

Що се отнася до „Галилео“, след като на 15 декември 2016 г. бяха обявени първите услуги на „Галилео“, салдо в размер на 2 165 милиона евро за активи под формата на спътници и наземно оборудване бе прехвърлено от активите в процес на изграждане при дълготрайните активи, включително 14 спътника на „Галилео“ в експлоатация, както и наземна инфраструктура. След приспадане на амортизацията оперативните дълготрайни активи на „Галилео“ бяха на стойност 2 146 милиона евро към 31 декември 2016 г. Оставашите активи в процес на изграждане, чиято обща стойност е 756 милиона евро (2015 г.: 2 110 милиона евро), включват 4 спътника, изстреляни през 2016 г., но за които изпитванията в орбита все още не бяха приключили към датата на счетоводния баланс. Разработването на системата „Галилео“ ще продължи, докато системата достигне пълния си оперативен капацитет. В завършен вид мрежата на „Галилео“ ще се състои от 30 спътника.

Що се отнася до „Коперник“, 1 073 милиона евро във връзка със спътниците на „Коперник“ в експлоатация (Sentinel 1A, 2A, 3A и 1B) са признати в позицията за космически активи (2015 г.: 498 милиона евро) след приспадане на натрупаната амортизация. Други 1 133 милиона евро, свързани със спътниците на „Коперник“, са признати като активи в процес на изграждане (2015 г.: 1 188 милиона евро).

Дълготрайни активи, свързани с наземната инфраструктура на Европейската геостационарна служба за навигационно покритие (EGNOS), на стойност 83 милиона евро (2015 г.: 85 милиона евро) също са включени в позицията за космически активи. Освен това активите на EGNOS, които са в процес на изграждане, възлизат на 21 милиона евро (2015 г.: 14 милиона евро).

Активите, свързани с космическите програми на ЕС, се изграждат с помощта на Европейската космическа агенция (ЕКА).

Имоти, машини и съоръжения

	милиони евро								
	Земя и сгради	Космически активи	Машини и съоръжения	Обзавеждане и превозни средства	Компютърен хардуер	Други	Финансови лизинги	Активи в процес на изграждане	Общо
Брутна балансова стойност към 31.12.2015 г.	4 856	725	563	248	627	277	2 784	3 832	13 911
Новопридобити активи	145	14	28	22	73	20	5	1 639	1 945
Намаления на активи	(2)	(1)	(14)	(10)	(49)	(10)	(3)	0	(90)
Трансфер между категориите активи	294	2 864	3	6	3	9	(2)	(3 177)	-
Други промени	5	1	4	3	4	2	0	(3)	16
Брутна балансова стойност към 31.12.2016 г.	5 297	3 603	583	269	658	298	2 783	2 292	15 783
Натрупана амортизация към 31.12.2015 г.	(2 701)	(141)	(440)	(176)	(517)	(182)	(1 054)	-	(5 211)
Амортизационен разход за годината	(166)	(160)	(47)	(19)	(62)	(29)	(100)	-	(583)
Отменена амортизация	-	-	1	0	6	1	-	-	8
Намаления на активи	2	0	13	10	42	7	3	-	77
Трансфер между категориите активи	0	-	0	0	(2)	0	2	-	-
Други промени	0	0	(2)	(1)	(2)	0	(1)	-	(6)
Натрупана амортизация към 31.12.2016 г.	(2 865)	(301)	(474)	(186)	(535)	(203)	(1 150)	-	(5 715)
НЕТНА БАЛАНСОВА СТОЙНОСТ КЪМ 31.12.2016 г.	2 432	3 302	109	83	122	95	1 633	2 292	10 068
НЕТНА БАЛАНСОВА СТОЙНОСТ КЪМ 31.12.2015 г.	2 155	584	124	72	110	94	1 730	3 832	8 700

2.3. ИНВЕСТИЦИИ, ОТЧЕТЕНИ ПОСРЕДСТВОМ МЕТОДА НА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

милиони евро

	Бележка	31.12.2016	31.12.2015
Участия в съвместни предприятия	2.3.1	–	5
Участия в асоциирани предприятия	2.3.2	528	491
Общо		528	497

2.3.1. Участия в съвместни предприятия

Съществуват редица частично финансирани от ЕС субекти, които отговарят на изискванията за отчитане по метода на собствения капитал в консолидираните финансови отчети на ЕС, но те са несъществени за финансовите отчети като цяло, поради което не са отчетени по метода на собствения капитал в консолидираните финансови отчети за 2016 г. Тези субекти се наричат „несъществени субекти“ (вж. бележка 1.3). Прави се годишна оценка на несъществеността, за да се прецени дали това изключване продължава да е основателно. Приносът на ЕС към тези субекти е отчетен като разход. В бележка 9 е включен списъкът на тези субекти през 2016 г.

2.3.2. Участия в асоциирани предприятия

Участието на ЕС в Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) се третира като асоциирано предприятие, като се използва методът на собствения капитал. ЕИФ е финансовата институция на ЕС, специализирана в предоставянето на рисков капитал и на гаранции на малките и средните предприятия (МСП). ЕИФ се намира в Люксембург и развива дейност като публично-частно партньорство. В него членуват Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), ЕС и група от финансови институции. Към 31 декември 2016 г. ЕС притежаваше 28,1 % дялово участие в ЕИФ (2015 г.: 26,5 %) и 28,1 % от правата на глас (2015 г.: 26,5 %). В съответствие със своя устав ЕИФ трябва да задела поне 20 % от годишната си нетна печалба в нормативно предвиден резерв, докато общият размер на резерва достигне 10 % от записания капитал. Средствата в този резерв не могат да бъдат разпределяни.

милиони евро

	Европейски инвестиционен фонд
Участие към 31.12.2015 г.	491
Вноски	41
Получени дивиденди	(6)
Дял от нетния резултат	34
Промени в резерва на справедливата стойност	(0)
Други капиталови движения	(32)
Участие към 31.12.2016 г.	528

Следните балансови стойности могат да се припишат на ЕС въз основа на процента на неговото участие:

милиони евро

	31.12.2016		31.12.2015	
	Общо ЕИФ	Дял на ЕС	Общо ЕИФ	Дял на ЕС
Активи	2 301	647	2 183	578
Пасиви	(423)	(119)	(328)	(87)
Приходи	240	67	192	51
Разходи	(118)	(33)	(95)	(25)
Излишък/(дефицит)	122	34	97	26

ЕС е внесъл 20 % от капиталовото си участие (остатъкът не е поискан), които съответстват на 986 милиона евро.

милиони евро

	Общ размер на капитала на ЕИФ	Участие на ЕС
Общо акционерен капитал	4 382	1 232
Внесен	(876)	(246)
Непоискан	3 506	986

2.4. ФИНАНСОВИ АКТИВИ

милиони евро

	Бележка	31.12.2016	31.12.2015
Нетекущи финансови активи			
Финансови активи, обявени за продажба	2.4.1	9 131	7 222
Финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита	2.4.2	–	–
Заеми	2.4.3	53 116	49 743
		62 247	56 965
Текущи финансови активи			
Финансови активи, обявени за продажба	2.4.1	1 311	2 399
Финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита	2.4.2	0	–
Заеми	2.4.3	2 361	7 508
		3 673	9 907
Общо		65 920	66 871

2.4.1. Финансови активи, обявени за продажба

милиони евро

	31.12.2016	31.12.2015
Инвестиции в BUFI	2 013	2 647
ЕОВС в ликвидация	1 685	1 699
Европейска банка за възстановяване и развитие	188	188
	3 886	4 534
<i>Гаранционни фондове за бюджетни гаранции:</i>		
Гаранционен фонд за външни дейности	2 069	2 002
Гаранционен фонд на ЕФСИ	948	–
	3 017	2 002
<i>Финансови инструменти, финансирани от бюджета на ЕС:</i>		
„Хоризонт 2020“	1 213	765
Механизъм за финансиране с поделение на риска	719	773
Механизъм за свързване на Европа*	483	425
ETF Start-up (схема за подкрепа на стартиращи предприятия по Европейския механизъм за технологии)	476	485
Операции с рисков капитал	132	152
Европейски фонд за Югоизточна Европа	118	118
Други	398	366
	3 539	3 084
Общо	10 442	9 620
Нетекущи	9 131	7 222
Текущи	1 311	2 399

* Сумите за предходната година са свързани с инициативата за облигации за проекти и с Инструмента за гарантиране на заеми за проекти по TEN-T. Тези два инструмента бяха обединени през 2016 г. в Механизма за свързване на Европа.

От общо 10 442 милиона евро ЕС държи финансови активи, обявени за продажба, под формата на дългови ценни книжа (напр. облигации) на стойност 8 920 милиона евро, капиталови инструменти на стойност 1 302 милиона евро и инвестиции в Унитарния фонд (фонд на паричния пазар) на ЕИБ на стойност 221 милиона евро. Дълговите ценни книжа и единиците в Унитарния фонд на ЕИБ се използват предимно за временно инвестиране на сумите, заделени за гаранцията на ЕС и инструментите за поделение на риска, докато бъдат използвани за задействаните гаранции.

Инвестиции в BUFI

Условно платените глоби, свързани с дела в областта на конкуренцията, се внасят в специален фонд (фонд BUFI — фонд за бюджетни глоби) и се инвестират от Комисията в дългови инструменти, категоризирани като финансови активи, обявени за продажба.

ЕОБС в ликвидация

Що се отнася до Европейската общност за въглища и стомана (ЕОБС) в ликвидация, всички финансови активи, обявени за продажба, са дългови ценни книжа в евро, котиран на активен пазар.

Европейска банка за възстановяване и развитие

Тъй като акциите на Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) не се котират на никоя фондова борса и предвид на договорните ограничения, включени в учредителния акт на ЕБВР, свързани, наред с друго, с продажбата на дялови участия, ограничени до цената на придобиване и разрешени единствено за съществуващите акционери, акционерният дял на ЕС се оценява по себестойност.

	милиони евро	
	Общ размер на капитала на ЕБВР	Участие на Комисията към 31.12.2016 г.
Общо записан акционерен капитал	29 703	900
Внесен	(6 207)	(188)
Непоискан	23 496	712

ГАРАНЦИОННИ ФОНДОВЕ ЗА БЮДЖЕТНИ ГАРАНЦИИ

Гаранционен фонд за външни дейности

Гаранционният фонд за външни дейности обхваща заемите, гарантирани от бюджета на ЕС, и по-специално операциите на ЕИБ по отпускане на заеми извън ЕС, финансирани от собствените ресурси на ЕИБ, заемите в рамките на макрофинансовата помощ (МФП) и заемите от Евратом извън ЕС (вж. бележка 4.1.1). Той представлява дългосрочен инструмент (нетекуща част: 1 946 милиона евро), управляван от ЕИБ и предназначен за покриване на гарантираните от ЕС заеми, задълженията по които не се изпълняват. Фондът се финансира с плащания от бюджета на ЕС, с постъпленията от лихви върху инвестициите, направени от активите на Фонда, и със сумите, събрани от просрочили плащанията си длъжници, за които Фондът е трябвало да задейства своята гаранция. Размерът на Фонда следва да се поддържа на целево равнище, съответстващо на 9 % от гарантираните непогасени заеми към края на годината. Разликата между целевия размер на Фонда и стойността на активите на Фонда към края на годината се покрива от бюджета на ЕС през годината n+2, а всеки излишък се връща в бюджета на ЕС.

Гаранционен фонд на ЕФСИ

Съгласно Регламента за ЕФСИ Гаранционният фонд на ЕФСИ бе създаден, за да се осигури ликвиден буфер срещу потенциалните загуби, понесени от ЕИБ във връзка с нейните операции по финансиране и инвестиране, които отговарят на условията за гаранцията от ЕС по линия на ЕФСИ съгласно Споразумението за ЕФСИ (вж. бележка 4.1.1). Гаранционният фонд на ЕФСИ се финансира със средства от бюджета на ЕС. Той се финансира също с приходи от инвестираните ресурси на гаранционния фонд, с приходи, получени от ЕС като възнаграждение за гаранцията по Споразумението за ЕФСИ, и със суми, събрани от ЕИБ от некоректни длъжници във връзка с предходни задействани гаранции. Фондът се управлява от Комисията, която е оправомощена да инвестира активите на Гаранционния фонд на ЕФСИ на финансовите пазари в съответствие с принципа на добро финансово управление, като спазва подходящи пруденциални правила. Гаранционният фонд на ЕФСИ започна дейност през април 2016 г. Той ще бъде постепенно захранен

със средства и постепенно ще достигне 8 милиарда евро, т.е. 50 % от общия размер на гаранцията на ЕС по ЕФСИ през периода от 2016 г. до 2022 г.

ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ БЮДЖЕТА НА ЕС

За общ преглед на всички финансови инструменти, финансирани от бюджета, вж. частта „Обсъждане и анализ на финансовите отчети“.

„Хоризонт 2020“

Съгласно Регламента на ЕС за създаване на „Хоризонт 2020“ — рамковата програма за научни изследвания и иновации (2014—2020 г.), бяха създадени нови финансови инструменти, за да се подобри достъпът до финансиране за субекти, работещи в областта на научните изследвания и иновациите (НИИ). Тези инструменти са: *услугата за заеми и гаранции по InnovFin за научни изследвания и иновации* — по която Комисията споделя финансовия риск, свързан с портфейл с нови операции за финансиране, предприети от ЕИБ; *гаранцията за МСП по InnovFin, включително инструмента за неограничена гаранция в рамките на инициативата за МСП (SIUGI)* — механизми за гарантиране, управлявани от ЕИФ, предоставящи гаранции и насрещни гаранции за финансовите посредници за новите портфейли със заеми (по SIUGI Комисията споделя финансовия риск, свързан с дадената гаранция, с държавите членки, ЕИФ и ЕИБ); и *капиталовия механизъм по InnovFin за научни изследвания и иновации*, който отпуска инвестиции във фондове за рисков капитал и се управлява от ЕИФ.

Механизъм за финансиране с поделение на риска

Механизмът за финансиране с поделение на риска (МФПР) се управлява от ЕИБ и инвестиционният портфейл на Комисията се използва за осигуряване срещу финансовия риск при заемите и гаранциите, предоставени от ЕИБ на допустими проекти в областта на научните изследвания. Общо в МФР за периода 2007—2013 г. за МФПР бе заделен бюджет на ЕС в размер на максимум 1 милиард евро. В МФР за периода 2014—2020 г. не са предвидени допълнителни бюджетни средства за МФПР. Общият риск за ЕС е ограничен до размера на сумата, която той предоставя за Механизма.

Механизъм за свързване на Европа

Съгласно Регламент (ЕС) № 1316/2013 дълговият инструмент „Механизъм за свързване на Европа“ (МСЕ) беше създаден с цел да се улесни достъпът на инфраструктурните проекти до финансиране в секторите на транспорта, телекомуникациите и енергетиката. Той се управлява от ЕИБ съгласно споразумение с ЕС. Дълговият финансов инструмент МСЕ е продължението на Инструмента за гарантиране на заеми за проекти по TEN-T (LGTT) и на пилотната фаза на инициативата „Облигации за проекти“ (PBI). LGTT и портфейлът на PBI бяха обединени във финансовия инструмент МСЕ, считано от 1 януари 2016 г. Той предлага поделение на риска за дълговото финансиране под формата на привилегирован и подчинен дълг или на гаранции, както и подкрепа за проектни облигации.

ETF Start-up (схема за подкрепа на стартиращи предприятия по Европейския механизъм за технологии)

Това са капиталови инструменти, които бяха финансирани от Програмата за растеж и заетост, Многогодишната програма за предприятия и предприемачеството, Програмата за конкурентоспособност и иновации и Пилотния проект за трансфер на технологии, които се намират под попечителството на ЕИФ, и подпомагат създаването на МСП и финансирането на новосъздадени МСП чрез инвестиране в подходящи специализирани фондове за рисков капитал.

2.4.2. Финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита

милиони евро

	31.12.2016			31.12.2015		
	Теоретична сума — операция за получаване	Теоретична сума — операция за плащане	Справедлива стойност	Теоретична сума — операция за получаване	Теоретична сума — операция за плащане	Справедлива стойност
Валутен форуърден договор	50	(50)	0	–	–	–

През 2016 г. ЕС сключи два валутни форуърдни договора, за да хеджира валутния риск, свързан с дълговите ценни книжа в щатски долари, държани в Гаранционния фонд на ЕФСИ. По силата на тези валутни форуърдни договори ЕС трябва да даде на датата на падежа посочената в договора теоретична сума в чуждестранна валута (операция за плащане) и ще получи теоретичната сума в

евро (операция за получаване). Тези деривативни договори се оценяват по справедлива стойност към датата на счетоводния баланс и се класифицират като финансови активи или финансови пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита в зависимост от това дали справедливата им стойност е положителна или отрицателна. Към 31 декември 2016 г. един валутен форуърден договор с теоретична сума в размер на 50 милиона евро доведе до положителна справедлива стойност в размер на 0,5 милиона евро и е признат при финансовите активи. Другият договор, който е за теоретична сума в размер на 101 милиона евро, доведе до отрицателна справедлива стойност и поради това е признат като финансов пасив (вж. бележка 2.11.2).

Към 31 декември 2016 г. всички финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита са категоризирани в ниво 2 от йерархията на справедливата стойност (вж. таблицата по-долу).

Йерархия на справедливата стойност на финансовите активи, оценени по справедлива стойност

милиони евро

	31.12.2016	31.12.2015
Ниво 1: котираны цени на активни пазари	8 910	8 123
Ниво 2: наблюдаеми елементи, различни от котираните цени	231	188
Ниво 3: техники за оценяване, при които елементите не се основават на наблюдаеми пазарни данни	1 302	1 310
Общо	10 442	9 620

През периода нямаше трансфери между ниво 1 и ниво 2.

Равняване на финансовите активи, оценени с помощта на техники за оценяване, използващи елементи, които не се основават на наблюдаеми пазарни данни (ниво 3)

милиони евро

Начално салдо към 31.12.2015 г.	1 310
Покупки и продажби	32
Печалби или загуби за периода като финансови приходи или финансови разходи	(54)
Печалби или загуби в нетните активи	13
Трансфери към ниво 3	-
Трансфери от ниво 3	-
Други	-
Крайно салдо към 31.12.2016 г.	1 302

2.4.3. Заеми

милиони евро

	Бележка	31.12.2016	31.12.2015
Заеми за финансова помощ	2.4.3.1	55 134	56 874
Други заеми	2.4.3.2	343	377
Общо		55 477	57 251
Нетекущи		53 116	49 743
Текущи		2 361	7 508

2.4.3.1. Заеми за финансова помощ

милиони евро

	ЕМФС	ПБ	МФП	Евратом	ЕОБС в ликвидация	Общо
Общо към 31.12.2015 г.	47 509	5 811	3 024	301	229	56 874
Нови заеми	4 750	-	10	-	-	4 760
Възстановени суми	(4 750)	(1 500)	(70)	(49)	-	(6 369)
Курсови разлики	-	-	-	-	(33)	(33)
Промени в балансовата стойност	(53)	(40)	-	-	(5)	(98)
Обезценка	-	-	-	-	-	-
Общо към 31.12.2016 г.	47 456	4 272	2 964	252	191	55 134
Нетекущи	46 800	3 050	2 889	199	101	53 039
Текущи	656	1 222	75	53	90	2 096

Промяната в балансовата стойност съответства на промяната в начислените лихви.

Номиналната стойност на заемите за финансова помощ към 31 декември 2016 г. бе общо 54 373 милиона евро (2015 г.: 56 011 милиона евро).

ЕМФС предоставя възможност да се оказва финансова помощ на държава членка, изпитваща трудности или сериозно застрашена от големи трудности, причинени от извънредни обстоятелства извън нейния контрол. Тази помощ може да бъде под формата на заем или кредитна линия. Съгласно заключенията на Съвета по икономическите и финансовите въпроси от 9 май 2010 г. механизмът не може да надвишава 60 милиарда евро, но правното ограничение ограничава непогасените отпуснати заеми или кредитните линии до наличния под тавана за собствените ресурси марж. Получените заеми, свързани със заеми, отпуснати по линия на ЕМФС, са гарантирани от бюджета на ЕС. Не е предвидено ЕМФС да участва в нови програми за финансиране или да сключва нови споразумения за заем.

Инструментът за ПБ, който е основан на политиката финансов инструмент, осигурява средносрочна финансова помощ за държавите — членки на ЕС, които не са приели еврото. Благодарение на него могат да се отпускат заеми на държавите членки, които изпитват или са сериозно застрашени от трудности със своите платежни баланси или капиталови движения. Максималният размер на непогасените отпуснати заеми по инструмента е ограничен до 50 милиарда евро. Получените заеми, свързани с тези заеми по линия на ПБ, са гарантирани от бюджета на ЕС.

МФП е основан на политиката финансов инструмент за необвързана и непредназначена за конкретна цел помощ за платежния баланс и/или бюджетна подкрепа за партньорските държави, които понастоящем изпълняват програма на МВФ. Тя се предоставя под формата на средно-/дългосрочни заеми или безвъзмездни средства или на подходяща комбинация от двете и обикновено допълва финансирането, осигурено в контекста на подкрепяна от МВФ програма за корекция и реформи. Тези заеми са гарантирани от Гаранционния фонд за външни дейности. Към 31 декември 2016 г. 1 313 милиона евро във връзка със споразумение за заем по линия на МФП бяха отпуснати на Украйна (1 200 милиона евро), на Тунис (100 милиона евро) и на Грузия (13 милиона евро), но тези средства все още не бяха изплатени на държавите (вж. бележка 4.1.2).

Правният субект Евратом (който се представлява от Комисията) дава на заем средства както на държави, които са членки на ЕС, така и на държави, които не са членки на ЕС, за финансиране на проекти, свързани с енергийни съоръжения. Към 31 декември 2016 г. на Украйна бяха отпуснати заеми на стойност 300 милиона евро, които все още не бяха изплатени на държавата (вж. бележка 4.1.2). Получени бяха гаранции от трети страни на стойност 252 милиона евро (2015 г.: 301 милиона евро), които покриват заемите от Евратом.

Заемите от ЕОВС в ликвидация бяха отпуснати от заемни средства в съответствие с членове 54 и 56 от Договора за ЕОВС.

Ефективни лихвени проценти за заемите (изразени като лихвен диапазон)

	31.12.2016	31.12.2015
Макрофинансова помощ (МФП)	0 % - 4,54 %	0 % - 4,54 %
Евратом	0 % - 5,76 %	0,08 % - 5,76 %
Платежен баланс (ПБ)	2,37 % - 3,37 %	2,37 % - 3,62 %
Европейски механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС)	0,62 % - 3,75 %	0,62 % - 3,75 %
ЕОВС в ликвидация	5,23 % - 5,81 %	5,23 % - 5,81 %

2.4.3.2. Други заеми

	милиони евро	
	31.12.2016	31.12.2015
Заеми при специални условия	93	113
Суброгирани заеми	–	–
Жилищни кредити от ЕОВС в ликвидация	5	6
Срочни депозити със срок между 3 и 12 месеца	245	257
Общо	343	377
Нетекущи	77	88
Текущи	266	290

Номиналната стойност на другите заеми към 31 декември 2016 г. бе общо 673 милиона евро (2015 г.: 609 милиона евро).

Заемите при специални условия се отпускат при преференциални лихви като част от сътрудничеството с държави, които не са членки на ЕС.

Суброгираните заеми са необслужвани заеми, които са били отпуснати от ЕИБ и за които всички права са суброгирани на ЕС след плащането от Гаранционния фонд за външни дейности. Тези заеми са изцяло обезценени със сума в размер на 332 милиона евро (2015 г.: 218 милиона евро).

Обезценка на други заеми

	31.12.2015	Новопридобити активи	Сторниране	Отписване	Други	милиони евро 31.12.2016
Заеми при специални условия	13	0	(6)	0	0	7
Суброгирани заеми	218	114	0	0	0	332
Жилищни кредити от ЕОВС в ликвидация	–	–	–	–	–	–
Общо	231	114	(6)	0	0	339

2.5. ПРЕДВАРИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ

милиони евро

	Бележка	31.12.2016	31.12.2015
Нетекущо предварително финансиране			
Предварително финансиране	2.5.1	20 219	28 543
Други средства, предоставени авансово на държавите членки	2.5.2	1 651	1 332
Принос към доверителните фондове		31	4
		21 901	29 879
Текущо предварително финансиране			
Предварително финансиране	2.5.1	21 386	11 498
Други средства, предоставени авансово на държавите членки	2.5.2	2 183	3 779
		23 569	15 277
Общо		45 470	45 156

Нивото на сумите по предварително финансиране за различните програми трябва да е достатъчно за осигуряване на средствата, необходими на бенефициера, за да започне проекта, като същевременно се защитават финансовите интереси на ЕС и се вземат под внимание правните и оперативните ограничения и ограниченията, свързани с разходната ефективност. Комисията отдели нужното внимание на всички тези елементи с цел подобряване на действията, които се предприемат във връзка с предварителното финансиране.

2.5.1. Предварително финансиране

милиони евро

	Брутна сума	Уравнени (край на финансовия период)	Нетна сума към 31.12.2016 г.	Брутна сума	Уравнени (край на отчетния период)	Нетна сума към 31.12.2015 г.
Споделено управление						
ЕЗФРСР и други инструменти за развитие на селските райони	3 955	–	3 955	4 726	(1 629)	3 097
ЕФРР и КФ	19 858	(4 727)	15 131	24 268	(7 416)	16 852
ЕСФ	6 477	(617)	5 860	7 251	(1 325)	5 926
Други	4 219	(2 393)	1 826	4 359	(2 365)	1 994
	34 509	(7 737)	26 772	40 604	(12 735)	27 869
Пряко управление						
Извършено от:						
Комисията	12 424	(8 843)	3 581	12 512	(9 536)	2 976
Изпълнителните агенции на ЕС	13 136	(8 348)	4 788	11 065	(7 767)	3 298
Доверителни фондове	142	(82)	60	14	(5)	9
	25 701	(17 273)	8 429	23 591	(17 308)	6 283
Непряко управление						
Извършено от:						
Други агенции и органи на ЕС	616	(157)	459	627	(95)	532
Трети държави	1 861	(1 135)	726	2 151	(1 229)	922
Международни организации	7 230	(4 432)	2 797	6 640	(4 014)	2 626
Други субекти	6 498	(4 077)	2 422	5 330	(3 521)	1 809
	16 206	(9 801)	6 404	14 748	(8 859)	5 889
Общо	76 416	(34 811)	41 605	78 943	(38 902)	40 041
Нетекущи	20 219	–	20 219	28 543	–	28 543
Текущи	56 197	(34 811)	21 386	50 401	(38 902)	11 498

Предварителното финансиране представлява платени средства, а следователно и изпълнение на бюджетни кредити за плащания. Както бе обяснено в бележка **1.5.7**, това са авансово платени средства, поради което те все още не са отчетени като разход. Поради това, въпреки че предварителното финансиране намалява RAL (вж. бележка **5.1**), то представлява разходи, които все още не са признати в отчета за финансовия резултат.

Приключването на периода на програмиране 2007—2013 г. и постепенното започване на изпълнението на програмите за периода 2014—2020 г. са основните фактори, които влияят на сумите в счетоводния баланс: предварителното финансиране за старите програми намалява поради приемането на разходи, докато за новия период на програмиране е изплатено допълнително предварително финансиране.

Що се отнася до споделеното управление, този преход между периодите на програмиране също обяснява движението между текущи и нетекущи салда. Периодът на програмиране 2007—2013 г. е в заключителната си фаза, поради което повече суми стават дължими в срок от дванадесет месеца. Що се отнася до периода на програмиране 2014—2020 г., платеното първоначално предварително финансиране се записва като нетекущо, докато годишното предварително финансиране се записва като текущо.

Таблицата по-горе показва значително намаление на brutните суми предварително финансиране в рамките на споделеното управление, което се обяснява с уравниването на 18 521 милиона евро разходи, частично компенсирани от плащането на ново предварително финансиране в размер на 12 426 милиона евро.

Гаранции, получени по отношение на предварително финансиране

Това са гаранции, които Комисията изисква в някои случаи от бенефициерите, които не са държави членки, при извършване на авансови плащания (предварително финансиране). За този вид гаранция се оповестяват две стойности: „номиналната“ и „текущата“ стойност. При номиналната стойност пораждащото събитие е свързано със съществуването на гаранцията. При текущата стойност пораждащото събитие за гаранцията са плащането на предварителното финансиране и/или последващите изчисления. Към 31 декември 2016 г. номиналната стойност на гаранциите, получени във връзка с предварително финансиране, възлиза на 683 милиона евро, докато текущата стойност на тези гаранции бе 496 милиона евро (2015 г.: съответно 844 милиона евро и 626 милиона евро).

Някои суми предварително финансиране, платени по 7-та рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие (7РП) и по програмата „Хоризонт 2020“, успешно се покриват от Гаранционен фонд за участниците (ГФУ). ГФУ е инструмент от взаимна полза, създаден с цел покриване на рисковете, свързани с неплащането на суми от страна на бенефициерите в хода на изпълнението на непреките дейности по линия на 7РП и „Хоризонт 2020“. Всички участници в непреки дейности, които получават безвъзмездни средства от ЕС, внасят 5 % от общия размер на получените средства в капитала на ГФУ.

Към 31 декември 2016 г. сумите по предварително финансиране, покрити от ГФУ, възлизаха на общо 1,8 милиарда евро (2015 г.: 1,7 милиарда евро). ЕС (представяван от Комисията) действа като изпълнител за участниците в ГФУ, но Фондът се притежава от участниците.

Към края на годината ГФУ имаше активи на обща стойност 1 951 милиона евро (2015 г.: 1 838 милиона евро). Активите на ГФУ включват също финансовите активи, които се управляват от генерална дирекция „Икономически и финансови въпроси“ на Комисията. Тъй като ГФУ е отделен субект, активите му не се консолидират в годишните отчети на ЕС.

2.5.2. Други средства, предоставени авансово на държавите членки

	милиони евро	
	31.12.2016	31.12.2015
Авансови средства, отпуснати на държавите членки, за финансовите инструменти под режим споделено управление	2 534	3 287
Схеми за помощ	1 300	1 824
Общо	3 834	5 111
Нетекущи	1 651	1 332
Текущи	2 183	3 779

Авансови средства, отпуснати на държавите членки, за финансовите инструменти под режим споделено управление

В рамките на програмите по европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) е възможно да се правят авансови плащания от бюджета на ЕС към държавите членки, за да могат те да предоставят средства за финансови инструменти (т.е. заеми, капиталови инвестиции или гаранции). Тези финансови инструменти се създават и управляват под отговорността на държавите членки, не на Комисията. При все това средствата, които не са усвоени от тези инструменти към края на годината, са собственост на ЕС (както и цялото предварително финансиране) и поради това се третират като актив в счетоводния баланс на ЕС.

Период 2014—2020 г.:

При политиката на сближаване държавите членки са предоставили 3 681 милиона евро, за които е изчислено, че към 31 декември 2016 г. все още не са изпълнени 1 842 милиона евро. Това включва приноса на държавите членки към инициатива за МСП, която е инструмент, имащ за цел да се стимулира допълнителното отпускане на заеми от банковия сектор на МСП (платени са 745 милиона евро, за които е изчислено, че 481 милиона евро все още не са изпълнени).

Що се отнася до развитието на селските райони, към края на годината са останали неусвоени 6 милиона евро.

Период 2007—2013 г.:

През предходния период на програмиране основните правни актове не задължават държавите членки да представят периодични доклади на Комисията относно усвояването на тези аванси и в някои случаи държавите членки дори не са задължени да ги посочват изрично в декларациите за разходи, изпращани на Комисията.

Що се отнася до политиката на сближаване, всяка година Комисията събира от държавите членки информация за тези финансови инструменти и я обединява в годишен доклад за изпълнението. Следващият доклад ще бъде окончателният доклад за изпълнението, но той няма да е готов достатъчно рано, за да бъде включен в настоящите отчети. Вследствие на това и както през предходни години стойността се оценява въз основа на последната налична надеждна информация, т.е. годишния доклад за изпълнението към 31 декември 2015 г. и извършените през 2016 г. плащания. Оценката също така се основава на допускането, че средствата ще бъдат усвоени изцяло и равномерно през оставащия период на действие (до 31 март 2017 г.). Изчислено е, че към края на 2016 г. неусвоените средства за инвестиции в крайни бенефициери възлизаха на 686 милиона евро.

Що се отнася до развитието на селските райони, към края на годината всички суми са изпълнени или са отнесени към други мерки преди края на периода на програмиране.

Схеми за помощ

Подобно на посоченото по-горе, изплатените от държавите членки аванси за различни схеми за помощ (държавна помощ, пазарни мерки на ЕФГЗ или инвестиционни мерки на ЕЗФРСР), които не са усвоени към края на годината, се записват като активи в счетоводния баланс на ЕС. Комисията е оценила стойността на тези авансови средства въз основа на предоставената от държавите членки информация. Получените суми са включени в подпозицията за схемите за помощ по-горе.

Период 2014—2020 г.:

Що се отнася до политиката на сближаване, към края на годината са останали неусвоени 117 милиона евро.

Що се отнася до селскостопанската политика, Комисията поиска информация за неизползваните суми директно от разплащателните агенции в държавите членки. Въз основа на тази информация се изчислява, че към края на годината са останали неизползвани 721 милиона EUR.

Период 2007—2013 г.:

Счита се, че към края на 2016 г. са останали неусвоени 461 милиона евро, които представляват авансови плащания, извършени в контекста на селскостопанската политика.

2.6. ВЗЕМАНИЯ ПО ОПЕРАЦИИ С РАЗМЯНА И СРЕДСТВА, ПОДЛЕЖАЩИ НА СЪБИРАНЕ, ПО ОПЕРАЦИИ БЕЗ РАЗМЯНА

милиони евро

	Бележка	31.12.2016	31.12.2015
Нетекущи			
Средства, подлежащи на събиране, от операции без размяна	2.6.1	700	857
Вземания от операции с размяна	2.6.2	16	13
		717	870
Текущи			
Средства, подлежащи на събиране, от операции без размяна	2.6.1	10 347	8 882
Вземания от операции с размяна	2.6.2	558	572
		10 905	9 454
Общо		11 621	10 324

2.6.1. Средства, подлежащи на събиране, от операции без размяна

милиони евро

	Бележка	31.12.2016	31.12.2015
Нетекущи			
Държави членки	2.6.1.1	700	857
		700	857
Текущи			
Държави членки	2.6.1.1	8 162	6 845
Глоби	2.6.1.2	1 808	1 601
Начислени приходи и разходи за бъдещи периоди	2.6.1.3	329	369
Други средства, подлежащи на събиране		47	67
		10 347	8 882
Общо		11 047	9 739

2.6.1.1. Средства, подлежащи на събиране от държавите членки

милиони евро

	31.12.2016	31.12.2015
ТСР, установени в сметка „А“	3 261	3 041
ТСР, установени в отделната сметка	1 437	1 283
Собствени ресурси за получаване	1 764	-
Обезценка	(753)	(760)
Други	36	10
Средства, подлежащи на събиране, в областта на собствените ресурси	5 745	3 573
Европейски фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ)	2 606	3 846
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР)	924	750
Временен инструмент за развитие на селските райони (ВИРСР)	30	26
Специална предприсъединителна програма за развитие на земеделието и селските райони (САПАРД)	167	175
Обезценка	(999)	(1 092)
Средства, подлежащи на събиране, в областта на ЕФГЗ и на развитието на селските райони	2 729	3 705
Очаквано събиране на предварително финансиране	293	313
Платен ДДС и ДДС, подлежащ на събиране	41	36
Други средства, подлежащи на събиране от държавите членки	55	75
Общо	8 863	7 701
Нетекущи	700	857
Текущи	8 162	6 845

Нетекущите суми, които държавите членки дължат, са свързани с неизпълнени решения за уравниване с оглед на съответствието за Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), които трябва да бъдат изплатени на годишни траншове и/или с отсрочване.

Средства, подлежащи на събиране, в областта на собствените ресурси

Традиционните собствени ресурси (ТСР), които се състоят от мита и налози върху захарта, се събират от държавите членки от името на Комисията. Държавите членки установяват ТСР и съобщават размера на установените вземания на Комисията посредством месечни отчети за сметка „А“. Установените вземания, които не са включени в сметка „А“, тъй като не са събрани от държавите членки и за тях не е предоставено обезпечение (или е предоставено обезпечение, но те са оспорени), се посочват в „отделната сметка“.

Вноската на държавите членки, основана на ДДС и БНД, подлежи на годишна корекция, която се прави всяка година на първия работен ден на месец декември. Собствените ресурси, които трябва да бъдат получени, включваха също корекциите за 2014, 2015 и 2016 финансова година във връзка с новите разпоредби, въведени с Решението за собствените ресурси (РСР) от 2014 г. след приключването на процеса на ратифициране и влизането му в сила на 1 октомври 2016 г., които корекции държавите членки трябваше да платят на 1 януари 2017 г.

Корекции могат все още да се правят на реалните бази за ДДС и за БНД през следващите четири години, освен ако не бъде изразена резерва. Тези резерви трябва да бъдат разглеждани като потенциални искания към държавите членки за неопределени суми, тъй като финансовото им отражение не може да бъде оценено с точност. Когато е възможно да бъде определен точният размер, съответните ресурси на база ДДС и БНД се изискват или във връзка със салдата по ДДС и по БНД, или посредством индивидуални покани за внасяне на средства.

Средства, подлежащи на събиране, в областта на ЕФГЗ и на развитието на селските райони

Тази позиция включва предимно сумите, които държавите членки дължат към 31 декември 2016 г., декларирани и сертифицирани от тях към 15 октомври 2016 г. Направена е приблизителна оценка на средствата, подлежащи на събиране, които възникват след това деклариране до 31 декември 2016 г. Комисията оценява също размера на намаление за сумите, дължими от бенефициерите, които е малко вероятно да бъдат събрани. Фактът, че се прави такава корекция, не означава, че Комисията се отказва от събирането на тези суми в бъдеще. В корекцията е включено и отчисление от 20 %, което съответства на средствата, които държавите членки могат да задържат за покриване на административните си разходи.

2.6.1.2. Глоби

Това са глобите, наложени от Комисията, които не са платени (условно) към края на годината (1 986 милиона евро), минус приспадналите суми (178 милиона евро). За неплатените към края на годината глоби бяха получени гаранции на обща стойност 1 012 милиона евро (2015 г.: 1 428 милиона евро). Следва да бъде отбелязано, че 651 милиона евро от тези вземания бяха дължими след 31 декември 2016 г.

2.6.1.3. Начислени приходи и разходи за бъдещи периоди

	милиони евро	
	31.12.2016	31.12.2015
Кохезионен фонд и фондове за земеделието и развитието на селските райони: Финансови корекции	9	10
Други начислени приходи	64	162
Разходи за бъдещи периоди, свързани с операции без размяна	256	196
Общо	329	369
Нетекущи	–	–
Текущи	329	369

2.6.2. Вземания от операции с размяна

	милиони евро	
	31.12.2016	31.12.2015
Нетекущи		
Други вземания	16	13
	16	13
Текущи		
Клиенти	246	225
Обезценка на вземанията от клиенти	(128)	(107)
Разходи за бъдещи периоди, свързани с операции с размяна	250	228
Други	191	227
	558	572
Общо	574	585

Обезценката на вземанията от клиенти, оповестена по-горе, включва обезценка на стойност 55 милиона евро, определена на индивидуална основа.

2.7. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	милиони евро	
	31.12.2016	31.12.2015
Научни материали	54	55
Други	111	83
Общо	165	138

2.8. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

		милиони евро	
	Бележка	31.12.2016	31.12.2015
Сметки към министерствата на финансите и в централните банки		24 566	17 119
Текущи сметки		127	110
Сметки за авансови средства		5	4
Трансфери (парични средства в движение)		–	–
Други срочни депозити		–	28
Банкови сметки за изпълнението на бюджета и други срочни депозити	2.8.1	24 698	17 262
Парични средства, предназначени за финансови инструменти	2.8.2	1 390	1 298
Парични средства, свързани с глоби	2.8.3	1 325	1 908
Парични средства, свързани с други институции, агенции и органи		1 006	1 012
Парични средства, свързани с доверителни фондове		167	192
Общо		28 585	21 671

2.8.1. Банкови сметки за изпълнението на бюджета и други срочни депозити

Тази позиция обхваща средствата, които Комисията държи в банковите си сметки във всяка държава членка и държава от ЕАСТ (към министерството на финансите или в централната банка), както и в

текущи сметки в търговски банки, в сметки за авансови средства и в каса. Изключително високите касови наличности към края на 2016 г. се дължат на следните основни елементи:

- Що се отнася до собствените ресурси, салдото към края на годината съдържа обща нетна сума от 7,7 милиарда евро, която трябва да бъде върната на държавите членки в началото на 2017 г. вследствие на коригиращи бюджети, приети в края на 2016 г. Освен това през последните дни на 2016 г. бяха получени аванси по линия на собствените ресурси в размер на 1,5 милиарда евро.
- През 2016 г. бяха окончателно събрани значителни по размер глоби, наложени от Комисията за нарушаване на правилата за конкуренция, в размер на 4,3 милиарда евро. Те са част от касовите наличности към края на годината.
- Касовите наличности включват също така целевите приходи и бюджетните кредити за плащания, които не са изразходени до края на 2016 г. — 11 милиарда евро.

2.8.2. Парични средства, предназначени за финансови инструменти

Сумите в тази позиция се отнасят предимно до парични еквиваленти, управлявани от доверени лица от името на Комисията с цел изпълнение на конкретни програми по линия на финансови инструменти, финансирани от бюджета на ЕС (вж. бележка **2.4.1**). Средствата, предназначени за финансови инструменти, могат да се използват само в съответната програма.

2.8.3. Парични средства, свързани с глоби

Това са парични средства, получени във връзка с глоби, наложени от Комисията, по които случаят все още не е приключен. Тези суми се държат в специални депозитни сметки, които не се използват за никакви други дейности. При обжалване или когато не е известно дали другата страна ще обжалва, съответната сума се оповестява като условен пасив в бележка **4.1.4**.

Намалението на това салдо се дължи на факта, че от 2010 г. всички нови условно платени глоби се управляват от Комисията във фонд BUFI и се инвестират във финансови инструменти, категоризирани като обявени за продажба (вж. бележка **2.4.1**).

ПАСИВИ

2.9. ПЕНСИИ И ДРУГИ ДОХОДИ НА НАЕТИ ЛИЦА

Нетно задължение във връзка със схемата за доходи на наети лица

	Пенсионноосигурител на схема на европейските длъжностни лица	Други схеми за пенсионно осигуряване	Обща система за здравно осигуряване	31.12.2016 г. Общо	милиони евро 31.12.2015 г. Общо
Задължение за изплащане на дефинирани доходи	58 746	1 882	7 036	67 664	64 242
Активи на плана	N/A	(139)	(293)	(432)	(428)
Нетни задължения	58 746	1 743	6 742	67 231	63 814

Увеличението на общия размер на задължението, свързано с доходите на наети лица, се дължи предимно на увеличение на нетното задължение на пенсионноосигурителната схема на европейските длъжностни лица. Това увеличение се дължи предимно на намалението на реалния дисконтов процент от 0,6 % на 0,3 %, както и на факта, че допълнителните права, придобити от членовете на схемата, надхвърлят плащанията на доходи от схемата.

2.9.1. Пенсионноосигурителна схема на европейските длъжностни лица

Това задължение за изплащане на дефинирани доходи представлява настоящата стойност на очакваните бъдещи плащания, които ЕС трябва да направи, за да изпълни пенсионните задължения, произтичащи от трудовия стаж на служителите през текущия и минали периоди. Тъй като схемата е текуща, всички плащания, които трябва да бъдат направени от нея на годишна основа, се включват в бюджета на ЕС всяка година.

В съответствие с член 83 от Правилника за персонала плащането на обезщетенията, предвидени в пенсионноосигурителната схема на персонала, представлява разход за бюджета на ЕС. Схемата не се финансира, но държавите членки колективно гарантират изплащането на тези обезщетения. От основните заплати на активните членове се удържа задължителна пенсионна вноска, която понастоящем е 9,8 %. Тези вноски се третират като бюджетен приход за годината и допринасят за финансирането на разходите на ЕС като цяло (вж. също бележка **3.6**).

Задълженията на пенсионноосигурителната схема бяха оценени въз основа на броя на служителите и на пенсионираните служители към 31 декември 2016 г. и на правилата на Правилника за персонала, приложими към тази дата. Тази оценка беше извършена в съответствие с методиката на МССПС 25 (а следователно и на счетоводно правило 12 на ЕС). През 2016 г. Комисията предприе мерки за укрепване на процесите и повишаване на надеждността на събирането на основни данни, използвани за изчисляване на задължението, свързано с доходите на наети лица. Работата ще продължи и през 2017 г. и когато е целесъобразно, евентуалните резултати ще бъдат отразени в отчетите за 2017 г.

2.9.2. Други схеми за пенсионно осигуряване

Тази позиция се отнася до пасива, свързан с пенсионните задължения към членовете и бившите членове на Комисията, Съда (и Общия съд) и Сметната палата, генералните секретари на Съвета, Омбудсмана, Европейския надзорен орган по защита на данните и Съда на публичната служба на Европейския съюз. Също включен в тази позиция е пасив, свързан с пенсиите на членовете на Европейския парламент.

2.9.3. Обща система за здравно осигуряване

В допълнение към горепосочените схеми за пенсионно осигуряване се прави оценка на очакваното задължение на ЕС, що се отнася до общата система за здравно осигуряване, във връзка с разходите

за здравеопазване, които трябва да се плащат по време на периодите след напускането на служителите (като се приспадат техните вноски).

Движение в настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи за доходите на наети лица

Настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи е дисконтираната стойност, без да се приспадат активи на плана, на очакваните бъдещи плащания, необходими за уреждането на задължението, произтичащо от трудовия стаж на наетите лица през текущия и миналите периоди.

По-долу е показан анализ на движението в задължението за изплащане на дефинирани доходи за текущата година:

милиони евро

	Пенсионноосигурителна схема на европейските длъжностни лица	Други схеми за пенсионно осигуряване	Обща система за здравно осигуряване	Общо
Настояща стойност към 31.12.2015 г.	54 967	1 613	7 662	64 242
Разходи за текущ трудов стаж	2 267	83	283	2 634
Разходи за лихви	1 264	29	161	1 454
Нетни актюерски (печалби) и загуби	2 142	148	(1 039)	1 251
Вноски от членовете	–	–	24	24
Изплатени доходи	(1 330)	(44)	(55)	(1 429)
Увеличение/(намаление) на задължението поради данъци върху пенсиите	(565)	52	–	(513)
Настояща стойност към 31.12.2016 г.	58 746	1 882	7 036	67 664

Разходите за текущ трудов стаж представляват увеличението на настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи, което увеличение е следствие от услугите, предоставени от членовете на персонала през текущия период.

Разходите за лихви представляват увеличението през периода на настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи, което увеличение е следствие от това, че доходите са с един период по-близо до своето плащане.

Нетните актюерски печалби и загуби включват:

- Произтеклите от опита и действителността корекции (ефекта от разликите между предходните актюерски предположения за 2016 г. и събитията, които са се случили в действителност през 2016 г.); и
- ефекта от промените в актюерските предположения — финансови (напр. очакваните увеличения на заплатите) или демографски (напр. смъртността). Тези предположения са по същността си несигурни, поради което могат да показват значителни движения всяка следваща година.

Доходите се изплащат през годината съгласно правилата на схемата. Тези платени доходи водят до намаление на задължението за изплащане на дефинирани доходи, тъй като те вече не трябва да бъдат платени в бъдеще.

Актюерски предположения — доходи на наети лица

Основните актюерски предположения, използвани при оценяването на двете основни схеми за доходи на служителите на ЕС, са показани по-долу:

	Пенсионноосигурителна схема на европейските длъжностни лица	Обща система за здравно осигуряване
2016		
Номинален дисконтов процент	1,7 %	1,9 %
Очаквана инфлация	1,4 %	1,5 %
Реален дисконтов процент	0,3 %	0,4 %
Очаквано увеличение на заплатите	1,2 %	1,1 %
Промяна в медицинските разходи	N/A	3,0 %
Възраст на пенсиониране	63/64/66	63/64/66
2015		
Номинален дисконтов процент	2,0 %	2,1 %
Очаквана инфлация	1,4 %	1,4 %
Реален дисконтов процент	0,6 %	0,7 %
Очаквано увеличение на заплатите	1,2 %	1,2 %
Промяна в медицинските разходи	N/A	3,0 %
Възраст на пенсиониране	63/64/65	63/64/66

Смъртността се основава на международната таблица „Живот“ за публичните служители (International Civil Servants Life Table (ICSLT) 2013).

Номиналният дисконтов процент се определя като стойността на доходността на облигациите с нулев купон в евро (със срок 21 години, считано от декември 2016 г., за пенсионноосигурителната схема на европейските длъжностни лица (PSEO) и 26 години за общата система за здравно осигуряване). Използваната инфлация е очакваната инфлация през еквивалентния период. Тя трябва да бъде определена емпирично въз основа на очаквани стойности, изразени чрез свързани с индекс облигации на европейските финансови пазари. Реалният дисконтов процент се изчислява чрез номиналния дисконтов процент и очакваната инфлация в дългосрочен план.

Движение в настоящата стойност на активите на плана

	Други схеми за пенсионно осигуряване	Обща система за здравно осигуряване	Общо милиони евро
Настояща стойност към 31.12.2015 г.	149	280	428
Нетно движение в активите на плана	(10)	14	4
Настояща стойност към 31.12.2016 г.	139	293	432

5-годишна тенденция

	2012	2013	2014	2015	2016 милиони евро
Задължение, свързано с доходите на наети лица	42 503	46 818	58 616	63 814	67 231

Значителното увеличение на задължението, свързано с доходите на наети лица, през петте години може да бъде обяснено до голяма степен с намаляването на реалния дисконтов процент, използван за дисконтиране на бъдещите парични потоци. Това намаление е свързано с икономическите условия, и по-специално с намаляването на лихвените проценти. Например, що се отнася до основната схема PSEO, реалният дисконтов процент намаля от 1,6 % в края на 2012 г. на 0,3 % в края на 2016 г.

Суми, признати в отчета за финансовия резултат

милиони евро

	Пенсионноосигурителна схема на европейските длъжностни лица	Други схеми за пенсионно осигуряване	Обща система за здравно осигуряване	Общо
2016				
Разходи за текущ трудов стаж	2 042	97	283	2 422
Разходи за лихви	1 138	33	161	1 332
Разходи за бивш трудов стаж	–	–	–	–
Промяна в активите на плана	–	(7)	(45)	(52)
Разходи за персонал и за пенсии	3 180	124	399	3 702
Актьорски печалби и загуби	1 929	179	(1 039)	1 068
Общо	5 108	302	(640)	4 770

Чувствителност на общата система за здравно осигуряване

Промяната с един процентен пункт на предположената промяна в медицинските разходи има следните последици:

милиони евро

	Увеличение с един процентен пункт	Намаление с един процентен пункт
Обща стойност на компонента на разходите за текущ трудов стаж и компонента на разходите за лихви от нетните периодични медицински разходи след напускане	89	(74)
Натрупано задължение за изплащане на медицинските разходи след напускане	2 201	(1 828)

2.10. ПРОВИЗИИ

милиони
евро

	Сума към 31.12.2015 г.	Допълнител ни провизии	Сторнирани неизползва ни суми	Използвани суми	Трансфер между категориите	Промяна в очакваната стойност	Сума към 31.12.2016 г.
<i>Съдебни дела:</i>							
Селско стопанство	–	40	(21)	0	129	–	149
Сближаване	–	19	–	–	198	–	217
Други	459	8	(2)	(33)	(327)	(2)	102
Демонтаж на ядрени обекти	1 078	–	–	(29)	–	64	1 113
Финансови	411	536	(7)	(53)	–	(6)	880
Глоби	4	20	–	–	–	–	23
Други	79	24	9	(23)	–	38	127
Общо	2 030	647	(21)	(138)	–	94	2 611
Нетекущи	1 716	491	(22)	(9)	(304)	65	1 936
Текущи	314	156	1	(128)	304	29	675

Провизиите представляват суми, произтичащи от минали събития, които вероятно ще трябва да бъдат платени от бюджета на ЕС в бъдеще.

Съдебни дела

Това са очакваните суми, които вероятно ще трябва да бъдат платени след края на годината във връзка с редица продължаващи съдебни дела.

Демонтаж на ядрени обекти

През 2014 г. основанието за провизията беше актуализирано в съответствие с актуализираната през 2014 г. стратегия на JRC относно извеждането от експлоатация и управлението на отпадъците (D&WM). То е съобразено с коментарите, изразени в извършения от външни експерти през 2012 г. преглед на програмата D&WM на JRC. В съответствие със счетоводните правила на ЕС тази провизия се индексира с инфлацията, след което се дисконтира до нетната си настояща стойност (като се използва суаповата крива с нулев купон в евро). Към 31 декември 2016 г. това доведе до провизия в размер на 1 113 милиона евро, разпределени между сумите, които се очаква да бъдат използвани през 2016 г. (27 милиона евро) и след това (1 086 милиона евро).

С оглед на очакваната продължителност на тази програма (около 20 години) следва да бъде посочено, че има известна несигурност по отношение на тази оценка и окончателният разход може да се различава от отчетените понастоящем суми.

Финансови провизии

Те се отнасят предимно до провизиите, представляващи очакваните загуби, които ще бъдат претърпени във връзка с гаранциите, предоставени от различните финансови инструменти, при които ЕИФ и ЕИБ са оправомощени да издават гаранции на свое име, но от името и на риска на ЕС. Свързаният с гаранциите финансов риск за ЕС обаче е ограничен. Нетекущите финансови провизии се дисконтират до нетната си настояща стойност (като се използва годишният процент на суаповете в евро).

Увеличението на финансовите провизии е свързано предимно с допълнителни провизии за непогасени заеми, отпуснати на Сирия и гарантирани по линия на гаранцията за мандата за външно кредитиране на ЕИБ, и с увеличените дейности по гаранционните инструменти на „Хоризонт 2020“ и COSME.

2.11. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ

милиони евро

	Бележка	31.12.2016	31.12.2015
Нетекущи финансови пасиви			
Финансови пасиви по амортизирана стойност	2.11.1	55 067	51 764
Финансови пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита	2.11.2	–	–
Задължения по финансови гаранции	2.11.3	–	–
		55 067	51 764
Текущи финансови пасиви			
Финансови пасиви по амортизирана стойност	2.11.1	2 283	7 939
Финансови пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита	2.11.2	1	–
Задължения по финансови гаранции	2.11.3	–	–
		2 284	7 939
Общо		57 351	59 703

2.11.1. Финансови пасиви по амортизирана стойност

милиони евро

	Бележка	31.12.2016	31.12.2015
Получени заеми за финансова помощ	2.11.1.1	55 128	56 860
Други финансови пасиви	2.11.1.2	2 222	2 842
Общо		57 350	59 703
Нетекущи		55 067	51 764
Текущи		2 283	7 939

2.11.1.1. Получени заеми за финансова помощ

милиони евро

	ЕМФС	ПБ	МФП	Евратом	ЕОВС в ликвидация	Общо
Общо към 31.12.2015 г.	47 509	5 811	3 024	301	215	56 860
Нови получени заеми	4 750	–	10	–	–	4 760
Възстановени суми	(4 750)	(1 500)	(70)	(49)	–	(6 369)
Курсови разлики	–	–	–	–	(30)	(30)
Промени в балансовите стойности	(53)	(40)	–	–	(1)	(94)
Общо към 31.12.2016 г.	47 456	4 272	2 964	252	184	55 128
Нетекущи	46 800	3 050	2 889	199	96	53 034
Текущи	656	1 222	75	53	88	2 094

Получените заеми на стойност 54 951 милиона евро включват предимно дълговете, удостоверени със сертификати (2015 г.: 56 656 милиона евро). Промените в балансовата стойност съответстват на промяната в начислените лихви.

Като се изключи ЕОВС в ликвидация, погасяването на горепосочените получени заеми в крайна сметка се гарантира от бюджета на ЕС (вж. бележка **4.1.2**), а вследствие на това и от всяка държава членка.

Ефективни лихвени проценти за получените заеми (изразени като лихвен диапазон)

	31.12.2016	31.12.2015
Макрофинансова помощ (МФП)	0 % - 4,54 %	0 % - 4,54 %
Евратом	0 % - 5,68 %	0 % - 5,67 %
Платежен баланс (ПБ)	2,37 % - 3,37 %	2,37 % - 3,62 %
Европейски механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС)	0,62 % - 3,75 %	0,62 % - 3,75 %
ЕОВС в ликвидация	6,92 % - 9,78 %	6,92 % - 9,78 %

2.11.1.2. Други финансови пасиви

милиони евро

	31.12.2016	31.12.2015
Нетекущи		
Задължения по финансов лизинг	1 545	1 648
Сгради, които се изплащат на вноски	329	352
Други	160	122
	2 034	2 122
Текущи		
Глоби, които подлежат на възстановяване	25	625
Задължения по финансов лизинг	84	75
Сгради, които се изплащат на вноски	22	21
Други	58	(0)
	189	721
Общо	2 222	2 842

Задължения по финансов лизинг

милиони евро

Описание	Бъдещи суми за плащане			Общо пасив
	< 1 година	1—5 години	> 5 години	
Земя и сгради	80	403	1 136	1 619
Други материални активи	4	6	—	10
Общо към 31.12.2016 г.	84	409	1 136	1 629
Лихвен елемент	72	269	304	645
Общо бъдещи минимални лизингови плащания към 31.12.2016 г.	156	678	1 439	2 274
Общо бъдещи минимални лизингови плащания към 31.12.2015 г.	132	658	1 608	2 396

Сумите за лизинг и сгради, посочени по-горе, ще трябва да бъдат финансирани от бъдещи бюджети.

2.11.2. Финансови пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита

милиони евро

	31.12.2016		Справедлива стойност	31.12.2015		Справедлива стойност
	Теоретична сума — операция за получаване	Теоретична сума — операция за плащане		Теоретична сума — операция за получаване	Теоретична сума — операция за плащане	
Валутен форуърден договор	99	(101)	1	—	—	—

Финансовите пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита към 31 декември 2016 г. се отнасят до валутен форуърден договор, който ЕС сключи през 2016 г., за да хеджира валутния риск, свързан с дълговите ценни книжа в щатски долари, държани в Гаранционния фонд на ЕФСИ (вж. бележка 2.4.2).

Към 31 декември 2016 г. всички финансови пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита са категоризирани в ниво 2 от йерархията на справедливата стойност (оценката се основава на наблюдаеми елементи, различни от котиранияте цени).

2.11.3. Задължения по финансови гаранции

Задължението по финансови гаранции се отнася до гаранцията, предоставена по ЕФСИ. Към 31 декември 2016 г. общото задължение по финансовата гаранция по ЕФСИ възлизаше на нула, тъй като приходите, които трябва да бъдат получени по линия на гаранцията, надвишават очакваните загуби (вж. бележка 4.1.1).

2.12. ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	милиони евро					
	Брутна сума	Корекции*	Нетна сума към 31.12.2016 г.	Брутна сума	Корекции*	Нетна сума към 31.12.2015 г.
Декларации за разходи и фактури, получени от:						
<i>Държави членки:</i>						
ЕЗФРСР и други инструменти за развитие на селските райони	500	(34)	467	2 621	(230)	2 391
ЕФРР и КФ	10 663	(793)	9 871	8 361	(950)	7 411
ЕСФ	4 145	(95)	4 050	3 355	(2)	3 353
Други	793	(47)	747	434	(102)	332
<i>Частни и публични субекти</i>	1 677	(169)	1 507	1 928	(223)	1 705
Общо получени декларации за разходи и фактури	17 779	(1 138)	16 641	16 699	(1 507)	15 192
ЕФГЗ	12 193	N/A	12 193	6 851	N/A	6 851
Задължения по собствените ресурси	10 441	N/A	10 441	9 506	N/A	9 506
Разни задължения	364	N/A	364	356	N/A	356
Други	364	N/A	364	286	N/A	286
Общо	41 142	(1 138)	40 005	33 698	(1 507)	32 191

* Очаквани недопустими суми и висящи други аванси за държавите членки.

Задълженията включват декларациите за направени разходи, получавани от Комисията в рамките на дейностите, свързани с безвъзмездни средства. Те се кредитират с декларираната сума в момента на получаване на искането. Ако партньорът е държава членка, те се посочват в позицията „Държави членки“. Процедурата е същата за фактурите и кредитните известия, получавани в рамките на дейностите, свързани с обществените поръчки. Съответните декларации за направени разходи са взети предвид в рамките на процедурите по разделяне на финансовите периоди в края на годината. След тези вписвания, свързани с разделянето на финансовите периоди, очакваните допустими суми следователно са записани в отчетите като разходи, докато оставащата част е оповестена като „Очаквани недопустими суми и висящи други аванси за държавите членки“ (вж. по-долу).

Почти всички декларации за направени разходи са включени в сумата за бюджетните RAL към края на годината: всички суми на държавите членки и голяма част от фактурите от други субекти.

Най-голямото движение е свързано с Европейския фонд за гарантиране на земеделието и се дължи на по-добро изпълнение на плащанията на равнището на държавите членки през 2016 г. в сравнение с 2015 г. Това означава, че са били представени реални декларации за направени разходи и че не е било необходимо те да се оценяват към края на годината. Поради това увеличението с 5,3 милиарда евро се компенсира от сходно намаление на начисленията (вж. бележка 2.13).

Значителното намаление на задълженията по ЕЗФРСР се дължи предимно на намаление на получените декларации за направени разходи за периода 2007—2013 г., който е в напреднал стадий на приключване.

Другото голямо увеличение на задълженията е свързано с политиката на сближаване (13,9 милиарда евро през 2016 г. в сравнение с 10,8 милиарда евро през 2015 г.) и е свързано предимно с предходния период на програмиране — 2007—2013 г. Представените декларации за направени разходи във връзка с периода на програмиране 2014—2020 г. остават ограничени по размер, което се дължи на няколко причини: напр. това, че не бяха определени няколко управляващи органа.

През периода на програмиране 2014—2020 г. в Регламента за общоприложимите разпоредби, който се прилага за структурните фондове (ЕФРР и ЕСФ), за Кохезионния фонд и за Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), се предвижда бюджетът на ЕС да се защитава посредством систематично задържане на 10 % от направените междинни плащания. До февруари след края на счетоводната година (1 юли — 30 юни) приключва цикълът на контрол, който се осъществява както чрез проверки на управлението, извършени от управляващите органи, така и чрез одити от страна на одитните органи. Комисията разглежда документите за получаване на увереност и отчетите, предоставени от съответните органи в държавите членки. Плащането или събирането на окончателното салдо се извършва едва след като това разглеждане приключи и отчетите бъдат приети. Задържаната в съответствие с тази разпоредба сума възлизаше към края на 2016 г. на общо 1 милиард евро.

Задълженията по собствените ресурси са свързани с вноската на държавите членки в бюджета на ЕС, която трябва да бъде върната в края на годината вследствие на 4-тия и 5-тия коригиращ бюджет за 2016 г. Значителната сума се дължи на късното приемане на коригиращи бюджети 4 и 5/2016, които бяха изготвени въз основа на Регламента за собствените ресурси и на корекциите във връзка с новите разпоредби, въведени с новото решение за собствените ресурси от 2014 г., които корекции бяха платени на държавите членки едва през януари 2017 г.

Очаквани недопустими суми и висящи други аванси за държавите членки

Задълженията са намалени с тази част от получените, но все още непроверени искания за възстановяване на средства, която бе преценена за недопустима. Най-големите суми се отнасят до генералните дирекции, отговарящи за дейностите по структурните фондове. Задълженията са намалени също с частта от получените искания за възстановяване на средства във връзка с други авансово отпуснати на държавите членки средства (вж. бележка 2.5.2), които все още не са платени към края на годината (395 милиона евро).

Искания за предварително финансиране

В допълнение към горепосочените суми бяха получени искания за предварително финансиране на стойност 594 милиона евро, които не бяха платени към края на годината. Според счетоводните правила на ЕС тези суми не се отчитат като задължения.

2.13. НАЧИСЛЕНИ РАЗХОДИ И ПРИХОДИ ЗА БЪДЕЩИ ПЕРИОДИ

	милиони евро	
	31.12.2016	31.12.2015
Начислени разходи	66 800	67 358
Приходи за бъдещи периоди	638	869
Други	143	175
Общо	67 580	68 402

Разпределението на начислените разходи е, както следва:

	милиони евро	
	31.12.2016	31.12.2015
ЕФГЗ	33 033	38 263
ЕЗФРСР и други инструменти за развитие на селските райони	17 024	14 806
ЕФРР и КФ	7 157	5 026
ЕСФ	3 473	2 636
Други	6 112	6 627
Общо	66 800	67 358

Най-голямото движение е свързано с Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и се дължи на по-добро изпълнение през 2016 г. на плащанията на равнището на държавите членки в сравнение с 2015 г. Това означава, че са били представени реални декларации за направени разходи и че не е било необходимо те да се оценяват към края на годината. Поради това намалението от 5,2 милиарда евро се компенсира от сходно увеличение на задълженията (вж. бележка **2.12**).

Увеличението с 3 милиарда евро в областта на сближаването се дължи на нарастващото изпълнение на равнището на крайните бенефициери.

Увеличението на начисленията във връзка с ЕЗФРСР (2,2 милиарда евро) е свързано с по-ниско равнище на получените декларации за направени разходи за периода 2014—2020 г., поради което към края на годината трябваше да бъдат начислени повече суми.

Като се изключи ЕФГЗ, всички други начисления на държавите членки са включени в бюджетните RAL, както и повечето „други“ начисления (вж. бележка **5.1**).

НЕТНИ АКТИВИ

2.14. РЕЗЕРВИ

милиони евро

	Бележка	31.12.2016	31.12.2015
Резерв на справедливата стойност	2.14.1	325	292
Резерв на Гаранционния фонд	2.14.2	2 643	2 561
Други резерви	2.14.3	1 873	1 829
Общо		4 841	4 682

2.14.1. Резерв на справедливата стойност

В съответствие с правилата за счетоводна отчетност на ЕС корекцията на справедливата стойност на финансовите активи, обявени за продажба, се отчита чрез резерва на справедливата стойност.

Движения на резерва на справедливата стойност през периода

милиони евро

	2016	2015
Финансови активи, обявени за продажба:		
Включени в резерва на справедливата стойност	34	79
Включени в отчета за финансовия резултат	0	(33)
	34	46
Във връзка с участия, отчетени посредством метода на собствения капитал	(0)	7
Общо	33	53

2.14.2. Резерв на Гаранционния фонд

Този резерв отразява 9 %-ата целева сума на непогасените средства, гарантирани от бюджета на ЕС по линия на мандата на ЕИБ за външно кредитиране, която трябва да се държи като активи в Гаранционния фонд за външни дейности (вж. бележка **2.4.1**).

2.14.3. Други резерви

Сумата е свързана предимно с резерва на ЕОБС в ликвидация (1 524 милиона евро) за активите на Изследователския фонд за въглища и стомана, който резерв бе създаден в контекста на приключването на дейността на ЕОБС.

2.15. СУМИ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ПОИСКАНИ ОТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

милиони евро

Суми, които трябва да бъдат поискани от държавите членки, към 31.12.2015 г.	77 124
<i>Връщане на бюджетния излишък за 2015 г. на държавите членки</i>	1 349
<i>Движение на резерва на Гаранционния фонд</i>	82
<i>Движения на други резерви</i>	58
<i>Финансов резултат за годината</i>	(1 733)
Общ размер на сумите, които трябва да бъдат поискани от държавите членки, към 31.12.2016 г.	76 881

Тази сума представлява тази част от разходите, направени от ЕС до 31 декември, която трябва да бъде финансирана от бъдещи бюджети. Много разходи се признават по правилата за счетоводна отчетност на базата на текущо начисляване през годината N, въпреки че може в действителност да бъдат платени през годината N+1 (или по-късно) и поради това да бъдат финансирани от бюджета за годината N+1 (или по-късно). Включването на тези пасиви в отчетите, съчетано с факта, че съответните суми се финансират от бъдещи бюджети, води до това, че в края на годината пасивите значително надвишават активите. Най-значителните суми, които трябва да бъдат изтъкнати, се отнасят до дейностите по Европейския фонд за гарантиране на земеделието и задълженията, свързани с доходите на наети лица.

Следва също да се отбележи, че горното няма отражение върху бюджетния резултат — бюджетните приходи винаги трябва да са равни на бюджетните разходи или да ги превишават и всеки приходен излишък се връща на държавите членки.

3. БЕЛЕЖКИ КЪМ ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ

ПРИХОДИ

ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ БЕЗ РАЗМЯНА: СОБСТВЕНИ РЕСУРСИ

3.1. РЕСУРСИ ОТ БНД

Приходите от собствени ресурси са основният елемент на оперативните приходи на ЕС. От трите категории собствени ресурси (традиционни собствени ресурси (ТСР), ресурси на база ДДС и ресурси на база БНД) приходите от БНД на стойност 95 578 милиона евро (2015 г.: 95 355 милиона евро) са най-значителни.

3.2. ТРАДИЦИОННИ СОБСТВЕНИ РЕСУРСИ

	милиони евро	
	2016	2015
Мита	20 301	18 524
Налози върху захарта	138	125
Общо	20 439	18 649

Традиционните собствени ресурси се състоят от мита и налози върху захарта. Държавите членки задържат, като разходи по събирането, 20 % от традиционните собствени ресурси и посочените по-горе суми са показани след приспадане на тази сума.

3.3. РЕСУРСИ ОТ ДДС

Ресурсът от ДДС се събира от базите за ДДС на държавите членки, които са теоретично хармонизирани в съответствие с правилата на ЕС за тази цел. Вноската ДДС се изчислява чрез прилагане на унифицирана изискуема ставка от 0,3 % към базата на всяка държава членка. За периода 2014—2020 г. в Решение 2014/335/ЕС, Евратом на Съвета се предвижда намалена изискуема ставка (0,15 %) за Германия, Нидерландия и Швеция. Намалението на приходите от ДДС през 2016 г. се обяснява предимно с факта, че намалената изискуема ставка бе приложима за първи път през 2016 г., след като влезе в сила Решението за собствените ресурси (РСР) от 2014 г.

ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ БЕЗ РАЗМЯНА: ТРАНСФЕРИ

3.4. ГЛОБИ

Тези приходи от 3 858 милиона евро (2015 г.: 531 милиона евро) са свързани с глобите, наложени от Комисията за нарушаване на разпоредбите и свързани предимно с дела в областта на конкуренцията. Вземанията и свързаните с тях приходи се признават, когато решението на Комисията за налагане на глоба бъде взето и адресатът бъде официално уведомен за него. Основните суми през 2016 г., а следователно и значителното увеличение в сравнение с приходите от глоби през 2015 г., се отнасят до глоби на пазарите на камиони (2 927 милиона евро) и в банковия сектор (485 милиона евро).

3.5. СЪБИРАНЕ НА РАЗХОДИ

милиони евро

	2016	2015
Споделено управление	1 876	1 465
Пряко управление	56	76
Непряко управление	15	6
Общо	1 947	1 547

Тази позиция представлява предимно нарежданията за събиране на вземания, изготвени от Комисията, средствата по които са получени или са прихванати със (т.е. приспаднати от) следващи плащания, записани в счетоводната система на Комисията. Тези нареждания за събиране на вземания са изготвени, за да бъдат събрани разходи, изплатени по-рано от общия бюджет. Събирането на средства се извършва въз основа на проверки, одити или анализ на допустимостта, поради което тези действия са важен елемент при изпълнението на бюджета на ЕС. Тези операции предпазват бюджета на ЕС от разходи, направени в нарушение на закона, и са особено важни, тъй като резултатите от извършените от Европейската сметна палата одити са констатирани съществено ниво на грешки при плащанията, направени от бюджета на ЕС — вж. годишния доклад на Палатата, включително декларацията за достоверност относно законосъобразността и редовността на операциите.

Включват се също нарежданията за събиране на вземания, изготвени от държавите членки за бенефициери на разходи по линия на ЕФГЗ, както и промяната на очакваните начислени приходи от края на предходната година до края на настоящата година.

Сумите, включени в таблицата по-горе, представляват приходи, реализирани чрез изготвяне на нареждания за събиране на вземания. Поради това те не могат да покажат и не показват пълната степен на мерките, предприети за защита на бюджета на ЕС, особено за политиката на сближаване, където са въведени специални механизми за гарантиране на коригирането на недопустимите разходи, повечето от които механизми не включват издаването на нареждане за събиране на вземания. Не са включени сумите, събрани чрез прихващане с разходи, сумите, събрани посредством оттегляния, и събраните суми предварително финансиране.

Събраните суми при споделеното управление съставляват по-голямата част от общата сума:

Селско стопанство: ЕФГЗ и развитие на селските райони

В рамките на ЕФГЗ и на ЕЗФРСР сумите, отчетени в тази позиция като приходи за годината, са финансовите корекции за годината и възстановяванията, декларирани от държавите членки и събрани през годината, както и нетното увеличение на дължимите суми, декларирани от държавите членки, които трябва да бъдат събрани към края на годината във връзка с измами и нередности.

Политика на сближаване

Основните суми, свързани с политиката на сближаване, включват нарежданията за събиране на вземания, изготвени от Комисията за събиране на недължимите разходи, направени през предходни години, и приспаданията от разходите минус намалението на начислените приходи в края на годината.

3.6. ДРУГИ ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ БЕЗ РАЗМЯНА

милиони евро

	2016	2015
Бюджетни корекции	1 956	984
Данъци и вноски на персонала	1 189	1 115
Вноски от трети държави	953	946
Вноски от държави членки за външна помощ	732	0
Трансфер на активи	147	197
Корекция на провизиите	14	71
Селскостопански налози	5	814
Други	744	939
Общо	5 740	5 067

Бюджетните корекции включват бюджетния излишък от 2015 г. (1 349 милиона евро), който се връща по косвен начин на държавите членки чрез приспадането му от сумите собствени ресурси, които те трябва да предоставят на ЕС през следващата година — следователно той е приход за 2016 г.

Приходите от данъци и вноски на персонала възникват предимно от удържки от заплатите на персонала и са съставени от две съществени суми — пенсионните вноски на персонала и данъците върху доходите.

Вноските от трети държави са вноски от държавите от ЕАСТ и от присъединяващите се държави.

Вноските от държавите членки за външна помощ са предимно сумите, получени с цел създаване на Механизма за бежанците в Турция.

Прехвърлянето на приходи от активи е свързано предимно с прехвърлянето на спътници по програмата „Коперник“ (бившата програма ГМОСС) от Европейската космическа агенция (ЕКА) на Комисията (вж. бележка 2.2). Според счетоводните правила на ЕС това прехвърляне е операция без размяна. То ще бъде извършвано през бъдещи периоди за оставащите спътници по програмата „Коперник“, които понастоящем са в процес на изграждане.

Селскостопанските налози се отнасят до налозите върху млякото, които са инструмент за управление на пазара, насочен към санкциониране на производителите на мляко, които превишават референтните си количества. Тъй като не са свързани с предходни плащания от страна на Комисията, те на практика се считат за приход за конкретна цел. Голямата сума за налозите върху млякото през миналата година се дължеше предимно на допълнителния налог от 811 милиона евро.

ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ С РАЗМЯНА

3.7. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

милиони евро

	2016	2015
<i>Приходи от лихви върху:</i>		
Предварително финансиране	(0)	9
Просрочени плащания	108	20
Финансови активи, обявени за продажба	24	56
Заеми	1 446	1 616
Пари и парични еквиваленти	6	14
Обезценени финансови активи	9	7
Други	0	0
Приходи от лихви	1 592	1 721
Приходи от дивиденди	13	8
Реализирани печалби от продажба на финансови активи	35	50
Финансови приходи от финансови активи или пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита	0	–
Други финансови приходи	128	66
Общо	1 769	1 846

Приходите от лихви върху заеми се отнасят предимно до заемите, отпуснати за финансова помощ (вж. бележка 2.4.3).

3.8. ДРУГИ ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ С РАЗМЯНА

милиони евро

	2016	2015
Печалби от курсови разлики	331	970
Приходи от такси за предоставяне на услуги	267	358
Приходи от такси и от премии, свързани с финансовите инструменти	48	43
Продажба на стоки	46	43
Приходи, свързани с имоти, машини и съоръжения	17	4
Други	288	145
Общо	996	1 562

РАЗХОДИ

3.9. СПОДЕЛЕНО УПРАВЛЕНИЕ

	милиони евро	
	2016	2015
Изпълнено от държавите членки		
Европейски фонд за гарантиране на земеделието	44 152	45 032
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони и други инструменти за развитие на селските райони	12 604	16 376
Европейски фонд за регионално развитие и Кохезионен фонд	35 045	38 745
Европейски социален фонд	9 366	9 849
Други	1 606	2 380
Общо	102 772	112 382

Намалението на разходите с 4,2 милиарда евро за областта на сближаването се обяснява с преминаването от предходния период на програмиране 2007—2013 г. към периода 2014—2020 г.: както може да се очаква, разходите, декларирани за предходния период, намаляват, а разходите за настоящия период нарастват, но остават по-ниски. Със същата причина се обяснява намаляването с 3,8 милиарда евро на разходите, направени по линия на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и други инструменти за развитие на селските райони (вж. също бележка 2.13).

Подпозицията „Други“ включва предимно: Рибарство и морско дело (756 милиона евро), фонд „Убежище и миграция“ (310 милиона евро) и Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (178 милиона евро).

3.10. ПРЯКО УПРАВЛЕНИЕ

	милиони евро	
	2016	2015
Изпълнено от Комисията	9 254	10 089
Изпълнено от изпълнителните агенции на ЕС	6 259	5 532
Изпълнено от доверителните фондове	97	6
Общо	15 610	15 626

Тези суми са свързани предимно с изпълнението на политиката в областта на научните изследвания (7,1 милиарда евро) и програмите за мрежи (2,0 милиарда евро), както и на европейската политика за съседство (1,0 милиард евро), инструментите в областта на сътрудничеството за развитие (1,2 милиарда евро) и хуманитарната помощ (0,7 милиарда евро).

3.11. НЕПРЯКО УПРАВЛЕНИЕ

	милиони евро	
	2016	2015
Изпълнено от други агенции и органи на ЕС	2 547	1 209
Изпълнено от трети държави	876	905
Изпълнено от международни организации	2 382	2 127
Изпълнено от други субекти	2 035	2 107
Общо	7 840	6 348

3.12. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ И ЗА ПЕНСИИ

милиони евро

	2016	2015
Разходи за персонал	6 074	5 838
Разходи за пенсии	3 702	4 435
Общо	9 776	10 273

Разходите за пенсии представляват елементи на движенията, които са възникнали след актюерската оценка на задълженията, свързани с доходите на наети лица, различни от актюерските предположения.

3.13. ПРОМЕНИ В АКТЮЕРСКИТЕ ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ ЗА ДОХОДИТЕ НА НАЕТИ ЛИЦА

Нетната актюерска загуба от 1 милиарда евро, посочена в тази позиция, се отнася до задълженията, свързани с доходите на наети лица, признати в счетоводния баланс (вж. бележка 2.9).

3.14. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

милиони евро

	2016	2015
Разходи за лихви:		
Получени заеми	1 440	1 607
Други	57	21
Финансови лизинги	67	91
Загуби от обезценка на финансови активи, обявени за продажба	40	27
Загуби от обезценка на заеми и вземания	184	174
Реализирана загуба от продажба на финансови активи	0	3
Загуба от финансови активи или пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита	1	–
Други финансови разходи	116	63
Общо	1 904	1 986

Размерът на разходите за лихви по получените заеми съответства на приходите от лихви по отпуснатите заеми за финансова помощ (операции от вида „бек-ту-бек“).

3.15. ДЯЛ ОТ РЕЗУЛТАТА НА СЪВМЕСТНИ И АСОЦИИРАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

В съответствие с метода на собствения капитал ЕС включва в своя отчет за финансовия резултат дела си от резултата на своите съвместни и асоциирани предприятия (вж. бележка 2.3).

3.16. ДРУГИ РАЗХОДИ

милиони евро

	2016	2015
Административни разходи и разходи в областта на ИТ	2 455	2 419
Разходи, свързани с имоти, машини и съоръжения	1 404	1 304
Корекция на провизиите	685	520
Загуби от курсови разлики	505	785
Намаление на глоби от Съда	18	1 137
Други	419	458
Общо	5 486	6 623

Намалението на другите разходи се дължи предимно на отписването на наложени през 2015 г. глоби в случаите, в които Съдът се е произнесъл в полза на глобеното предприятие.

В позицията за разходи, свързани с имоти, машини и съоръжения, са включени 383 милиона евро (2015 г.: 373 милиона евро), свързани с оперативни лизинги.

Разходите за научноизследователска и развойна дейност са включени в административните разходи и в разходите за ИТ и са, както следва:

милиони евро

	2016	2015
Разходи за научни изследвания	344	384
Некапитализирани разходи за развойна дейност	88	60
Общо	431	443

3.17. ОТЧИТАНЕ ПО СЕГМЕНТИ ПО ФУНКЦИИ ОТ МНОГОГОДИШНАТА ФИНАНСОВА РАМКА (МФР)

	Интелигентен и приобщаващ растеж	Устойчив растеж	Сигурност и гражданст во	Глобална Европа	Администрация	Неотнесен и към функция от МФР*	милиони евро Общо
Ресурси от БНД	–	–	–	–	–	95 578	95 578
Традиционни собствени ресурси	–	–	–	–	–	20 439	20 439
ДДС	–	–	–	–	–	15 859	15 859
Глоби	–	–	–	–	–	3 858	3 858
Събиране на разходи	48	1 871	4	23	–	1	1 947
Други	785	171	28	105	4 750	(97)	5 740
Приходи от операции без размяна	834	2 041	32	128	4 750	135 638	143 422
Финансови приходи	87	0	0	21	0	1 661	1 769
Други	121	(11)	(7)	(5)	307	592	996
Приходи от операции с размяна	208	(11)	(7)	16	307	2 253	2 765
Общо приходи	1 041	2 030	25	144	5 057	137 891	146 187
Разходи, изпълнени от държавите членки:							
ЕФГЗ	–	(44 152)	–	–	–	–	(44 152)
ЕЗФРСР и други инструменти за развитие на селските райони	–	(12 604)	–	–	–	–	(12 604)
ЕФРР и КФ	(35 045)	–	–	–	–	–	(35 045)
ЕСФ	(9 366)	–	–	–	–	–	(9 366)
Други	(466)	(754)	(470)	84	–	–	(1 606)
Изпълнени от ЕК, изпълнителните агенции и доверителните фондове	(10 143)	(544)	(957)	(3 951)	(50)	34	(15 610)
Изпълнени от други агенции и органи на ЕС	(2 028)	(110)	(662)	(265)	–	518	(2 547)
Изпълнени от трети държави и международни организации	(274)	(5)	(188)	(2 792)	–	–	(3 258)
Изпълнени от други субекти	(1 411)	(16)	(2)	(606)	(0)	–	(2 035)
Разходи за персонал и за пенсии	(1 593)	(345)	(390)	(575)	(5 968)	(904)	(9 776)
Промени в актюерските предположения за доходите на наети лица	–	–	–	–	(1 068)	–	(1 068)
Финансови разходи	(173)	(47)	(1)	(20)	(127)	(1 536)	(1 904)
Дял от резултата на съвместни и асоциирани предприятия	2	–	–	–	–	–	2
Други разходи	(1 468)	(83)	(102)	(70)	(3 196)	(566)	(5 486)
Общо разходи	(61 964)	(58 659)	(2 772)	(8 195)	(10 409)	(2 455)	(144 454)
Финансов резултат за годината	(60 923)	(56 629)	(2 747)	(8 051)	(5 352)	135 436	1 733

* Позицията „Неотнесени към функция от МФР“ включва изпълнението на бюджета от консолидираните субекти и консолидационните изключения, извънбюджетните операции и неразпределените програми с несъществени суми.

Посочването на приходите и разходите по функции от МФР се основава на приблизителна оценка, тъй като не всички поети задължения са свързани с функция от МФР.

4. УСЛОВНИ ПАСИВИ И АКТИВИ

4.1. УСЛОВНИ ПАСИВИ

Условните пасиви са възможни бъдещи задължения за плащане на ЕС, които могат да възникнат вследствие на минали събития или поети правнообвързващи задължения, но които зависят от бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на ЕС. Те са свързани предимно с дадени финансови гаранции (по заеми и програми за финансова помощ) и с правни рискове. Всички условни пасиви, с изключение на тези, свързани с глоби и с обезпечени от фондове гаранции (вж. бележка **2.4.1**), ще бъдат финансирани, ако станат дължими, от бюджета на ЕС (и следователно от държавите — членки на ЕС) през идните години.

4.1.1. Бюджетни гаранции

милиони евро

	31.12.2016			31.12.2015		
	Таван	Подписани	Изплатени	Таван	Подписани	Изплатени
Гаранции за мандата за външно кредитиране на ЕИБ	40 645	30 161	21 145	41 764	28 741	19 450
Гаранция на ЕФСИ	16 000	11 245	4 392	16 000	1 252	202
Общо	56 645	41 406	25 537	57 764	29 993	19 652

Таблицата по-горе показва експозицията на бюджета на ЕС спрямо евентуални бъдещи плащания, свързани с гаранции, предоставени на групата на ЕИБ. Изплатените суми са сумите, които вече са предоставени на крайните бенефициери, докато подписаните суми включват тези изплатени суми плюс вече подписаните с бенефициери споразумения, средствата по които все още не са изплатени. Таванът представлява общият размер на гаранцията, която бюджетът на ЕС, а следователно и държавите членки са поели задължението да финансират.

Гаранции за мандата за външно кредитиране на ЕИБ

Бюджетът на ЕС гарантира заемите, които ЕИБ е подписала и отпуснала от собствените си ресурси на трети държави. Към 31 декември 2016 г. размерът на непогасените заеми, които са покрити от гаранцията на ЕС, възлизаше на 21,1 милиарда евро. Гаранции от бюджета на ЕС:

- 19 481 милиона евро (2015 г.: 19 450 милиона евро) чрез Гаранционния фонд за външни дейности (вж. бележка **2.4.1**) и
- 1 664 милиона евро (2015 г.: 1 987 милиона евро) директно за заеми, отпуснати на държави членки преди присъединяването.

В допълнение към сумата от 21,1 милиарда евро, оповестена по-горе като условен пасив, ЕС гарантира 309 милиона евро непогасени заеми, отпуснати на Сирия, за които са осигурени провизии (вж. бележка **2.10**).

Гаранцията на ЕС за мандата за външно кредитиране, свързана със заемите, отпуснати от ЕИБ, е ограничена до 65 % от непогасените средства за споразуменията, подписани след 2007 г. (мандати за периодите 2007—2013 г. и 2014—2020 г.). За споразуменията отпреди 2007 г. гаранцията на ЕС е ограничена до процент от тавана на разрешените кредитни линии, като в повечето случаи този процент е 65 %, но може да бъде също 70 %, 75 % или 100 %. Когато таванът не е достигнат, гаранцията на ЕС покрива цялата сума.

За да се оповести максималният риск за ЕС към 31 декември 2016 г. обаче, трябва да бъдат включени и заемите, които е разрешено да бъдат подписани, но които все още не са подписани (10,5 милиарда евро), и подписаните, но неотпуснати заеми (9 милиарда евро).

Гаранция на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)

ЕФСИ е инициатива, предприета с цел повишаване на капацитета за поемане на риск на групата на ЕИБ чрез предоставяне на възможност на ЕИБ да инвестира до 61 милиарда евро в ЕС. ЕФСИ не е отделно юридическо лице или инвестиционен фонд в тесния смисъл на думата. Резервът за рискове на ЕФСИ осигурява защита на ЕИБ срещу потенциални загуби по съответните операции. Той се

състои от 5 милиарда евро, отпуснати от собствения капитал на ЕИБ, и от гаранция от бюджета на ЕС в размер до 16 милиарда евро (таван). Целта е благодарение на допълнителното финансиране от държавите членки, националните насърчителни банки и частните инвеститори инвестициите в ЕС да достигнат общо 315 милиарда евро.

Операциите на ЕФСИ се осъществяват в рамките на два прозореца: инфраструктурния и иновационен прозорец (ИИП), прилаган от ЕИБ (гаранция на ЕС в размер на 13 милиарда евро), и прозореца за МСП (ПМСП), прилаган от ЕИФ (гаранция на ЕС в размер на 3 милиарда евро), като и двата прозореца имат дългов портфейл и капиталов портфейл. ЕИФ действа по силата на споразумение с ЕИБ въз основа на гаранция на ЕИБ, която гаранция на свой ред е гарантирана от ЕС.

За целите на използването на гаранцията на ЕС дейността на ЕФСИ се надзирава от управителен съвет, който действа с консенсус и е съставен от четирима членове, трима от които са назначени от Комисията, а един — от ЕИБ. Управителният съвет не взема инвестиционни решения.

ЕС и ЕИБ имат различни роли в рамките на ЕФСИ. ЕФСИ е създаден в рамките на ЕИБ, която финансира операциите (дългови и капиталови инвестиции). За да прави това, тя взема назаем необходимите средства на капиталовите пазари. Що се отнася до ИИП, ЕИБ взема инвестиционните решения независимо и управлява операциите в съответствие с правилата и процедурите, които прилага за собствените си (рискови) операции. За да се гарантира, че инвестициите, направени по линия на ЕФСИ, остават насочени към постигането на конкретната цел да бъде преодоляна пазарната неефективност, която пречи на инвестирането в ЕС, и че тези инвестиции могат да ползват защитата на гаранцията на ЕС, бе въведена специална управленска структура. Инвестиционният комитет от независими експерти проверява за всеки проект, предложен от ЕИБ, дали отговаря на условията за покритие от гаранцията на ЕС. Когато дадена операция бъде потвърдена за допустима, като гарантирана операция по ЕФСИ, по отношение на решението за продължаване на проекта и неговото управление се прилагат обичайният проектен цикъл и обичайният управленски процес на ЕИБ.

Ролята на ЕС е свързана с предоставянето на гаранцията на бюджета на ЕС за част от потенциалните загуби, които ЕИБ може да претърпи от инвестициите си в дългови и капиталови инструменти. Поради това ЕС не се намесва в подбора и в управлението на операциите по ЕФСИ, не инвестира средства в операциите по ЕФСИ и не е пряка страна по договор по съответните инструменти. Тъй като критериите за контрол и счетоводните изисквания за консолидирането на счетоводните правила на ЕС (и МССПС) не са изпълнени, съответните активи не са отчетени в консолидираните годишни отчети на ЕС.

Във всеки момент гаранцията на ЕС не може да надвишава 16 милиарда евро и общият размер на нетните плащания от бюджета на ЕС не може да надвишава тази сума. Плащанията по гаранцията на ЕС ще бъдат правени от Гаранционния фонд на ЕФСИ (вж. бележка **2.4.1**). Към края на 2016 г. активите на гаранционния фонд възлизат на 1 милиард евро, а за други 2,4 милиарда евро са поети задължения, но тези средства все още не са изплатени и са включени в сумата, оповестена като RAL в бележка **5.1**.

Гаранцията на ЕС, предоставена на групата на ЕИБ по ЕФСИ, се отчита като задължение по финансова гаранция по отношение на дълговия портфейл и като условен пасив както за дълговия портфейл, така и за капиталовия портфейл. Тъй като гарантираните инвестиции се финансират и контролират от ЕИБ, свързаните с тях финансови активи не се отчитат в консолидираните годишни отчети на ЕС.

По дълговия портфейл по линия на инфраструктурния и иновационен прозорец (ИИП) на ЕФСИ гаранцията на ЕС покрива транша за първа загуба по портфейл с операции за финансиране на ЕИБ, които са предимно стандартни заеми и гаранции. Гаранцията на ЕС се задейства в случаите, в които длъжникът не извърши плащане, когато плащането стане изискуемо, или при реструктуриране на дългове. Гаранцията на ЕС получава заплащане, което е пропорционално на поетия от ЕС риск. Това се осъществява под формата на разпределяне — между ЕИБ и ЕС, на свързаните с риска получени от ЕИБ приходи от гарантираните операции. Приходите на ЕС следва първо да покрият загубите по гарантираните операции. Поради това гаранцията на ЕС се отчита като задължение по финансова гаранция и се оценява, при първоначалното признаване, по справедлива стойност, която представлява нетната настояща стойност на вземанията по премии (приходите на ЕС). Към следващи дати на счетоводния баланс задължението по финансова гаранция се оценява по високата от следните две стойности — очакваните загуби и първоначално признатата стойност минус, когато е уместно, натрупаната амортизация на приходите. Задължението по финансова гаранция е представено след приспадане на все още неполучените приходи на ЕС, които са нула към 31 декември 2016 г. (вж. бележка **2.11.3**).

По капиталовия портфейл по линия на ИИП на ЕФСИ, който се състои от преки капиталови или квазикапиталови участия или подчинени заеми, ЕИБ инвестира при равни условия на свой риск, както и на риска на ЕС. Поради това гаранцията на ЕС покрива за частта от капиталовите инвестиции, гарантирани от ЕС, отрицателните корекции на стойността (нереализираните загуби) към датата на всеки счетоводен баланс, реализираните загуби при изтеглянето на вложените средства и разходите за финансиране на ЕИБ. В случаите, когато стойността на инвестицията, която преди е била подложена на отрицателна корекция на стойността, нарасне към следващи отчетни дати, ЕИБ възстановява на ЕС сумата до първоначалната цена на инвестицията. В момента на изтеглянето на вложените средства ЕС има също право на постъпленията от инвестицията, които надвишават първоначалната цена. Гаранцията на ЕС получава заплащане от приходите, получени от ЕИБ от гарантираните операции, включително лихви, дивиденди и реализирани печалби. Разплащането между ЕС и ЕИБ се извършва ежегодно след приспадане на загубите и приходите. Към 31 декември 2016 г. по линия на капиталовия портфейл по ИИП са инвестирани операции, гарантирани от ЕС, на стойност 35,7 милиона евро, записани като условен пасив.

Капиталовият портфейл на ПМСП бе създаден едва през 2016 г. и сумите са несъществени. Счетоводното третиране на капиталовите операции ще бъде определено от счетоводителя след консултация с консултативната експертна група за счетоводните стандарти на ЕС. ЕИФ е инвестирал 5 милиона евро, които са показани като условен пасив към 31 декември 2016 г.

Условният пасив по-горе включва операциите на програмите COSME и „Хоризонт 2020“, които попадат в обхвата на гаранцията на ЕС по ЕФСИ в рамките на дълговия портфейл на ПМСП.

4.1.2. Гаранции, свързани с финансова помощ (дейности по получаване и отпускане на заеми)

милиони евро

	31.12.2016			31.12.2015		
	Усвоени	Неусвоени	Общо	Усвоени	Неусвоени	Общо
ЕМФС	47 456	–	47 456	47 509	–	47 509
ПБ	4 272	–	4 272	5 811	–	5 811
МФП	2 964	1 313	4 277	3 024	1 323	4 347
Евратом	252	300	552	301	300	601
Общо	54 944	1 613	56 557	56 645	1 623	58 268

Бюджетът на ЕС гарантира заемите при операциите от вида „бек-ту-бек“ на Комисията, взети с цел финансиране на заеми, отпуснати на държави членки и на държави извън ЕС (вж. също бележка 6). Тези получени заеми вече са признати като пасиви в счетоводния баланс на ЕС (за повече информация вж. бележка 2.11.1). Въпреки това при необслужване на задълженията по „бек-ту-бек“ заемите, отпуснати с тези получени заеми, въз основа на член 14 от Регламент № 609/2014 на Съвета бюджетът на ЕС ще трябва да поеме изцяло необслужената сума:

- получените заеми, свързани със заеми, отпуснати по линия на ЕМФС, се гарантират единствено от бюджета на ЕС;
- получените заеми, свързани със заеми по линия на ПБ, се гарантират единствено от бюджета на ЕС;
- заемите по линия на МФП се гарантират първо от Гаранционния фонд за външни дейности (вж. бележка 2.4.1), а след това от бюджета на ЕС; и
- гаранциите от трети страни са първото покритие за целите непогасени заеми от Евратом. Гаранционният фонд ще покрие външните заеми, ако гаранциите от трети страни не предоставят средства за тях.

Заемите от ЕОВС в ликвидация, отпуснати от заемни средства, не са покрити от бюджетна гаранция на ЕС. Вместо това те са обезпечени с финансови активи на ЕОВС в ликвидация (вж. бележка 2.4.1).

4.1.3. Гаранции, предоставени за финансови инструменти на ЕС

милиони евро

	31.12.2016	31.12.2015
„Хоризонт 2020“	921	459
Механизъм за финансиране с поделение на риска	711	845
Механизъм за свързване на Европа*	465	429
Други	3	16
Общо	2 101	1 749

* Сумите за предходната година са свързани с инициативата за облигации за проекти и с Инструмента за гарантиране на заеми за проекти по TEN-T. Тези два инструмента бяха обединени през 2016 г. в Механизма за свързване на Европа.

Както се посочва в член 140, параграф 3 от ФР, бюджетните разходи, свързани с даден финансов инструмент, и финансовата отговорност на ЕС в никакъв случай не могат да надвишават размера на съответното бюджетно задължение, поето за този финансов инструмент, като по този начин се изключва възможността за генериране на условни пасиви за бюджета. На практика това означава, че тези пасиви имат насрещен запис при активите в счетоводния баланс или са покрити от неизпълнените бюджетни задължения, които все още не са отчетени като разход. Условните пасиви по-горе са посочени след приспадане на финансовите провизии, осигурени за тези инструменти (вж. бележка 2.10).

4.1.4. Съдебни дела

	милиони евро	
	31.12.2016	31.12.2015
Глоби	1 834	3 951
Селско стопанство	1 711	1 377
Сближаване	3	3
Други	600	795
Общо	4 148	6 125

Глоби

Тези суми се отнасят до глобите, наложени от Комисията за нарушение на правилата за конкуренция и платени условно от глобените предприятия съгласно член 90, параграф 1 от правилата за прилагане на ФР, по отношение на които глоби е подадена жалба или не е известно дали такава ще бъде подадена. Условният пасив се запазва до произнасяне на окончателно решение на Съда по делото или до изтичане на срока за подаване на жалба. Лихвата, натрупана върху условните плащания, се включва във финансовия резултат за годината, а също и като условен пасив, за да се отрази несигурността на правото на собственост на Комисията върху тези суми.

Ако ЕС загуби някое от тези дела за наложени глоби, няма да бъде отчетен разход от бюджета на ЕС, тъй като глобите са платени условно и тези средства се държат или в специални банкови сметки (вж. бележка 2.8), или в създадения за тази цел фонд BUFI (вж. бележка 2.4.1). Размерът на глобите се признава като бюджетен приход едва когато те станат окончателни (член 83 от ФР).

Селско стопанство

Това са условни задължения към държавите членки, свързани с решенията с оглед на съответствието по ЕФГЗ, с развитието на селските райони и с финансовите корекции в областта на предприєдинителната помощ, по които Съдът все още не се е произнесъл. Определянето на окончателния размер на пасива и годината, през която резултатът от успешните обжалвания ще бъде вписан като разход за бюджета, зависят от продължителността на процедурата пред Съда.

Сближаване

Това са условни задължения към държавите членки във връзка с дейности в областта на политиката на сближаване, за които се очаква датата на изслушване или Съдът да се произнесе.

Други съдебни дела

Тази позиция се отнася до делата за обезщетения, понастоящем заведени срещу ЕС, други съдебни спорове и очакваните съдебни разноски. Следва да се отбележи, че при дело за обезщетения по член 288 от Договора за ЕО ищецът трябва да докаже наличието на достатъчно сериозно нарушение от страна на институцията на законова разпоредба, предназначена да предостави права на лица, реална вреда, претърпяна от ищеца, и пряка причинно-следствена връзка между неправомерното действие и вредата.

4.2. УСЛОВНИ АКТИВИ

	милиони евро	
	31.12.2016	31.12.2015
Получени гаранции:		
Гаранции за добро изпълнение	369	398
Други гаранции	28	27
Други условни активи	34	48
Общо	431	474

Гаранциите за добро изпълнение се изискват, за да се гарантира, че бенефициерите на средства от ЕС изпълняват задълженията по своите договори с ЕС.

5. БЮДЖЕТНИ И ПРАВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Тази бележка дава информация за бюджетния процес и за бъдещите нужди от финансиране, а не за съществуващите към 31 декември 2016 г. пасиви.

В многогодишната финансова рамка (МФР), договорена от държавите членки, се определят програмите и се фиксират таваните на функциите за бюджетните кредити за поети задължения и общият размер на бюджетните кредити за плащания, в рамките на които ЕС може да поема бюджетни и правни задължения и в крайна сметка да извършва плащания в продължение на период от 7 години (вж. таблица **1.1** в бележките към докладите за изпълнението на бюджета).

Таваните на МФР бяха приети от Съвета (държавите членки) с одобрението на Европейския парламент, а в член 16 от Регламент № 1306/2013 относно финансирането на ОСП се прави пряка връзка между годишния таван на разходите по ЕФГЗ и Регламента за МФР. Европейският парламент и Съветът приеха също съответните основни актове за разходите по ЕФГЗ, в които се определят разходите за всяка държава членка за целия период 2014—2020 г.

Правните задължения съответстват на програми, проекти, споразумения или договори, които са подписани от ЕС и следователно го обвързват в правен аспект. Правното задължение представлява действие, чрез което разпоредителят с бюджетни кредити поема или създава задължение (за ЕС), което води до разход (член 85 от ФР).

Бюджетното задължение по принцип се поема преди правното задължение, но за някои многогодишни програми/проекти е обратното — съответните бюджетни задължения се поемат под формата на годишни траншове за няколко години, когато това е предвидено в основния акт. Например, що се отнася до сближаването, в член 76 от Регламента за общоприложимите разпоредби (ROP) (Регламент (ЕС) № 1303/2013) се предвижда, че решението на Комисията, с което се приема дадена програма, представлява правно задължение по смисъла на Финансовия регламент, но че бюджетните задължения на Съюза по отношение на всяка програма се поемат под формата на годишни траншове за всеки фонд през периода между 1 януари 2014 г. и 31 декември 2020 г. Други правни основания могат да съдържат сходни разпоредби. По тази причина може да има суми, за които ЕС е поел правно задължение да ги плати, но съответното бюджетно задължение все още не е поето (вж. бележки **5.2** и **5.3** по-долу).

Ако бюджетното задължение е поето, но последващите плащания все още не са извършени, размерът на неизпълненото поето задължение се нарича *Reste à Liquider* (RAL — неизпълнени поети задължения). То може да представлява програми или проекти (често многогодишни), които са подписани, но все още не са (изцяло) изпълнени. То представлява задължения за плащане за бъдещи години. Част от общите неплатени суми (RAL) вече са отчетени като разход и са признати като пасив в счетоводния баланс (вж. бележки **2.12** и **2.13**). Изчисляването на тези разходи се прави въз основа на получените декларации за направени разходи и получените фактури и въз основа на прогнозното изпълнение на програма или проект, когато ЕС все още не е получил декларации за направени разходи (вж. бележка **5.1** по-долу). Когато плащанията, свързани RAL, бъдат направени след 31 декември 2016 г., пасивът в счетоводния баланс се отписва. Частта от RAL, която все още не е отчетена като разход, не е включена в пасивите, а вместо това е оповестена по-долу.

Оповестените по-долу суми следователно представляват сумите към 31 декември 2016 г., които ЕС се е ангажирал да плати въз основа на изпълнението на договорни споразумения и които поради това следва да бъдат финансирани от бъдещи бюджети на ЕС.

		милиони евро	
	Бележка	31.12.2016	31.12.2015
Все още неизпълнени бюджетни поети задължения	5.1	189 881	177 477
Правни задължения под споделено управление в рамките на настоящата МФР, които предстои да бъдат изпълнени	5.2	276 351	338 755
Съществени правни задължения в други области	5.3	22 275	19 098
Общо		488 507	535 329

5.1. ВСЕ ОЩЕ НЕИЗПЪЛНЕНИ БЮДЖЕТНИ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2016	31.12.2015
Все още неизпълнени бюджетни поети задължения	189 881	177 477

Сумата, оповестена по-горе, представлява бюджетните RAL (Reste à Liquider — неизпълнени поети задължения) на стойност 238 759 милиона евро минус свързаните с тях суми, които са включени като пасиви в счетоводния баланс и като разходи в отчета за финансовия резултат. Бюджетните RAL са сума, която представлява неприключените поети задължения, за които плащанията и/или отмените все още не са извършени. Както бе обяснено по-горе, това е нормално следствие от съществуването на многогодишни програми.

Следва да се отбележи, че към 31 декември 2016 г. неприключените аванси по предварително финансиране възлизаха на общо 45,5 милиарда евро (вж. бележка **2.5**). Това са бюджетни задължения, които са платени, като плащането им е довело до намаляване на неизпълнените поети задължения (RAL), но при които платените суми все още се считат за собственост на ЕС, а не на бенефициера, до изпълнението на договорните задължения. Следователно, подобно на оповестените по-горе RAL, те все още не са отчетени като разход.

5.2. ПРАВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПОД СПОДЕЛЕНО УПРАВЛЕНИЕ ПО НАСТОЯЩАТА МФР, КОИТО ПРЕДСТОИ ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ

Фондове	Финансова рамка за 2014— 2020 г. (А)	Поети правни задължения (Б)	Бюджетни задължения (В)	Отмени (Г)	Бюджет, наличен по МФР (=А-В)	Правни задължения минус бюджетни задължения (=Б-В+Г)
Европейски фонд за регионално развитие и Кохезионен фонд	262 058	262 058	102 172	–	159 886	159 886
Европейски социален фонд	91 991	91 991	38 418	–	53 573	53 573
Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица	3 814	3 814	1 570	–	2 244	2 244
ПОДФУНКЦИЯ 1Б: ФОНДОВЕ В ОБЛАСТТА НА ПОЛИТИКАТА НА СБЛИЖАВАНЕ	357 862	357 862	142 160	–	215 702	215 702
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони	99 348	99 348	42 064	–	57 284	57 284
Европейски фонд за морско дело и рибарство	5 749	5 749	2 392	–	3 358	3 358
ФУНКЦИЯ 2: ПРИРОДНИ РЕСУРСИ	105 097	105 097	44 455	–	60 641	60 641
Фонд „Убежище и миграция“	3 607	1 977	1 970	–	1 637	7
Фонд „Вътрешна сигурност“	2 195	981	981	–	1 214	0
ФУНКЦИЯ 3: СИГУРНОСТ И ГРАЖДАНСТВО	5 802	2 958	2 951	–	2 851	7
Общо	468 761	465 917	189 566	–	279 195	276 351

Това са правни задължения, съгласно които ЕС се е ангажирал да плаща, когато приема оперативните програми, свързани със споделеното управление. Решението на Комисията, с което тя приема оперативна програма, представлява решение за финансиране по смисъла на член 84 от ФР, а след като за него бъде уведомена засегнатата държава членка — правно задължение по смисъла на посочения регламент.

Член 76 от POP за европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) гласи:

„Поемането на бюджетни задължения от страна на Съюза по отношение на всяка програма се извършва на годишни вноски за всеки от фондовете в периода между 1 януари 2014 г. и 31 декември 2020 г. Бюджетните задължения, свързани с резерва за изпълнение във всяка програма, се определят отделно от останалото разпределяне на средствата за програмата.“

Таблицата по-горе започва с общата МФР (колона А) и показва правните задължения, за които все още не са поети бюджетни задължения, и за информация — максималните задължения спрямо таваните, предвидени в МФР за периода 2014—2020 г., функции 1Б, 2 и 3. Следователно тези правни задължения представляват неплатените суми, които ЕС се е ангажирал да плати след 31 декември 2016 г. Колона Б показва правните задължения, поети от Комисията, към края на годината, а колона В показва бюджетните задължения, предоставени във връзка с тези правни задължения, към края на годината. Към 31 декември 2016 г. няма отменени бюджетни задължения (колона Г).

5.3. СЪЩЕСТВЕНИ ПРАВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ В ДРУГИ ОБЛАСТИ

	милиони евро	
	31.12.2016	31.12.2015
Механизъм за свързване на Европа	13 799	10 051
„Коперник“	2 393	2 939
ITER	1 891	2 022
„Галилео“	523	124
Споразумения в областта на рибарството	247	373
Задължения по оперативен лизинг	2 419	2 511
Други договорни задължения	1 003	1 079
Общо	22 275	19 098

Тези суми отразяват дългосрочните правни задължения, които все още не са били покрити от бюджетни кредити за поети задължения към края на годината. Тези обвързващи задължения ще бъдат отразени в бюджета под формата годишни траншове през бъдещи години и ще бъдат платени.

Някои важни програми (вж. по-долу) могат да бъдат изпълнени чрез годишни траншове съгласно член 85, параграф 4 от Финансовия регламент. Това позволява на ЕС да поема правни задължения (да подписва споразуменията за предоставяне на безвъзмездни средства, споразумения за делегиране и договори за възлагане на поръчки), които надвишават наличните бюджетни кредити за поети задължения за дадена година. Поради това може вече да са поети задължения за значителна част от общата отпусната сума за настоящата МФР. Това важи по-специално за следните програми:

- Механизъм за свързване на Европа;
- „Коперник“;
- ITER; и
- „Галилео“.

Механизъм за свързване на Европа (MCE)

MCE предоставя финансова помощ за трансевропейските мрежи, за да се подпомогнат проекти от общ интерес в секторите на транспортните, телекомуникационните и енергийните инфраструктури. Правните задължения по линия на програмата MCE обхващат периода от 2014 г. до 2020 г. за направление „транспорт“ на MCE и до 2021 г. за направление „енергетика“ на MCE. Правното основание за тези задължения е Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа, за изменение на Регламент (ЕС) № 913/2010 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 680/2007 и (ЕО) № 67/2010 (текст от значение за ЕИП) (ОВ L 348, 20 декември 2013 г.), в чийто член 19 се предвижда използването на годишни траншове.

„Коперник“

„Коперник“ е европейската програма за наблюдение на Земята (вж. също бележка 2.2). Тези задължения са поети за периода до 2020 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 377/2014 на

Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. (ОВ L 122, 24 април 2014 г., стр. 44) Комисията подписа споразумения за делегиране с Европейската космическа агенция (ЕКА), EUMETSAT и Европейския център за средносрочна прогноза за времето. Член 8 от Регламент № 377/2014 разрешава използването на годишни траншове.

ITER — международен експериментален термоядрен реактор

Тези задължения са предназначени за покриване на бъдещи нужди от финансиране на съоръженията на ITER до 2021 г. Финансовият принос от ЕС (Евратом) за Международната организация ITER се предоставя чрез Агенцията за термоядрен синтез за енергия и включва и финансов принос на държавите членки и на Швейцария. Тези задължения са поети въз основа на Решение 2013/791/Евратом на Съвета от 13 декември 2013 г. за изменение на Решение 2007/198/Евратом за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия, което разрешава използването на годишни траншове. ITER бе създадено, за да управлява и насърчава експлоатацията на съоръженията на ITER, за да насърчава общественото разбиране и приемане на термоядрената енергия и за да извършва всякакви други дейности, необходими за постигането на неговата цел. В ITER участват ЕС, Китай, Индия, Русия, Южна Корея, Япония и САЩ.

„Галилео“

Тези суми са заделени за програмата „Галилео“ за разработване на европейска глобална навигационна спътникова система (вж. също бележка **2.2**). Тези задължения са поети за периода до 2020 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1285/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. (ОВ L 347, 20 декември 2013 г., стр. 1) Комисията подписа споразумение за делегиране с ЕКА. Член 9 от Регламент (ЕС) № 1285/2013 разрешава използването на годишни траншове.

Споразумения в областта на рибарството

Това са задължения, поети до 2020 г. с трети държави, за операции по международни споразумения в областта на рибарството. Тези задължения са поети въз основа на решения на Съвета за всяка трета държава (напр. Решение (ЕС) 2015/1894 на Съвета от 5 октомври 2015 г. за сключване на Протокола между Европейския съюз и Република Кабо Верде за определяне на възможностите за риболов и финансовото участие, предвидени в Споразумението за партньорство в областта на рибарството между Европейската общност и Република Кабо Верде (ОВ L 277, 22 октомври 2015 г.)). Това са специфични международни договори, които предполагат наличието на многогодишни права и многогодишни задължения.

Задължения по оперативен лизинг

Минималните суми, за които е поето задължение за плащане съгласно съответните договори през оставащия срок на тези лизингови договори, са, както следва:

милиони евро

	Бъдещи суми за плащане			
	< 1 година	1—5 години	> 5 години	Общо
Сгради	373	1 085	944	2 402
Материали, свързани с ИТ, и друго оборудване	7	10	0	17
Общо	380	1 095	944	2 419

Други договорни задължения

Включените в тази позиция суми съответстват на сумите, за които е поето задължение за изплащане по време на срока на договорите. Най-съществената сума, включена тук, е свързана с договорите за строителни работи на Европейския парламент (276 милиона евро).

6. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

Следната оповестена информация във връзка с управлението на финансовия риск на ЕС се отнася до:

- Дейностите по получаване и отпускане на заеми за финансова помощ, оказвана от Комисията посредством: ЕМФС, ПБ, МФС и действия на Евратом и ЕОБС в ликвидация;
- касовите операции, които Комисията извършва с цел изпълняване на бюджета на ЕС, включително получаването на глоби;
- активите, държани във фондове за бюджетни гаранции: Гаранционният фонд за външни дейности и Гаранционният фонд на ЕФСИ; и
- финансовите инструменти, финансирани от бюджета на ЕС.

6.1. ВИДОВЕ РИСК

Пазарният риск е рискът от колебание на справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент поради промени в пазарните цени. Пазарният риск обхваща не само потенциала за загуба, но и потенциала за печалба. Той включва *валутния риск*, *лихвения риск* и *други ценови рискове* (за ЕС няма други значителни ценови рискове).

- (1) *Валутният риск* е рискът, че операциите на ЕС или стойността на неговите инвестиции ще бъдат засегнати от промени в обменните курсове. Този риск възниква от промяната в цената на една валута спрямо друга.
- (2) *Лихвеният риск* е възможността да намалее стойността на ценна книга, особено на облигация, в резултат на повишение на лихвените проценти. Като цяло по-високите лихвени проценти водят до по-ниски цени на облигациите с фиксиран лихвен процент, и обратно.

Кредитният риск е рискът от загуба поради неизплащане от страна на длъжник/заемополучател на заем или друга кредитна линия (било то главницата или лихвата или и двете) или поради друго неизпълнение от негова страна на договорно задължение. Събитията, с които се нарушават поети задължения, включват закъсняване с плащането на вноските, реструктуриране на вноските на заемополучателя и фалит.

Ликвидният риск е рискът, произтичащ от трудното продаване на даден актив. Например рискът, че дадена ценна книга или актив не могат да бъдат продадени достатъчно бързо на пазара, за да се предотврати загуба или изпълни задължение.

6.2. ПОЛИТИКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Изпълнението на бюджета на ЕС разчита все повече на използването на финансови инструменти на оперативните програми. Основната идея зад този нов подход, за разлика от традиционния метод на изпълнение на бюджета чрез предоставяне на безвъзмездни средства и субсидии, е, че за всяко евро, похарчено от бюджета чрез финансови инструменти, крайният бенефициер получава над 1 EUR финансова подкрепа благодарение на лостовия ефект. Този начин на усвояване на бюджета на ЕС максимизира въздействието на наличните средства. За повече информация за съответните суми вж. бележка **2.4.1**.

За повечето финансови инструменти важи фактът, че изпълнението се делегира или на групата на ЕИБ (включително ЕИФ), или на други финансови институции въз основа на споразумение между Комисията и финансовата институция. Споразуменията, подписани с тези финансови институции, включват строги условия и задължения за посредниците, за да се гарантира, че средствата на ЕС се управляват правилно и че за тях се докладва правилно. Когато бъде поето задължение за финансов принос в полза на един от инструментите, средствата се прехвърлят в специално създадена за целта банкова сметка на финансовата институция (т.е. доверителна сметка). Финансовата институция може, в зависимост от въпросния инструмент, да използва средствата по тази доверителна сметка, за да отпуска заеми, да емитира дългови инструменти, да инвестира в капиталови инструменти или да покрива задействаните гаранции. Приходите от финансовите инструменти по правило трябва да се връщат на бюджета на ЕС.

Рискът по отношение на тези финансови инструменти е ограничен до таван, посочен в съответните споразумения, който представлява предвидените в бюджета средства за инструмента. Тъй като Комисията често поема „първата загуба“ и тъй като инструментите са предназначени за финансиране на по-рискови бенефициери (които се изправят пред трудности при получаването на финансиране от търговски заемодатели), може да се очаква, че бюджетът на ЕС ще понесе известни загуби.

Оценяване на финансовите инструменти

Следните класове финансови активи и пасиви не се оценяват по справедлива стойност: пари и парични еквиваленти, отпуснати заеми, вземания по операции с размяна и средства, подлежащи на събиране, по операции без размяна, получени заеми и други финансови пасиви, оценени по амортизирана стойност. Балансовата стойност на тези финансови активи и пасиви се счита за разумно приближение до справедливата им стойност.

Дейности по получаване и отпускане на заеми за финансова помощ

Операциите по получаване и отпускане на заеми, както и свързаното с тях управление на касата, се извършват от ЕС съгласно съответните решения на Съвета и на ЕП, ако са приложими, и съответните вътрешни насоки. Изготвени са писмени наръчници за процедурите, обхващащи конкретни области, като получените заеми, отпуснатите заеми и управлението на касата, които се използват от съответните оперативни отдели. По правило не се извършват дейности за компенсиране на промените в лихвените проценти или промените в чуждестранните валути (дейности по хеджиране), тъй като операциите по отпускане на заеми по принцип се финансират чрез „бек-ту-бек“ получени заеми, които следователно не генерират открити лихвени или валутни позиции. Прилагането на принципа „бек-ту-бек“ се проверява редовно.

Каса

Правилата и принципите за управлението на касовите операции на Комисията са посочени в Регламент № 609/2014 на Съвета (изменен с Регламент 2016/804 на Съвета) и във Финансовия регламент и правилата за неговото прилагане.

В резултат на посочените по-горе регламенти се прилагат следните основни принципи:

- Собствените ресурси се внасят от държавите членки в сметки, открити за тази цел на името на Комисията към министерството на финансите или националната централна банка. Комисията може да тегли от посочените по-горе сметки само за да покрие нуждите си от парични средства.
- Собствените ресурси се плащат от държавите членки в националната им валута, докато плащанията на Комисията са предимно в евро.
- Не може по банковите сметки, открити на името на Комисията, да се теглят суми, надвишаващи наличните. Това ограничение не важи за сметките за собствените ресурси на Комисията в случай на неизпълнение на задълженията по заеми, сключени или гарантирани по силата на регламенти и решения на Съвета на ЕС, и при определени условия, ако нуждите от средства надвишават наличностите по сметките.
- Средствата в банкови сметки във валути, различни от еврото, се използват за плащания в тези валути или периодично се конвертират в евро.

Освен сметките за собствените ресурси Комисията открива и други банкови сметки към централните банки и търговските банки с цел извършване на плащания и получаване на приходи, различни от вноските на държавите членки в бюджета.

Касовите и платежните операции са силно автоматизирани и разчитат на модерни информационни системи. Прилагат се специални процедури, за да се гарантира сигурността на системата и да се осигури разделението на служебните задължения в съответствие с Финансовия регламент, стандартите на Комисията за вътрешен контрол и принципите за одит.

Набор от писмени насоки и процедури уреждат управлението на касовите и платежните операции на Комисията с цел ограничаване на оперативния и финансовия риск и осигуряване на подходяща степен на контрол. Те обхващат различните области на дейност (напр.: извършването на плащанията и управлението на паричните средства, прогнозирането на паричните потоци, непрекъснатостта на дейността и т.н.) и спазването на насоките и на процедурите се проверява редовно. Освен това между ГД „Бюджет“ и ГД „Икономически и финансови въпроси“ се обменя информация относно управлението на риска и най-добрите практики.

Глоби

Условно платени глоби: депозити

Сумите, получени преди 2010 г., остават в банкови сметки в банки, които са специално избрани за депозиране на условно платени глоби. Подборът на банки се извършва съгласно тръжните

процедури, определени във Финансовия регламент. Влагането на средства в конкретни банки се определя от вътрешната политика за управление на риска, в която са посочени изискванията по отношение на кредитния рейтинг и размерът на средствата, които могат да бъдат вложени, в зависимост от капитала на контрагента. Идентифицират се и се оценяват финансовият и оперативният риск и редовно се проверява съблюдаването на вътрешните политики и процедури.

Условно платени глоби: портфейл на BUFI

Глобите, които са наложени и са платени условно от 2010 г. нататък, се инвестират в специално създаден фонд — BUFI. Основните цели на Фонда са намаляването на рисковете, свързани с финансовите пазари, и равното третиране на всички глобени субекти чрез предлагане на гарантирана възвръщаемост, изчислена на една и съща база. Управлението на активите за условно платените глоби се извършва от Комисията в съответствие с вътрешните насоки за управление на активите. Изготвени са процедурни наръчници, обхващащи конкретни области, като управлението на касата, които се използват от съответните оперативни отдели. Идентифицират се и се оценяват финансовият и оперативният риск и редовно се проверява съблюдаването на вътрешните насоки и процедури.

Целите на дейностите по управление на активите са условно платените на Комисията глоби да се инвестират по начин, по който:

- а) се гарантира, че средствата са лесно достъпни, когато са нужни, като същевременно
- б) се цели постигане, при нормални обстоятелства, на възвръщаемост, която средно съответства на референтната възвръщаемост от BUFI след приспадане на направените разходи, като се запазва номиналният размер на глобите.

В основата си инвестициите се ограничават до следните категории: срочни депозити в централните банки от еврозоната, в агенции за държавния дълг на държавите от еврозоната, в изцяло държавни или гарантирани от държавата банки или в наднационални институции и облигации, менителници и депозитни сертификати, издадени от суверенни или наднационални институции.

Банкови гаранции

Гаранции със значителна стойност, издадени от финансови институции, се държат от Комисията във връзка с глобите, които тя налага на предприятията, нарушаващи правилата за конкуренция на ЕС (вж. бележка **2.6.1.2**). Тези гаранции се предоставят от глобените предприятия като алтернатива на условните плащания. Гаранциите се управляват в съответствие с вътрешната политика за управление на риска. Идентифицират се и се оценяват финансовият и оперативният риск и редовно се проверява съблюдаването на вътрешните политики и процедури.

Гаранционен фонд за външни дейности

Правилата и принципите за управлението на активите на Гаранционния фонд са изложени в Конвенцията между Комисията и ЕИБ от 25 ноември 1994 г. и в нейните изменения от 17/23 септември 1996 г., 8 май 2002 г., 25 февруари 2008 г. и 9 ноември 2010 г. Този гаранционен фонд работи само в евро. Той инвестира само в тази валута, за да бъде избегнат всякакъв валутен риск. Управлението на активите се основава на традиционните правила за предпазливост, съблюдавани при финансовите дейности. То трябва да обръща специално внимание на намаляването на рисковете и на това да се гарантира, че управляваните активи могат да бъдат продадени или прехвърлени без значително забавяне, отчитайки обхванатите поети задължения.

Гаранционен фонд на ЕФСИ

Гаранционният фонд на ЕФСИ бе създаден с Регламент (ЕС) 2015/1017 на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2015 г. Правилата и принципите за управлението на активите на Фонда са посочени в Решение C(2016) 165 на Комисията от 21 януари 2016 г. Управляваните активи трябва да осигуряват достатъчна ликвидност по отношение на потенциалните задействания на гаранции, като същевременно имат за цел да се оптимизират възвръщаемостта и рискът, които са съвместими с поддържането на висока сигурност и стабилност.

6.3. ВАЛУТЕН РИСК

Експозиция на ЕС, свързана с финансовите инструменти, по отношение на валутния риск към края на годината — нетна позиция

милиони евро

	USD	GBP	DKK	31.12.2016 SEK	EUR	Други	Общо
Финансови активи							
Финансови активи, обявени за продажба	228	58	14	42	10 080	21	10 442
Финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита	(49)	-	-	-	50	-	0
Заеми*	4	0	-	-	329	10	343
Вземания и средства, подлежащи на събиране	1	593	51	81	10 888	8	11 622
Пари и парични еквиваленти	39	2 394	428	1 220	22 387	2 117	28 585
	222	3 045	493	1 342	43 734	2 156	50 993
Финансови пасиви							
Финансови пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита	(100)	-	-	-	100	-	(1)
Задължения	(1)	(5)	(0)	(0)	(39 983)	(16)	(40 005)
	(101)	(5)	(0)	(0)	(39 883)	(16)	(40 005)
Общо	121	3 040	493	1 342	3 851	2 140	10 987

милиони евро

	USD	GBP	DKK	31.12.2015 SEK	EUR	Други	Общо
Финансови активи							
Финансови активи, обявени за продажба	81	76	11	8	9 416	28	9 620
Финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита	-	-	-	-	-	-	-
Заеми*	5	0	-	-	354	18	377
Вземания и средства, подлежащи на събиране	10	542	53	85	9 555	78	10 324
Пари и парични еквиваленти	36	1 785	368	1 287	17 342	853	21 671
	132	2 403	433	1 380	36 667	977	41 992
Финансови пасиви							
Финансови пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита	-	-	-	-	-	-	-
Задължения	(1)	(2)	0	(0)	(32 187)	(1)	(32 191)
	(1)	(2)	0	(0)	(32 187)	(1)	(32 191)
Общо	131	2 401	433	1 380	4 480	976	9 801

* Без заемите „бек-ту-бек“ за финансова помощ.

Ако еврото беше поскъпнало с 10 % спрямо другите валути, ефектът от това щеше да е следният:

милиони евро

	Финансов резултат			
	USD	GBP	DKK	SEK
2016	(4)	(272)	(43)	(118)
2015	(5)	(212)	(38)	(125)

милиони евро

	Нетни активи			
	USD	GBP	DKK	SEK
31.12.2016	(7)	(5)	(1)	(4)
31.12.2015	(7)	(7)	(1)	(1)

Ако еврото се беше обезценило с 10 % спрямо тези валути, ефектът от това щеше да е следният:

милиони евро

Финансов резултат				
	USD	GBP	DKK	SEK
2016	5	332	53	145
2015	6	259	47	152

милиони евро

Нетни активи				
	USD	GBP	DKK	SEK
31.12.2016	9	6	2	5
31.12.2015	9	8	1	1

Дейности по получаване и отпускане на заеми за финансова помощ

Повечето финансови активи и пасиви са в евро, поради което в тези случаи за ЕС няма валутен риск. Чрез финансовия инструмент Евратом ЕС отпуска обаче заеми в щатски долари, финансирани с получени заеми с равностоеен размер в щатски долари (операция от вида „бек-ту-бек“ (back-to-back)). Към датата на счетоводния баланс за ЕС няма валутен риск по отношение на Евратом.

Каса

Собствените ресурси, плащани от държавите членки във валути, различни от еврото, се държат в сметките за собствени ресурси в съответствие с Регламента за собствените ресурси. Те се конвертират в евро, когато са необходими за обезпечаване на плащания. Процедурите, които се прилагат за управлението на тези средства, са посочени в гореупоменатия регламент. В неголям брой случаи тези средства се използват директно за плащания, които трябва да бъдат извършени в същите валути.

Комисията има в търговски банки няколко сметки във валути на ЕС, различни от еврото, и в щатски долари и швейцарски франкове с цел извършване на плащания в същите тези валути. Тези сметки се захранват в зависимост от размера на плащанията, които трябва да бъдат извършени, поради което наличностите по тях не водят до излагане на валутен риск.

При получаване на различни приходи (различни от собствените ресурси) във валути, различни от еврото, те или се прехвърлят в сметки на Комисията в същите валути, ако са необходими за обезпечаване на плащания, или се конвертират в евро и се прехвърлят в сметки в евро. Сметките за авансови средства във валути, различни от еврото, се захранват в зависимост от очакваните краткосрочни местни платежни нужди в същите валути. Наличностите по тези сметки се поддържат в рамките на съответните тавани.

Глоби

Условно платени глоби (депозити и портфейл на BUFI) и банкови гаранции

Тъй като всички глоби се налагат и плащат в евро, не съществува валутен риск.

Гаранционен фонд за външни дейности

Финансовите активи на този фонд са в евро, поради което не съществува валутен риск. Заемите, суброгирани на ЕС в резултат на искове, предявени към Фонда поради просрочени от бенефициер на заем плащания, се извършват в първоначалната им валута, поради което излагат ЕС на валутен риск. Поради несигурността, свързана с графика за погасяване на заемите, не се извършват дейности за компенсиране на промените в чуждестранните валути (дейности по хеджиране).

Гаранционен фонд на ЕФСИ

Понастоящем Гаранционният фонд на ЕФСИ работи както в евро, така и в щатски долари. През декември 2016 г. бяха направени първите инвестиции в дългови ценни книжа с фиксиран лихвен процент в щатски долари (държавни облигации на САЩ) с цел подобряване на възвръщаемостта и диверсифициране на пазарния риск чрез излагане на пазара на САЩ. Валутният риск се управлява

чрез сключване на деривативни договори (валутни форуърдни договори) за хеджиране на пазарната стойност на портфейла с инвестиции в щатски долари. Ограничението за максимална нехеджирана валутна експозиция е 1 % от общата стойност на портфейла в рамките на референтната стойност и годишните стратегически средства. По този начин движенията нагоре или надолу на пазарната стойност на инвестициите в щатски долари над или под пределната стойност от 1 % ще доведат до търговия за възстановяване на баланса (нов форуърден договор със същата или обратна посока), която ще коригира или ще обърне хеджираната позиция по съответния начин. Повторно коригиране на хеджинга може също да бъде предизвикано от движения на обменния курс евро/щатски долар.

6.4. ЛИХВЕН РИСК

Следната таблица показва чувствителността на финансовите активи, обявени за продажба, по отношение на лихвения процент, като се допусне, че лихвените проценти се променят с приблизително 100 базисни пункта (1 %).

	Увеличение (+)/намаление (-) в базисни пунктове	Ефект върху финансовия резултат и нетните активи
2016: Финансови активи, обявени за продажба	+100	(291)
	-100	313
2015: Финансови активи, обявени за продажба	+100	(206)
	-100	223

милиони евро

Дейности по получаване и отпускане на заеми за финансова помощ

Поради естеството на дейностите си по получаване и отпускане на заеми ЕС има значителни лихвоносни активи и пасиви. Лихвените рискове, възникващи от получените заеми, обаче се компенсират от заеми, отпуснати при еквивалентни срокове и условия („бек-ту-бек“).

Каса

Касата на Комисията не взема средства назаем. Поради това тя не е изложена на лихвен риск. Лихви обаче се начисляват върху наличностите в различните банкови сметки. Поради това Комисията е въвела мерки, с които да се гарантира, че лихвите, които се начисляват по нейните банкови сметки, редовно отразяват пазарните лихвени проценти, както и тяхното евентуално колебание.

Сметките, открити към министерствата на финансите на държавите членки за постъпленията от собствени ресурси, не носят лихва и по тях не се начисляват такси. Сметките в националните централни банки могат да генерират доход по официалните ставки, прилагани от всяка институция. Тъй като някои от плащанията, които се прилагат по отношение на тези сметки, могат понастоящем да са отрицателни, са въведени процедури за управление на средствата с цел свеждане до минимум на наличностите по тези сметки.

Освен това сметките за собствените ресурси са защитени от последиците от отрицателни лихвени проценти в съответствие с Регламент 2016/804 на Съвета.

Върху овърнайт наличностите в сметки в търговски банки лихва се начислява всеки ден. Тази лихва се основава на променливи пазарни лихвени проценти, за които се прилага договорен марж (положителен или отрицателен). По принцип прилаганите от търговските банки лихвени проценти са определени в договорите на нулево равнище. Поради това не съществува риск Комисията да печели лихви при лихвени проценти, които са по-ниски от пазарните.

Глоби

Условно платени глоби (депозити, портфейл на BUFI) и банкови гаранции

Начисляваните по депозитите лихви са изложени на лихвен риск в ограничена степен, тъй като срокът на депозитите е под една година. Останалата част от портфейла е инвестирана в ценни книжа със срок от средно 2,6 години.

Гаранционен фонд за външни дейности

Предвиденият за Гаранционния фонд бюджет е инвестиран в портфейл с инструменти на паричния пазар и дългосрочни облигации, като общият срок на портфейла е средно 3,59 години.

Гаранционен фонд на ЕФСИ

Предвиденият за Гаранционния фонд на ЕФСИ бюджет е инвестиран в портфейл с инструменти на паричния пазар и дългосрочни облигации, като общият срок на портфейла е средно 3,5 години.

6.5. КРЕДИТЕН РИСК

Сумите, които представляват експозицията на ЕС на кредитен риск в края на отчетния период, са балансовите стойности на финансовите инструменти, оповестени в бележка 2.

Анализ на възрастта на финансовите активи, които не са обезценени

милиони евро

	Общо	Непросрочени и необезценени	Просрочени, но необезценени		
			< 1 година	1—5 години	> 5 години
Заеми	55 477	55 476	1	–	–
Вземания и средства, подлежащи на събиране	11 622	10 310	130	909	273
Финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита	0	0	–	–	–
Общо към 31.12.2016 г.	67 099	65 786	131	909	273
Заеми	57 251	57 251	0	–	–
Вземания и средства, подлежащи на събиране	10 324	8 672	120	1 384	148
Общо към 31.12.2015 г.	67 575	65 922	120	1 384	148

Вземанията и средствата, подлежащи на събиране, със срок между 1 и 5 години включват подлежащи на събиране средства, свързани с глоби в областта на конкуренцията, в размер на 870 милиона евро, които са до голяма степен покрити от банкови гаранции, поради което кредитният риск, на който е изложена Комисията, е нисък. Тези гаранции се предоставят от глобените предприятия като алтернатива на условните плащания.

Кредитно качество на финансовите активи, които не са просрочени и не са обезценени

милиони евро

	ОЗП*	Фин. активи по справ. ст-ст чрез излишъка или дефицита**	31.12.2016 Заеми и вземания	Пари в брой	Общо
Контрагенти с външен кредитен рейтинг					
Нискорисков и висок рейтинг	6 451	–	3 386	21 990	31 828
Горен среден рейтинг	1 412	–	23 826	5 325	30 563
Долен среден рейтинг	1 056	–	4 532	492	6 081
Неинвестиционен рейтинг	–	–	27 724	744	28 468
	8 920	–	59 469	28 552	96 941
Контрагенти без външен кредитен рейтинг					
Група 1	–	0	6 238	33	6 272
Група 2	–	–	79	–	79
	–	0	6 317	33	6 351
Общо	8 920	0	65 786	28 585	103 292

милиони евро

	31.12.2015			
	ОЗП*	Заеми и вземания	Пари в брой	Общо
Контрагенти с външен кредитен рейтинг				
Нискорисков и висок рейтинг	5 945	3 256	16 147	25 349
Горен среден рейтинг	1 087	23 818	4 503	29 409
Долен среден рейтинг	1 247	4 527	263	6 037
Неинвестиционен рейтинг	32	29 371	732	30 136
	8 310	60 973	21 646	90 930
Контрагенти без външен кредитен рейтинг				
Група 1	–	4 855	25	4 880
Група 2	–	95	–	95
	–	4 950	25	4 975
Общо	8 310	65 922	21 671	95 905

* Финансови активи, обявени за продажба (без капиталовите инструменти и Унитарния фонд).

** Финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита.

В таблицата по-горе не са включени финансовите активи, обявени за продажба, под формата на капиталови инструменти без външен кредитен рейтинг. Четирите рискови категории, посочени по-горе, по принцип се основават на рейтинговите категории на външни агенции за кредитен рейтинг и съответстват на:

- Нискорисков и висок рейтинг: Moody P-1, Aaa – Aa3; S&P A-1+, A-1, AAA – AA –; Fitch F1+, F1, AAA – AA- и еквивалентен на него
- Горен среден рейтинг: Moody P-2, A1 – A3; S&P A-2, A+ – A-; Fitch F2, A+ – A- и еквивалентен на него
- Долен среден рейтинг: Moody P-3, Baa1 – Baa3, S&P A-3, BBB+ – BBB-; Fitch F-3, BBBB+ – BBB- и еквивалентен на него
- Неинвестиционен рейтинг: Moody не нискорисков, Ba1 – C; S&P B, C, BB+ – D; Fitch B, C, BB+ – D и еквивалентен на него

ЕС използва тези рейтингови категории на външни агенции като отправна точка по-специално за финансовите инструменти и за търговските банки, но може, след като направи собствен анализ на отделните случаи, да държи средства в една от горепосочените рискови категории, въпреки че една или повече от горепосочените агенции за кредитен рейтинг може да са понижили кредитния рейтинг на съответния контрагент. Що се отнася до контрагентите без рейтинг, група 1 се отнася до длъжниците без неизпълнени задължения в миналото, а група 2 се отнася до длъжниците с неизпълнени задължения в миналото.

Сумите, показани по-горе в позицията за заемите и вземанията, получили неинвестиционен рейтинг, са свързани предимно със заеми за финансова подкрепа, отпуснати от Комисията на държави членки, изпитващи финансови трудности, и със средства, които подлежат на събиране от определени държави членки въз основа на нормативната уредба в областта на собствените ресурси или друго правно основание. Сумата в позицията за парите в брой се отнася до банковите сметки за собствените ресурси, открити към министерството на финансите или в централните банки на държавите членки с цел съхраняване в тях на вноските собствени ресурси съгласно предвиденото в нормативната уредба. Комисията може да тегли средства от тези сметки само за да покрие нуждите от парични средства, произтичащи от изпълнението на бюджета.

Дейности по получаване и отпускане на заеми за финансова помощ

Излагането на кредитен риск се управлява, първо, чрез получаване на гаранции от съответната държава в случая на Евратом, на второ място, чрез Гаранционния фонд за външни дейности (МФП и Евратом), на трето място, чрез възможността за теглене на необходимите средства от сметките на Комисията за собствените ресурси в държавите членки и на последно място, чрез бюджета на ЕС.

Съгласно законодателството в областта на собствените ресурси таванът за плащанията на собствени ресурси възлиза на 1,20 % от БНД на държавите членки и през 2016 г. реално за покриване на бюджетните кредити за плащания бяха използвани 0,89 %. Това означава, че към 31 декември 2016 г. имаше наличен марж от 0,31 % за покриване на тези гаранции. Във връзка с това ЕС има право да поиска от всички държави членки да направят необходимото за спазване на правното задължение на ЕС към неговите заемодатели.

Каса

В съответствие с Регламент № 609/2014 на Съвета за собствените ресурси по-голямата част от касовите ресурси на Комисията се държат в сметките, открити от държавите членки за плащане на техните вноски (собствени ресурси). Всички такива сметки са към министерствата на финансите на държавите членки или в националните централни банки. Тези институции носят най-ниския кредитен риск (или риск на контрагента) за Комисията, тъй като рискът е поет от държавите членки. За частта от касовите ресурси на Комисията, които се държат в търговски банки с цел обезпечаване на плащанията, захранването на тези сметки се извършва съгласно принципа „точно навреме“ и се управлява автоматично от системата за управление на касата. Във всяка сметка се държат минимални наличности, съобразени със средния размер на ежедневните плащания, извършвани от нея. Вследствие на това общата наличност по тези сметки в края на деня остава постоянно малка (като цяло под 100 милиона евро, разпределени в над 20 сметки) и по този начин рискът, на който е изложена Комисията, е ограничен. Тези суми следва да се разглеждат с оглед на дневните цялостни парични наличности, които през 2016 г. варираха между 1 милиард евро и 30 милиарда евро, и с оглед на общия размер на плащанията, извършени през 2016 г. от сметките на Комисията, който възлиза на над 145 милиарда евро.

Освен това за подбора на търговски банки се прилагат специални насоки с цел допълнително минимизиране на риска на контрагента, на който е изложена Комисията:

- Всички търговски банки се подбират чрез покана за участие в търг. Минималният краткосрочен кредитен рейтинг, който се изисква за допускане до тръжната процедура, е Moody's P-1 или негов еквивалент. При специални и надлежно обосновани обстоятелства може да бъде прието по-ниско равнище.
- Кредитните рейтинги на търговските банки, в които Комисията има сметки, се следят ежедневно.
- В делегациите извън ЕС сметките за авансови средства се държат в местни банки, избрани чрез опростена тръжна процедура. Изискванията във връзка с рейтинга зависят от местната ситуация и могат да се различават значително между различните държави. За да се ограничи излагането на риск, наличностите по тези сметки са възможно най-малки (като се отчитат оперативните нужди). Сметките се захранват редовно, а прилаганите тавани се преразглеждат ежегодно.

Глоби

Условно платени глоби: депозити

Банките, които държат депозити за глобите, платени условно преди 2010 г., се подбират чрез тръжна процедура в съответствие с политиката за управление на риска, в която са определени изискванията по отношение на кредитния рейтинг и размерът на средствата, които могат да бъдат вложени, в зависимост от капитала на контрагента.

За търговските банки, избрани специално за депозиране на условно платени глоби, по правило се изискват минимален дългосрочен рейтинг A (S&P или негов еквивалент) и минимален краткосрочен рейтинг A-1 (S&P или негов еквивалент). Ако рейтингът на банките в тази група бъде понижен, се прилагат специални мерки. Освен това вложените във всяка банка средства са ограничени до определен процент от нейните собствени средства, който процент варира в зависимост от рейтинга на всяка институция. При изчисляването на тези граници се отчита и стойността на гаранциите с неизтекъл срок, предоставени на Комисията от същата институция. Редовно се проверява дали депозитите отговарят на приложимите изисквания на политиката.

Условно платени глоби: портфейл на BUFI

Що се отнася до инвестициите в държавен дълг от условно платени глоби, наложени от 2010 г. насам, кредитният риск се носи от Комисията. Най-концентрираният риск е по отношение на Франция, която представлява 31 % от общия номинален обем на портфейла. Петте държави с най-висока експозиция (Франция, Италия, Белгия, Германия и Люксембург) представляват общо 77 % от инвестиционния портфейл. Среднопретегленият кредитен рейтинг на портфейла е A (S&P или негов еквивалент).

Банкови гаранции

Политиката за управление на риска, която се прилага за приемането на такива гаранции, гарантира високо качество на кредитите за Комисията. Редовно се проверява дали получените гаранции са в съответствие с приложимите изисквания на политиката.

Гаранционен фонд за външни дейности

Договорените насоки за управлението на активите на портфейла на касата и/или инвестиционната стратегия за този портфейл определят някои лимити и ограничения, чиято цел е да се ограничи излагането на портфейла на кредитен риск. Тези лимити и ограничения включват критерии за допустимост, абсолютни кредитни лимити в номинално изражение в зависимост от категорията на емитента, лимити на относителната концентрация в зависимост от категорията на емитента и лимити на концентрацията за всяка емисия. Всички инвестиции се оценяват като имащи поне инвестиционен рейтинг.

Гаранционен фонд на ЕФСИ

В насоките за управлението на активите, в стратегията за риска и в инвестиционната стратегия се определят някои лимити и ограничения, за да се ограничи излагането на кредитен риск на портфейла, който по принцип е ограничен до инвестиционен рейтинг. Среднопретегленият кредитен рейтинг на портфейла е А (S&P или негов еквивалент).

Тъй като единственият контрагент за всички неприключени валутни форуърди към 31 декември 2016 г. е Банката за международни разплащания (БМР), към тази дата не са използвани кредитни подобрения, като например обезпечения, споразумения за нетиране или гаранции. Максималното излагане на кредитен риск за валутните деривативи, които имат положителна справедлива стойност към края на отчетния период, е равно на сумата, посочена в счетоводния баланс.

6.6. ЛИКВИДЕН РИСК

Анализ на срока на финансовите пасиви по оставащия срок по договора

	милиони евро			
	< 1 година	1—5 години	> 5 години	Общо
Получени заеми	2 094	18 084	34 950	55 128
Задължения	40 005	–	–	40 005
Други	189	637	1 397	2 222
Общо към 31.12.2016 г.	42 288	18 721	36 346	97 355
Получени заеми	7 218	9 660	39 982	56 860
Задължения	32 191	–	–	32 191
Други	721	513	1 609	2 843
Общо към 31.12.2015 г.	40 130	10 173	41 591	91 894

Финансови пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита

	милиони евро			
	< 1 година	1—5 години	> 5 години	Общо
Вземания по деривативи	149	–	–	149
Задължения по деривативи	(150)	–	–	(150)
Общо към 31.12.2016 г.	(1)	–	–	(1)

Дейности по получаване и отпускане на заеми за финансова помощ

Ликвидният риск, възникващ от получените заеми, обикновено се компенсира от заеми, отпуснати при еквивалентни срокове и условия (операции „бек-ту-бек“). По отношение на МФП и Евратом Гаранционният фонд за външни дейности служи за резерв за ликвидност (или „спасителна мрежа“) в случай на неизпълнение на задължение за плащане и на просрочени плащания на заемополучатели. За ПБ в Регламент № 431/2009 на Съвета е предвидена процедура, предоставяща достатъчно време за мобилизиране на средства чрез сметките за собствените ресурси на Комисията в държавите членки. За ЕМФС в Регламент № 407/2010 на Съвета е предвидена сходна процедура.

Каса

Принципите на бюджета на ЕС гарантират, че общите парични наличности за дадена година са винаги достатъчни за извършването на всички плащания. Всъщност общият размер на вноските на държавите членки е равен на размера на бюджетните кредити за плащания за бюджетната година.

Вноските на държавите членки обаче се получават под формата на дванадесет месечни вноски през цялата година, докато плащанията се характеризират с известна сезонност. Освен това, в съответствие с Регламент № 609/2014 на Съвета (относно методите и процедурата за предоставяне на собствените ресурси), вноските на държавите членки за (коригиращите) бюджети, одобрени след 16-то число на даден месец (N), стават налични едва през месец N+2, докато свързаните с тях бюджетни кредити за плащания са налични незабавно. За да се гарантира, че наличните касови ресурси винаги са достатъчни за покриване на плащанията, които трябва да бъдат извършени през даден месец, са въведени процедури за редовно прогнозиране на паричните средства, и ако е необходимо, от държавите членки могат да бъдат изисквани предварително собствени ресурси или допълнителни средства в определени граници и при определени условия. Сезонността на разходите и общите бюджетни ограничения през последните години доведоха до необходимостта от по-силен мониторинг на ритъма на плащанията в хода на годината. Освен това в контекста на ежедневните касови операции на Комисията автоматизирани инструменти за управление на паричните средства ежедневно гарантират, че във всяка от банковите сметки на Комисията има достатъчни парични наличности.

Глоби

Условно платени глоби: портфейл на BUFI

Фондът се управлява съгласно принципа, че активите трябва да имат достатъчна степен на ликвидност и на мобилизация във връзка със съответните задължения. Портфейлът е съставен предимно от високоликвидни ценни книжа, които могат да бъдат продадени с цел финансиране на неочаквани изходящи парични потоци. Освен това делът на ценните книжа, чийто падеж настъпва в срок от 1 година, и на облигациите с плаващ лихвен процент е 33 %.

Гаранционен фонд за външни дейности

Фондът се управлява съгласно принципа, че активите трябва да имат достатъчна степен на ликвидност и на мобилизация във връзка със съответните задължения. Фондът трябва да поддържа поне 100 милиона евро в портфейл със срок под дванадесет месеца, който трябва да бъде инвестиран в парични инструменти. Към 31 декември 2016 г. тези инвестиции, които включват и пари в брой, възлизаха на 197 милиона евро. Освен това поне 20 % от номиналната стойност на фонда трябва да се състои от парични инструменти, облигации с фиксиран лихвен процент с оставащ срок от не повече от една година и облигации с плаващ лихвен процент. Към 31 декември 2016 г. това съотношение бе 20 %.

Гаранционен фонд на ЕФСИ

Гаранционният фонд се управлява съгласно принципа, че активите трябва да имат достатъчна степен на ликвидност и на мобилизация във връзка със съответните задължения. Портфейлът е съставен от високоликвидни активи, които могат да бъдат продадени с цел посрещане на неочаквани изходящи парични потоци, включително най-ликвидните активи в щатски долари (държавни облигации на САЩ), които към отчетната дата представляват 15 % от общия инвестиционен портфейл. Освен това делът на ценните книжа, чийто падеж настъпва в срок от 1 година, и на облигациите с плаващ лихвен процент е 23 %.

Сетълментът на деривативните договори е брутен и се базира на техния предвиден в договора срок. Задълженията се изпълняват чрез продажбата на активи в щатски долари и/или суапова сделка, при които е възможно да възникне изходящ паричен поток вследствие на валутни разлики.

Не е необходимо управление на ликвидността във връзка с изискванията за обезпечение/марж, тъй като настоящият хеджиращ контрагент приема да работи с Комисията без никакви изисквания по отношение на плащанията по линия на обезпеченията/маржа).

7. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СВЪРЗАНИ ЛИЦА

7.1. СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързаните лица на ЕС са консолидираните субекти на ЕС, асоциираните предприятия и ключовият управленски персонал на тези субекти. Операциите между тези субекти се осъществяват като част от обичайните операции на ЕС и тъй като случаят е такъв, не са необходими специални изисквания от гледна точка на оповестяването за тези операции в съответствие със счетоводните правила на ЕС.

7.2. ФИНАНСОВИ ПРАВА НА СЛУЖИТЕЛИТЕ НА КЛЮЧОВА РЪКОВОДНА ДЛЪЖНОСТ

За целите на представянето на информация за операциите на свързани лица във връзка с ключовото ръководство на ЕС, тук тези лица са показани в пет категории:

Категория 1: председателите на Европейския съвет, на Комисията и на Съда на Европейския съюз

Категория 2: заместник-председателят на Комисията и върховен представител на ЕС по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и другите заместник-председатели на Комисията

Категория 3: генералният секретар на Съвета, членовете на Комисията, съдиите и генералните адвокати на Съда на Европейския съюз, председателят и членовете на Общия съд, председателят и членовете на Съда на публичната служба на Европейския съюз, Омбудсманът и Европейският надзорен орган по защита на данните

Категория 4: председателят и членовете на Европейската сметна палата

Категория 5: най-висшестоящите служители в институциите и агенциите

Техните финансови права са обобщени по-долу, а допълнителна информация може да бъде намерена в Правилника за персонала, публикуван на уебсайта Europa и представляващ официалният документ, в който са описани правата и задълженията на всички служители на ЕС. Служителите на ключова ръководна длъжност не са получавали никакви заеми при преференциални условия от ЕС.

ФИНАНСОВИ ПРАВА НА СЛУЖИТЕЛИТЕ НА КЛЮЧОВА РЪКОВОДНА ДЛЪЖНОСТ

евро

Финансово право (на служител)	Категория 1	Категория 2	Категория 3	Категория 4	Категория 5
Основна заплата (на месец)	27 031,43	24 484,99 - 25 464,39	19 587,99 - 22 036,49	21 155,03 - 22 526,20	12 455,10 - 19 587,99
Квартирна надбавка/Надбавка за експатриране	15 %	15 %	15 %	15 %	0-4 %-16 %
Семейни надбавки:					
Домакинство (% от заплата)	2 % + 181,82	2 % + 181,82	2 % + 181,82	2 % + 181,82	2 % + 181,82
Дете на издръжка	397,29	397,29	397,29	397,29	397,29
Предучилищно образование	97,05	97,05	97,05	97,05	97,05
Образование или образование извън мястото на работа	269,56 539,12	269,56 539,12	269,56 539,12	269,56 539,12	269,56 539,12
Надбавка за председателстващи съдии	N/A	N/A	627,76	N/A	N/A
Надбавка за представителство	1 464,87	941,46	627,76	N/A	N/A
Годишни пътни разноски	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Трансфери към държава членка:					
Надбавка за образование*	Да	Да	Да	Да	Да
% от заплата*	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% от заплата без кк	Макс. 25 %	Макс. 25 %	Макс. 25 %	Макс. 25 %	Макс. 25 %
Представителни разходи	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	N/A	N/A
При встъпване в длъжност:					
Разходи за настаняване	54 062,86	48 969,98 - 50 928,78	39 175,99 - 44 072,99	42 310,07 - 45 052,39	Възстановяват се Възстановяват се
Семейни пътни разноски	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се
Разходи за преместване	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се
При напускане на длъжността:					
Разходи за пренастаняване	27 031,43	24 484,99 - 25 464,39	19 587,99 - 22 036,49	21 155,03 - 22 526,20	Възстановяват се Възстановяват се
Семейни пътни разноски	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се
Разходи за преместване	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се
Преход (% от заплата)**	40 % — 65 %	40 % — 65 %	40 % — 65 %	40 % — 65 %	N/A
Здравно осигуряване	Покриват се	Покриват се	Покриват се	Покриват се	Покриват се
Пенсия (% от заплата, преди облагане с данък)	Макс. 70 %	Макс. 70 %	Макс. 70 %	Макс. 70 %	Макс. 70 %
Удръжки:					
Данък върху заплата	8 % — 45 %	8 % — 45 %	8 % — 45 %	8 % — 45 %	8 % — 45 %
Здравно осигуряване (% от заплата)	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
Специален налог върху заплата	7 %	7 %	7 %	7 %	6-7 %
Удръжка за пенсия	N/A	N/A	N/A	N/A	9,8 %
Брой лица към края на годината	3	6	93	28	112

* С приложен корекционен коефициент (кк).

** Изплащат се в продължение на първите 3 години след напускане.

8. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА СЧЕТОВОДНИЯ БАЛАНС

Към датата на подписване на настоящите отчети, с изключение на описания по-долу въпрос, счетоводителят на Комисията не беше забелязал и не му бяха съобщени съществени въпроси, които да се нуждаят от отделно оповестяване в този раздел. Отчетите и свързаните с тях бележки бяха изготвени с помощта на последната налична информация и това е отразено в представената информация.

На 29 март 2017 г. Обединеното кралство обяви официално намерението си да излезе от Европейския съюз, като по този начин задейства член 50 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с този член, както и с насоките на Европейския съвет относно финансовото споразумение и с указанията за водене на преговори, предоставени от Съвета, ЕС трябва да сключи с Обединеното кралство споразумение, в което да се определят редът и условията за оттеглянето на Обединеното кралство. Към момента на подписването на настоящите отчети процесът на преговори едва бе започнал и той не се отрази на финансовото състояние на ЕС към 31 декември 2016 г.

9. ОБХВАТ НА КОНСОЛИДАЦИЯТА

А. КОНТРОЛИРАНИ СУБЕКТИ (52)

1. Институции и консултативни органи (11)

Европейски парламент

Европейски съвет

Европейска комисия

Европейска сметна палата

Съд на Европейския съюз

Европейска служба за външна дейност

Европейски надзорен орган по защита на данните

Европейски икономически и социален комитет

Европейски омбудсман

Комитет на регионите

Съвет на Европейския съюз

2. Агенции на ЕС (39)

2.1. Изпълнителни агенции (6)

Изпълнителна агенция за образование, аудио-визия и култура

Изпълнителна агенция за потребителите, здравеопазването, селското стопанство и храните

Изпълнителна агенция за научни изследвания

Изпълнителна агенция за малките и средните предприятия

Изпълнителна агенция за иновации и мрежи

Изпълнителна агенция на Европейския научноизследователски съвет

2.2. Децентрализирани агенции (33)

Европейска агенция по морска безопасност

Европейска агенция по лекарствата

Европейски надзорен орган за ГНСС

Европейска агенция по химикали

Термоядрен синтез за енергия (европейско съвместно предприятие за ITER и развитие на термоядрената енергетика)

Евроюст

Европейски орган за безопасност на храните

Европейска железопътна агенция

Служба на Общността за сортовете растения

Европейска агенция за контрол на рибарството

Европейски център за мониторинг на наркотици и наркомании

Служба на Европейския съюз за интелектуална собственост

Европейска полицейска служба (Европол)

Европейски институт за равенство между половете

Европейска агенция за безопасност и здраве при работа

Европейска агенция за авиационна безопасност

Европейски център за профилактика и контрол върху заболяванията

Европейска агенция за мрежова и информационна сигурност

Европейска агенция за околната среда

Агенция на Европейския съюз за основните права

Европейски център за развитие на професионалното обучение

Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване

Европейска агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия

Център за преводи за органите на Европейския съюз

Европейски банков орган

Европейски орган за ценни книжа и пазари

Европейска служба за подкрепа в областта на убежището

Европейска фондация за обучение

Служба на Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения

Европейска фондация за подобряване на условията на живот и труд

Европейска агенция за гранична и брегова охрана (Frontex)

Агенция на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането (CEPOL)

EU-LISA (Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие)

3. Други контролирани субекти (2)

Европейска общност за въглища и стомана (в ликвидация)

Европейски институт за иновации и технологии

Б. АСОЦИИРАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ (1)

Европейски инвестиционен фонд

НЕСЪЩЕСТВЕНИ СУБЕКТИ

Посочените по-долу субекти не са консолидирани посредством метода на собствения капитал в консолидираните финансови отчети на ЕС за 2016 г., тъй като са несъществени:

Съвместно предприятие „Биотехнологични производства“

Съвместното предприятие „Биотехнологични производства“ (БТП) е публично-частно партньорство (ПЧП) между ЕС и консорциума за биотехнологични производства (КБТП). БТП има за цел да се реализира потенциалът за европейска биоикономика, като биологичните остатъци и отпадъци се превръщат в по-екологични продукти за ежедневно ползване посредством новаторски технологии и биорафинерии, които стоят в основата на биоикономиката.

Съвместно предприятие „Чисто небе“

„Чисто небе“ е най-голямата европейска научноизследователска програма за разработване на новаторски и авангардни технологии, имащи за цел намаляване на емисиите на CO₂, на газовите емисии и на нивата на шум, произведен от въздухоплавателните средства. „Чисто небе“ се финансира от програмата „Хоризонт 2020“ на ЕС и допринася за укрепването на сътрудничеството в областта на въздухоплавателната промишленост, глобалното лидерство и конкурентоспособността на ЕС.

Съвместно предприятие на инициативата за иновативни лекарства (IMI)

IMI е най-голямата европейска публично-частна инициатива, насочена към ускоряване на разработването на по-добри и по-безопасни лекарства за пациентите. IMI е съвместно предприятие между Европейския съюз и асоциация на представители на фармацевтичната промишленост.

Съвместно предприятие „Електронни компоненти и системи за водещи позиции на Европа“ (ECSEL) (обединяване на предишните СП ARTEMIS и ENIAC)

ECSEL е ПЧП в областта на електронните компоненти и системи, което служи за сближаване на научните изследвания и експлоатацията, за съгласуване на стратегиите за увеличаване на европейските и националните инвестиции и за изграждане на напреднала екосистема.

Съвместно предприятие „Горивни клетки и водород“ (ГКВ)

ГКВ е ПЧП, което подкрепя научните изследвания, технологичното развитие и демонстрациите в сферата на технологиите за енергия от горивни клетки и водород в Европа. Целта му е да се ускори пускането на пазара на тези технологии и да се реализира техният потенциал като инструмент за постигане на енергийна система с ниски въглеродни емисии.

Съвместно предприятие за изследване на управлението на въздушното движение в единното европейско небе (SESAR)

SESAR е ПЧП, което отговаря за модернизирването на Европейската система за управление на въздушното движение (УВД) чрез координиране и концентриране в ЕС на всички научноизследователски и иновационни усилия, свързани с УВД.

Съвместно предприятие Shift2Rail

Shift2Rail е първата съвместна технологична инициатива за европейска железопътна система, която търси целенасочени научноизследователски, иновационни и пазарноориентирани решения, като ускорява интегрирането на нови и съвременни технологии в новаторски решения за железопътни продукти.

Годишните отчети на горепосочените субекти са публично достъпни на техните уебсайтове.

ОБСЪЖДАНЕ И АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

2016 ФИНАНСОВА ГОДИНА

Следва да се отбележи, че поради закръглянето на цифрите в милиони евро някои финансови данни в таблиците по-долу може да изглеждат грешни.

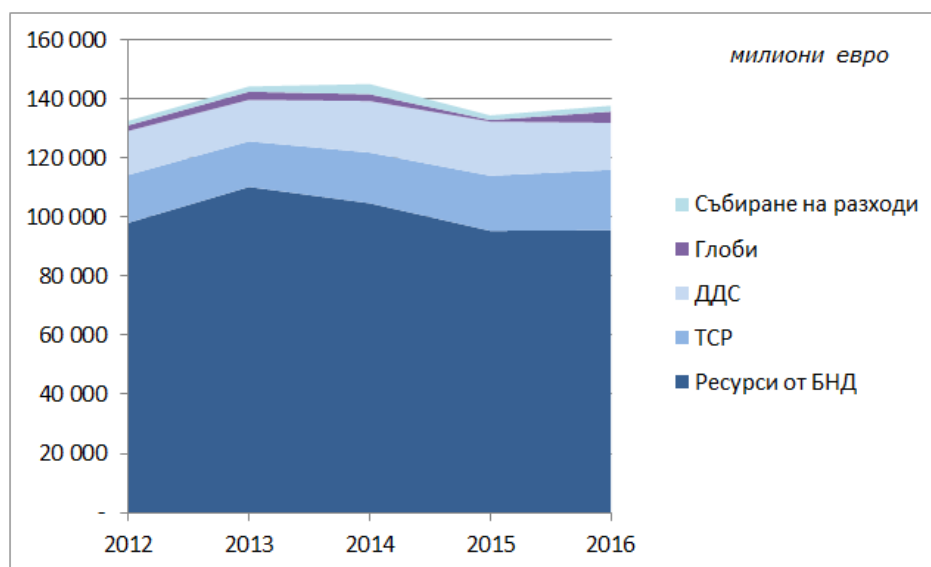
Целта на настоящото обсъждане и анализ на финансовите отчети (ОАФО) е да помогне на читателите да разберат финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци, представени в консолидираните финансови отчети на ЕС. Информацията, представена в ОАФО, не е била предмет на одит.

1. КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ НА ЕС: ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ ПРЕЗ 2016 Г.

1.1. ПРИХОДИ

По-голямата част от приходите на институциите и органите на ЕС са приходи от операции без размяна. Таблицата по-долу прави преглед на основните категории на тези приходи.

Петгодишна тенденция на приходите от операции без размяна в милиони евро

Основните елементи, които трябва да бъдат отбелязани по отношение на движението на приходите от операции без размяна в сравнение с 2015 г., са:

- намаление на приходите от ДДС в размер на 2,5 милиарда евро главно поради намалената изискуема ставка от 0,15 % за Германия, Нидерландия и Швеция, която бе приложена след влизането в сила през 2016 г. на Решението за собствените ресурси (РСР) от 2014 г.; и
- значително увеличение на приходите от глоби в областта на конкуренцията в размер на 3,3 милиарда евро предимно поради наложените през 2016 г. глоби в сектора на камионите и банковия сектор.

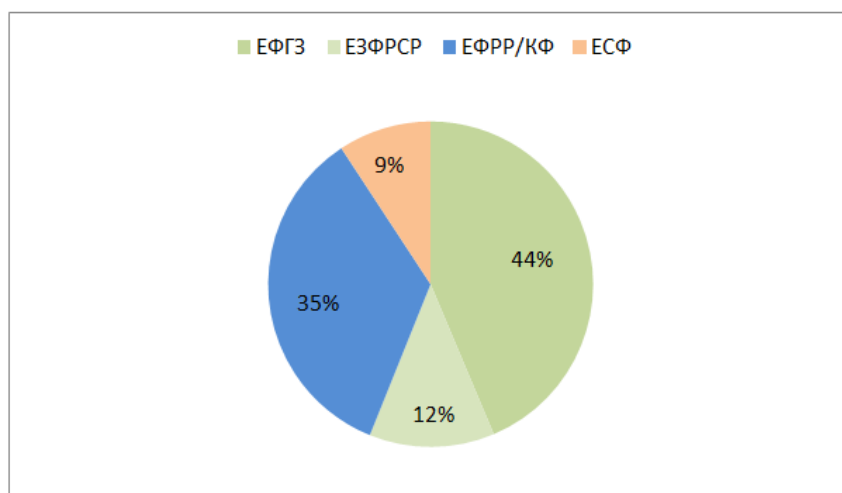
Събирането на разходи представлява нареждания за събиране на вземания, изготвени от Комисията, средствата по които са получени или са прихванати със следващи плащания, записани в счетоводната система на Комисията. Тези нареждания за събиране на вземания са изготвени, за да бъдат събрани разходи, изплатени по-рано от бюджета на ЕС.

1.2. РАЗХОДИ

Разходите, които бяха на стойност 144,5 милиарда евро, бяха много по-ниски от предходната година (2015 г.: 155,9 милиарда евро). За Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионния фонд (КФ) бе отбелязано намаление с 3,7 милиарда евро, което се дължеше на по-малкото направени разходи за предходния период на програмиране (2007—2013 г.) в съчетание с бавното започване на изпълнението на периода на програмиране 2014—2020 г. По същата причина разходите по Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и по други инструменти за развитие на селските райони също намаляха — с 3,7 милиарда евро.

Основните разходи (102,8 милиарда евро) са трансферни плащания при режим споделено управление. Основните фондове са: Европейският фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ),

ЕЗФРСР и други инструменти за развитие на селските райони, ЕФРР, КФ и Европейският социален фонд (ЕСФ). През 2016 финансова година те представляваха почти 71,1 % от общите разходи.

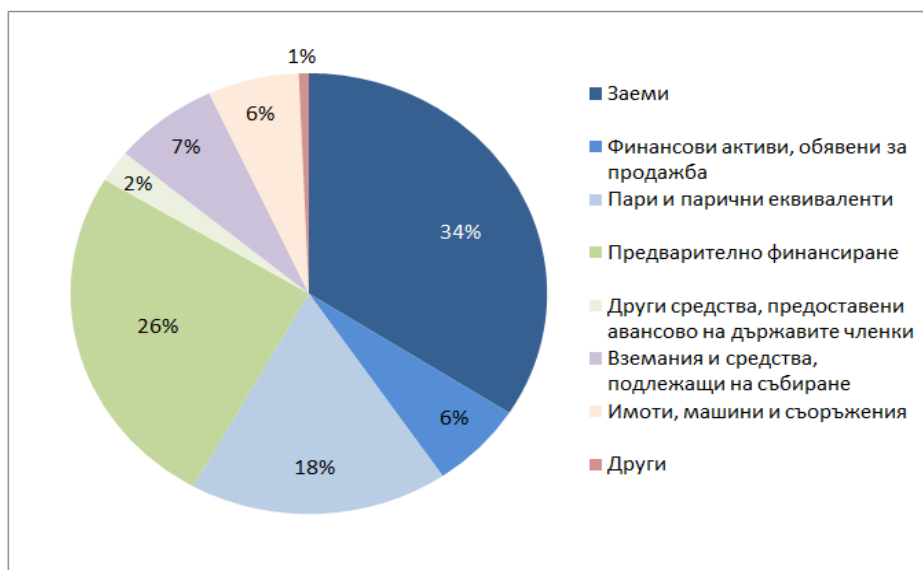

Разходите, направени при прякото управление, представляват изпълнението на бюджета от Комисията, изпълнителните агенции и доверителните фондове. В прякото управление са включени също административните разходи на всички институции и агенции на ЕС. При непрякото управление бюджетът се изпълнява от агенции на ЕС, органи на ЕС, трети държави, международни организации и други субекти. Като цяло разходите, направени при прякото и непрякото управление, представляваха около 16,2 % от общите разходи (23,4 милиарда евро) и останаха стабилни в сравнение с предходната финансова година.

Освен това ЕС признава бъдещите задължения за плащане като разходи, които все още не са отразени в бюджетните сметки на касова основа. Те са посочени по-конкретно при задълженията и начислените разходи за земеделието и развитието на селските райони и при задълженията, свързани с пенсиите и доходите на наети лица, във връзка с пенсионните права, придобити от членовете на Комисията, членовете на ЕП и персонала, и водят до отрицателни нетни активи (тези плащания ще бъдат финансирани от бъдещи бюджети).

1.3. АКТИВИ

Активи на стойност 163 милиарда евро в консолидирания счетоводен баланс на ЕС

Най-съществените позиции от страната на активите на счетоводния баланс са финансовите активи (заеми, финансови активи, обявени за продажба, пари в брой) и сумите по предварително финансиране, които представляват почти 84 % от активите на ЕС. Размерът на заемите намаля с 1,8 милиарда евро на 55,5 милиарда евро, докато размерът на финансовите инструменти, обявени за продажба, финансирани от бюджета на ЕС (бюджетните инструменти), се е увеличил отново с

около 455 милиона евро (2015 г.: 460 милиона евро). От страната на активите при космическите активи са включени активите на програмата „Коперник“ и „Галилео“ (3,3 милиарда евро). Активите на „Галилео“ бяха преместени от активите в процес на изграждане при дълготрайните активи след обявяването на първите услуги на „Галилео“ на 15 декември 2016 г.

Като цяло институциите и органите на ЕС се стремят да задържат парите и паричните еквиваленти на ниско равнище. Високата парична наличност от 28,6 милиарда евро към края на годината се дължи на следните основни елементи:

- Що се отнася до собствените ресурси, салдото към края на годината съдържа обща нетна сума от 7,7 милиарда евро, която трябва да бъде върната на държавите членки в началото на 2017 г. вследствие на коригиращи бюджети, приети в края на 2016 г. Освен това през последните дни на 2016 г. бяха получени аванси по линия на собствените ресурси в размер на 1,5 милиарда евро.
- През 2016 г. бяха окончателно събрани значителни по размер глоби, наложени от Комисията за нарушаване на правилата за конкуренция, в размер на 4,3 милиарда евро. Те са част от касовите наличности към края на годината.
- Касовите наличности включват също така целевите приходи и бюджетните кредити за плащания, които не са изразходени до края на 2016 г. — 11 милиарда евро.

Предварително финансиране

Следва да се отбележи, че равнището на предварителното финансиране се влияе значително от цикъла на МФР — например в началото на даден период на МФР може да се очакват големи авансови плащания към държавите членки в рамките на политиката на сближаване. Комисията прави всичко възможно, за да гарантира, че нивата на предварителното финансиране се поддържат на подходящо равнище. Трябва да бъде постигнат баланс между осигуряването на достатъчно финансиране за проектите и своевременното признаване на разходите.

Общият размер на предварителното финансиране (без другите авансови плащания към държавите членки и средствата, предоставени на доверителния фонд „Беку“ и доверителния фонд за Африка) в счетоводния баланс на ЕС възлиза на 41,6 милиарда евро (2015 г.: 40 милиарда евро), почти всички от които са свързани с дейности на Комисията. Около 64 % от предварителното финансиране от Комисията се отнасят до споделеното управление, което означава, че изпълнението на бюджета се делегира на държавите членки (Комисията има надзорна функция).

Предварително финансиране от Комисията по режими на управление

Най-значителната сума предварително финансиране в рамките на споделеното управление се отнася до ЕФРР и КФ (15,1 милиарда евро).

Дългосрочното предварително финансиране намаля с 8,3 милиарда евро, докато краткосрочното предварително финансиране нарасна с 9,9 милиарда евро. Това движение на сумите по предварително финансиране се дължи на факта, че периодът на програмиране 2007—2013 г. е в заключителната си фаза, поради което повече суми стават дължими в срок от дванадесет месеца. Що се отнася до периода на програмиране 2014—2020 г., платеното първоначално предварително финансиране се записва като нетекущо, докато годишното предварително финансиране се записва като текущо.

ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

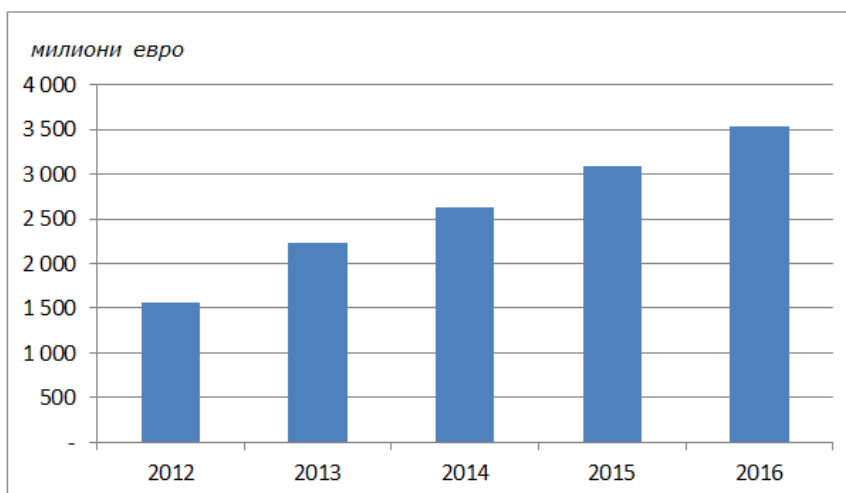
В консолидираните финансови отчети на ЕС следните елементи са посочени в счетоводен аспект като финансови инструменти:

- финансовите инструменти, финансирани от бюджета на ЕС;
- финансовите активи, държани в гаранционни фондове за бюджетни гаранции; и
- отпуснатите заеми и свързаните с тях получени заеми за програми за финансова помощ.

Финансови инструменти, финансирани от бюджета на ЕС

Значението и обемът на финансовите инструменти, финансирани от бюджета на ЕС, в рамките на прякото и непрякото управление нараства всяка следваща година. Основната идея зад този подход, за разлика от традиционния метод на изпълнение на бюджета чрез предоставяне на безвъзмездни средства и субсидии, е, че за всяко евро, похарчено от бюджета чрез финансови инструменти, крайният бенефициер получава над 1 EUR финансова подкрепа благодарение на лостовия ефект. Това усвояване на бюджета на ЕС има за цел да се максимизира въздействието на наличните средства. Финансовите инструменти, финансирани от бюджета на ЕС, съществуват под формата на гаранционни инструменти, капиталови инструменти и инструменти за отпускане на заеми (вж. прегледа от МФР по-долу). Активите, държани в тези инструменти, се държат в пари и парични еквиваленти или се инвестират в капиталови инструменти и дългови ценни книжа, които се посочват като финансови активи, обявени за продажба, в консолидираните финансови отчети на ЕС.

Финансови активи, обявени за продажба, на финансовите инструменти, финансирани от бюджета на ЕС (стойност към края на годината)

Таблиците по-долу съдържат преглед на финансовите инструменти, финансирани от бюджета на ЕС, за всяка МФР и техните стойности към 31 декември 2016 г.:

милиони евро

Свързани с повече от една МФР	Активи	Пасиви	Гаранции
Инструменти за гаранции и за споделяне на риска:			
Механизъм за гарантиране по Инструмента за развитие на предприятията и иновациите за Западните Балкани (EDIF)	29	(17)	—*
	29	(17)	—
Капиталови инструменти:			
Европейски фонд за Югоизточна Европа (ЕФЮЕ)	119	—	—
Фонд за разширяване на предприятията (ENEF)	10	—	—
Фонд за иновации в предприятията (ENIF)	20	—	—
Фонд „Екология за растеж“ за региона на източните съседни държави	51	—	—
Инициатива за микрофинансиране за Фонда за азиатския дълг	9	—	—
Фонд за БИСА за микро-, малките и средните предприятия (SANAD)	9	—	—
	218	—	—
Общо	247	(17)	—

милиони

МФР 2014—2020 г.	Активи	Пасиви	Гаранции
Инструменти за гаранции и за споделяне на риска:			
„Хоризонт 2020“ — услуга за заеми и гаранции по InnovFin за научни изследвания и иновации	698	(8)	(550)
„Хоризонт 2020“ — гаранция за МСП по InnovFin	467	(99)	(371)
Дългов инструмент на Механизма за свързване на Европа (ДИ на МСЕ)**	493	(1)	(465)
COSME — механизъм за гарантиране на заеми	160	(156)	—*
Заетост и социални иновации	50	(16)	—*
ElectriFI	30	—	—
Гаранционен механизъм за секторите на културата и творчеството	6	(1)	—*
Механизъм на ЕС за задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия	9	0	—
Механизъм за гарантиране на студентски заеми	16	(2)	*
Инструмент за финансиране на природен капитал	11	—	—
Програма за финансово приобщаване на ММСП в ЮИС	15	(1)	0
Инструмент за рисков капитал за южните съседни държави	20	—	—
Програма „Жените в бизнеса“ в Източното партньорство	5	—	—
Инструмент за частно финансиране за енергийна ефективност (PF4EE)	18	0	(3)
Подкрепа за икономическото диверсифициране на Монголия	2	—	—
	1 999	(285)	(1 389)
Капиталови инструменти:			
„Хоризонт 2020“ — капиталов механизъм по InnovFin за научни изследвания и иновации	229	(4)	—
COSME — капиталов механизъм за растеж	51	(3)	—
	280	(7)	—
Общо	2 279	(292)	(1 389)
МФР преди 2014 г.	Активи	Пасиви	Гаранции
Инструменти за гаранции и за споделяне на риска:			
Механизъм за финансиране с поделение на риска (МФПР)	839	(88)	(711)
Механизъм за гарантиране по отношение на МСП в рамките на CIP	100	(190)	*
Многогодишна програма (МП) за предприятия	25	(34)	*
Европейски мандат за микрофинансиране „Прогрес“	10	(7)	*
Механизъм за гарантиране по отношение на МСП	17	(14)	*
	991	(333)	(711)
Капиталови инструменти:			
Инструмент за висок растеж и иновационни МСП в рамките на CIP	423	(3)	—
Капиталов механизъм по многогодишната рамкова програма	196	(0)	—
Европейски фонд за енергийна ефективност	100	—	—
Европейски механизъм за микрофинансиране „Прогрес“ за Програмата на Европейския съюз за заетост и социални иновации	75	—	—
Световен фонд за енергийна ефективност и възобновяема енергия	74	—	—
Фонд Marguerite	54	—	—
Схема за подкрепа на стартиращи предприятия по Европейския механизъм за технологии 1998 (ETF Start-up)	11	(0)	—
Пилотни проекти за трансфер на технологии	1	(0)	—
	933	(3)	—
Инструменти за заеми/капиталови инструменти/инструменти за техническа помощ:			
Инструмент за икономическо и финансово сътрудничество MEDA	202	2	—
Европейски инструмент за съседство и партньорство (ЕИСП)	142	6	—
Заем за подкрепа на МСП	18	—	—
	363	(8)	—
Общо	2 286	(344)	(711)
Общо всичко	4 812	(652)	(2 101)

* Поетият от ЕС риск е изцяло покрит чрез осигурените провизии.

** Включено е обединяването на Инструмента за гарантиране на заеми за проекти по TEN-T с инициативата „Облигации за проекти“.

Финансови активи, държани в гаранционни фондове за бюджетни гаранции

Комисията създаде гаранционни фондове за покриване на бюджетните гаранции (вж. бележка 4.1.1 от консолидираните финансови отчети), предоставени на групата на ЕИБ. Тези гаранционни фондове се захранват със средства чрез плащания от бюджета на ЕС, за да се осигури ликвиден буфер срещу потенциални загуби от гарантираните операции. Плащанията към гаранционните фондове се инвестират във финансови инструменти, включително дългови ценни книжа, пари в брой и срочни депозити. Към 31 декември 2016 г. Комисията притежава финансови активи в:

- Гаранционния фонд за външни дейности — 2,3 милиарда евро; и
- Гаранционния фонд на ЕФСИ — 1 милиард евро.

Гаранционният фонд на ЕФСИ започна дейност през 2016 г.

Отпуснати заеми и свързаните с тях получени заеми за програми за финансова помощ

По силата на Договора за ЕС ЕС е оправомощен да извършва операции по вземане на заеми с цел мобилизиране на финансовите ресурси, необходими за изпълняването на специфични мандати. Като действа от името на ЕС, понастоящем Комисията управлява три основни програми: Европейския механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС), платежния баланс (ПБ) и макрофинансовата помощ (МФП), по линия на които тя може да отпуска заеми. Капиталът, необходим за финансиране на дейностите на ЕС по отпускане на заеми, се взема от капиталовите пазари или от финансови институции.

Заемите в рамките на МФП се предоставят на партньорски държави извън ЕС. Непогасените заеми към 31 декември 2016 г. възлизат на общо 2 947 милиона евро в номинално изражение.

ЕМФС

През 2014 г. изтече действието на ирландската и португалската програма за финансова помощ по ЕМФС, поради което не могат да бъдат теглени допълнителни заеми. През януари 2016 г. Португалия официално поиска удължаване на първия срок за погасяване на заема си по ЕМФС, който бе 3 юни 2016 г. Траншът от 4,75 милиарда евро бе рефинансиран с три нови транша — 1,5 милиарда евро, 2,25 милиарда евро и 1 милиард евро, с падежи, настъпващи съответно през 2023 г., 2031 г. и 2036 г. Това е основната причина за намалението на краткосрочните отпуснати заеми/получени заеми и за увеличението на дългосрочните отпуснати заеми/получени заеми в счетоводния баланс за 2016 г.

ПБ

Програмата за подпомагане на ПБ за Унгария изтече през 2010 г., а двете програми за подпомагане на Латвия и Румъния изтекоха през 2012 г. Освен това двете програми за превантивна помощ за Румъния изтекоха съответно през 2013 г. и 2015 г., без средствата по тях да бъдат изцяло усвоени. През април 2016 г. Унгария възстанови последния транш, който дължеше. Размерът на този транш бе 1,5 милиарда евро.

Преглед на заемите, отпуснати за финансова помощ, в номинални стойности:

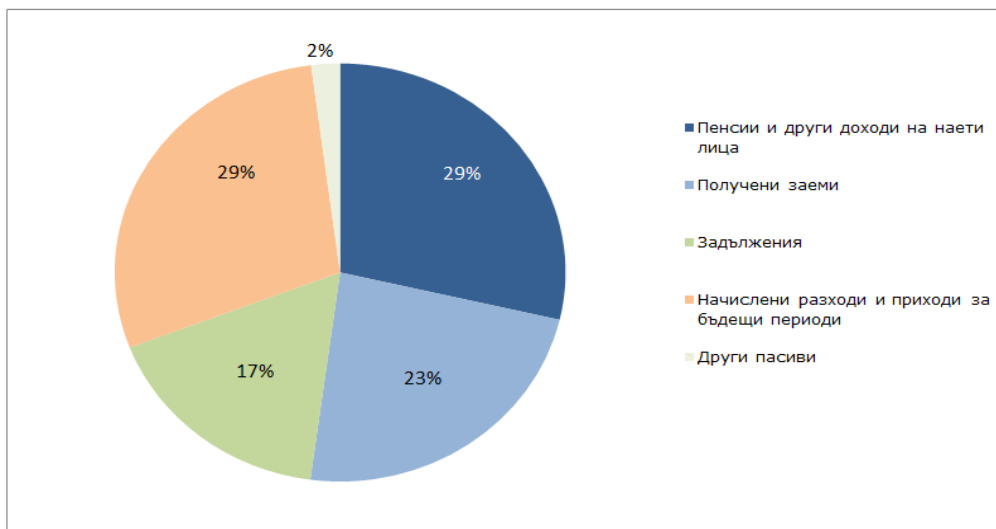
	ПБ				ЕМФС*			Общо
	Унгария	Латвия	Румъния	Общо	Ирландия	Португалия	Общо	
Общо отпуснати заеми	6,5	3,1	5,0**	14,6	22,5	26,0	48,5	63,1
Общо преведени към 31.12.2016 г.	5,5	2,9	5,0	13,4	22,5	24,3	46,8	60,2
Общо погасени към 31.12.2016 г.	(5,5)	(2,2)	(1,5)	(9,2)	-	-	-	(9,2)
Непогасена сума към 31.12.2016 г.	-	0,7	3,5	4,2	22,5	24,3	46,8	51,0

* Без операциите по рефинансиране.

** Без превантивната помощ.

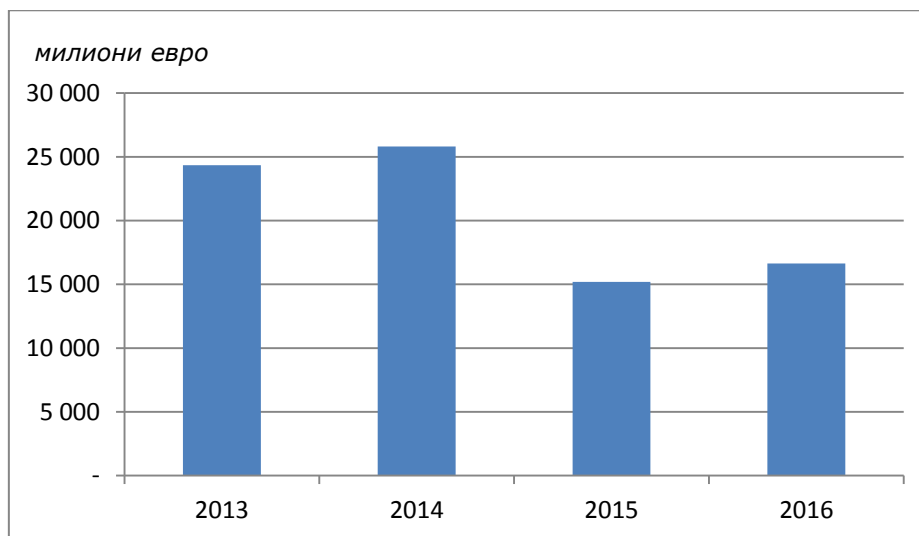
1.4. ПАСИВИ

Пасиви на стойност 235 милиарда евро в консолидирания счетоводен баланс на ЕС

Пасивите се състоят предимно от четири основни позиции: задълженията, свързани с пенсиите и другите доходи на наети лица, получените заеми, задълженията и начислените разходи. Най-голямата промяна в сравнение с 2015 г. е нарастването на задълженията с почти 8 милиарда евро, което се дължи главно на по-доброто изпълнение на ЕФГЗ (т.е. плащанията на равнището на държавите членки) през 2016 г. в сравнение с 2015 г. (вж. бележка **2.12** от консолидираните финансови отчети).

Общо получени декларации за направени разходи и фактури, признати в позицията за задълженията в счетоводния баланс

Нетни активи

Това, че пасивите надвишават активите, не означава, че институциите и органите на ЕС са в затруднено финансово положение, а по-скоро, че някои задължения ще бъдат финансирани от бъдещи годишни бюджети. Много разходи са признати по правилата за счетоводна отчетност на базата на текущо начисляване през 2016 г., въпреки че може в действителност да бъдат платени през 2017 г. или по-късно и да бъдат финансирани от бъдещи бюджети, а съответните приходи ще бъдат отчетени едва през бъдещи периоди. Най-значителните суми, които трябва да бъдат изтъкнати, са дейностите по линия на ЕФГЗ (платени през 2017 г.) и задълженията, свързани с доходите на наети лица (които предстои да бъдат платени през следващите 30 и повече години).

2. ЗАЩИТА НА БЮДЖЕТА НА ЕС

Финансови корекции и събирания — преглед за 2016 г.

Важен аспект на изпълнението на бюджета на ЕС е необходимостта да се гарантират подobaващото предотвратяване или откриване и впоследствие поправяне на слабости на системите, водещи до грешки, нередности и измами. В годишния си доклад Сметната палата предоставя декларация за достоверност относно законосъобразността и редовността на свързаните с годишните отчети операции, както и нивото на същественост на грешките в плащанията. Декларацията за достоверност съпътства годишните отчети на ЕС при публикуването ѝ в *Официален вестник*.

Защитните действия на Комисията смекчават въздействието на тези грешки чрез два основни механизма:

- (1) превантивни механизми (напр. предварителни проверки, прекъсвания и спирания на плащанията); и
- (2) коригиращи механизми (предимно финансови корекции, наложени на държавите членки или договорени с тях, и в по-малка степен — събирания на вземания от получателите на плащания от ЕС).

При режим споделено управление (селскостопанските разходи и структурните дейности) държавите членки носят основната отговорност през целия цикъл на разходите за гарантирането на това, че изплащаните от бюджета на ЕС разходи са законосъобразни и редовни.

Коригиращите действия, т.е. финансовите корекции и събиранията, възникват вследствие на надзора и проверките, извършени както от Комисията, така и — при разходите със споделено управление — също от държавите членки по отношение на допустимостта на разходите, финансирани от бюджета на ЕС. Когато определя размера на финансовата корекция или на събирането, Комисията взема предвид естеството и сериозността на нарушението на приложимото право и финансовите последици за бюджета на ЕС, включително случаите на недостатъци в системите за управление и контрол. Повечето корекции се правят след плащането.

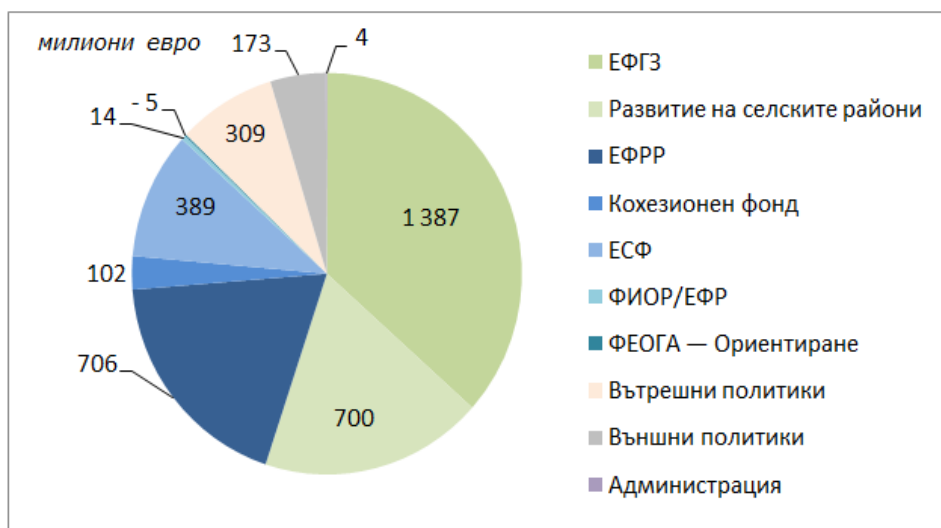
Процес на финансови корекции и на събиране:

Финансовите корекции и събиранията се представят на два основни етапа от процеса. Двата етапа могат да бъдат проведени през една и съща година или през различни години:

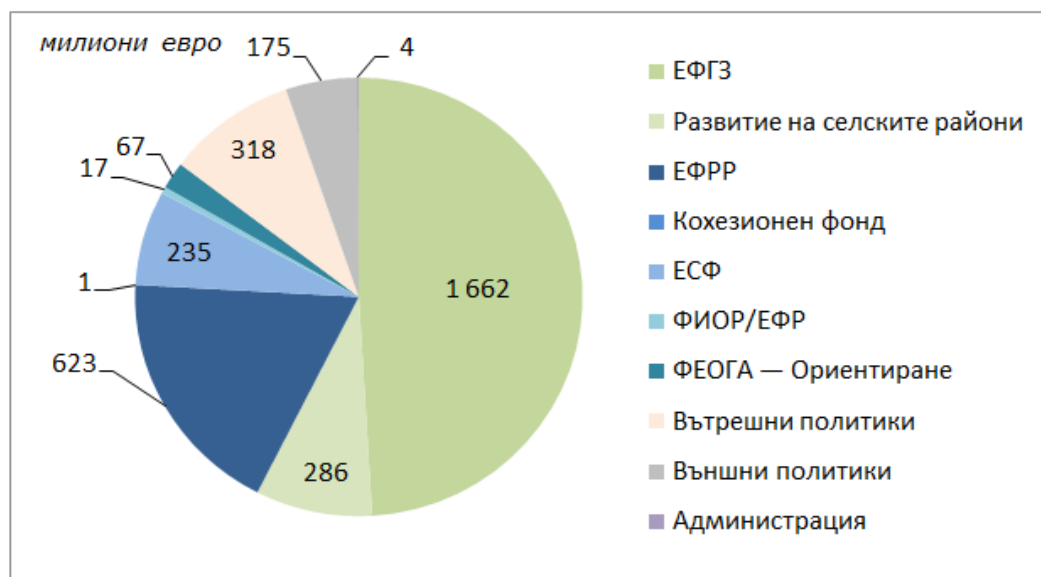
- 1) Финансови корекции и събирания на **етапа на потвърждение**: тези суми са или одобрени от съответната държава членка, или приети с решение на Комисията. През 2016 г. **общият размер на потвърдените финансови корекции и събирания** бе 3 777 милиона евро (2015 г.: 3 499 милиона евро).

Финансови корекции и събирания, потвърдени през 2016 г. — разбивка по области на политиката

2) Финансови корекции и събирания на **етапа на извършване**: тези суми са крайният етап от процеса, през който етап констатираната ситуация на недължимо платени разходи се поправя окончателно. В нормативната уредба за различните сектори са предвидени няколко механизма за извършване. През 2016 г. **общият размер на извършените финансови корекции и събирания** бе **3 389 милиона евро** (2015 г.: 3 853 милиона евро). Извършването на финансови корекции и на събирания може да отнеме няколко години главно поради решения за разсрочване или отсрочване, взети по искане на държавите членки в рамките на селскостопанската политика. В рамките на политиката на сближаване нормативната уредба предвижда извършването да бъде направено при приключването или след приключването на периода на програмиране.

Финансови корекции и събирания, извършени през 2016 г. — разбивка по области на политиката

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКОВЕТЕ И НЕСИГУРНОСТТА ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА НА ЕС

3.1. МАКРОИКОНОМИЧЕСКА СРЕДА

Макроикономическата среда в ЕС⁷ влияе на способността на държавите — членки на ЕС, да изпълняват задълженията си за финансиране към институциите и органите на ЕС, а следователно и на способността на ЕС да продължи да прилага политиките на ЕС.

Глобалните икономически перспективи към настоящия момент се характеризират с голяма несигурност. Това следва една и без това трудна 2016 г., през която европейската икономика трябваше да се справи с многобройни международни и вътрешни предизвикателства, включително най-ниския темп на глобален растеж и растеж на търговията от 2009 г. насам, геополитически напрежения, терористични атаки в няколко държави членки, банкови сектори под напрежение, решението на Обединеното кралство да напусне ЕС и нарастваща отрицателна реакция срещу глобализацията. До момента обаче европейската икономика доказа, че е устойчива, и продължи да се движи в посока икономически растеж и създаване на работни места. Растежът на БВП на ЕС се увеличи към края на 2016 г. и както изглежда, е запазил темпото си през 2017 г. Тази устойчивост беше подпомогната от редица известни благоприятни фактори, включително сравнително ниската цена на петрола, миналата обезценка на еврото, адаптивните парични политики и като цяло неутралната фискална политика. Провеждането на структурни реформи в някои държави членки

⁷ За повече информация вж.: Европейска комисия, „Европейски икономически прогнози“, зима 2017 г.

също помогна за стимулиране на възстановяването, особено на пазара на труда. Частното потребление остана основният двигател за растеж, докато инвестициите продължиха да носят разочарование. Тази трайна слабост по отношение на инвестициите поставя под съмнение устойчивостта на възстановяването и потенциала за растеж на икономиката. Несигурността продължава да нараства до изключително високи равнища поради неясните последици от решението на Обединеното кралство да се оттегли от ЕС.

Като цяло, след като през 2016 г. растежът на БВП на еврозоната бе 1,7 %, се очаква тази година той леко да намалее — на 1,6 %, и след това да достигне 1,8 % през 2018 г. Този стабилен, но умерен растеж трябва да продължи да се движи от вътрешното търсене. Според прогнозите растежът на световния БВП е достигнал най-ниската си стойност през 2016 г. и ще се засили през тази и следващата година. Очаква се икономическият растеж извън ЕС постепенно да се покачи от 3,2 % през 2016 г. на 3,7 % през 2017 г. и на 3,9 % през 2018 г.

3.2. БЮДЖЕТНИ УСЛОВНИ ПАСИВИ ЗА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Дейностите на ЕС по получаване и отпускане на заеми за програмите за финансова помощ представляват небюджетни операции. По принцип събраните средства след това се предоставят на държавата бенефициер „бек-ту-бек“, т.е. със същия купон, срок и размер. Независимо от метода „бек-ту-бек“, обслужването на дълга по инструментите за финансиране е правно задължение на ЕС, който ще направи необходимото всички плащания да се извършват в пълен размер и в срок. Комисията е въвела процедури, за да гарантира изплащането на взетите назаем средства, дори в случай на неизпълнение на задълженията по отпуснатите заеми.

Получените заеми на ЕС представляват преки и безусловни задължения на ЕС и се гарантират от държавите — членки на ЕС (бюджетни условни пасиви). Заемите, взети с цел финансиране на заеми за държави извън ЕС, попадат в обхвата на Гаранционния фонд за външни дейности. Ако държава членка бенефициер не изпълни задълженията си по заем, ако е възможно, дългът се изплаща от средствата, с които разполага Комисията. Ако това не е възможно, Комисията взема необходимите средства от държавите членки. Съгласно законодателството на ЕС за собствените ресурси (член 14 от Регламент № 609/2014 на Съвета) държавите — членки на ЕС, са правно задължени да осигуряват достатъчно средства за изпълняване на задълженията на ЕС. Поради това инвеститорите са изложени само на кредитния риск на ЕС, а не на този на бенефициера, на който са отпуснати финансираните заеми. Благодарение на отпускането на заеми „бек-ту-бек“ бюджетът на ЕС не поема никакъв лихвен или валутен риск.

За всяка програма за дадена държава в решенията на ЕП, на Съвета и на Комисията се определят общата отпусната сума, броя на частите от заема, които трябва да се платят, и максималния (среден) срок на пакета от заеми. Впоследствие Комисията и държавата бенефициер се договарят относно параметрите на заема/финансирането, и по-специално срока на частите от заема. Освен това всички части от заема освен първата зависят от спазването на условията на политиката в контекста на съвместна финансова помощ от ЕС и Международния валутен фонд (МВФ), което е друг фактор, влияещ на момента на извършване на операциите по финансиране. Това означава, че моментът на емитиране и сроковете зависят от съответните дейности на ЕС по отпускане на заеми. Финансирането се извършва само в евро, а сроковете варират от 3 до 30 години.

Следната таблица съдържа преглед на планирания график за изплащане, в номинално изражение, на непогасените суми от заемите по ЕМФС и по ПБ към датата на счетоводния баланс:

								милиарди евро
ПБ				ЕМФС			ОБЩО	
Унгария	Латвия	Румъния	Общо	Ирландия	Португалия	Общо		
2017		1,15	1,15				1,15	
2018		1,35	1,35	3,9	0,6	4,5	5,85	
2019	0,5	1,0	1,5				1,5	
2021				3,0	6,75	9,75	9,75	
2022					2,7	2,7	2,7	
2023				2,0	1,5	3,5	3,5	
2024				0,8	1,8	2,6	2,6	
2025	0,2		0,2				0,2	
2026				2,0	2,0	4,0	4,0	
2027				1,0	2,0	3,0	3,0	
2028				2,3		2,3	2,3	
2029				1,0	0,4	1,4	1,4	
2031					2,25	2,25	2,25	
2032				3,0		3,0	3,0	
2035				2,0		2,0	2,0	
2036					1,0	1,0	1,0	
2038					1,8	1,8	1,8	
2042				1,5	1,5	3,0	3,0	
Общо	0	0,7	3,5	4,2	22,5	24,3	46,8	51,0

Междуправителствените механизми за финансова стабилност — Европейският инструмент за финансова стабилност (ЕИФС) и Европейският механизъм за стабилност (ЕМС), не попадат в приложното поле на Договора за ЕС, поради което не са включени в консолидираните годишни отчети на ЕС.

3.3. УСЛОВНИ ПАСИВИ ВЪВ ВРЪЗКА С БЮДЖЕТНИ ГАРАНЦИИ

ЕС е предоставил гаранции на групата на ЕИБ по заемите, отпуснати извън ЕС, и по дълговите и капиталовите операции, покрити от гаранцията на ЕФСИ. Към 31 декември 2016 г. ЕС показва в бележките към консолидираните си финансови отчети (вж. бележка **4.1.1**) условни пасиви за двата вида гаранции. За да се намали рискът, който задействането на гаранциите от групата на ЕИБ може да породи за бюджета на ЕС, ЕС създаде специални гаранционни фондове — Гаранционния фонд за външни дейности и Гаранционния фонд на ЕФСИ.

Гаранционният фонд за външни дейности се захранва от бюджета на ЕС така, че да покрива 9 % от гарантираните заеми за дейности по мандата на ЕИБ за външно кредитиране на трети държави, които гарантирани заеми са непогасени към края на годината. Към 31 декември 2016 г. общата стойност на активите от 2,3 милиарда евро покрива експозиция на отпуснати средства в размер на 19,8 милиарда евро от подписани 28,8 милиарда евро при таван от 39,3 милиарда евро.

Гаранционният фонд на ЕФСИ започна дейност през 2016 г. и постепенно ще достигне 8 милиарда евро до 2022 г., като по този начин ще обезпечи 50 % от максималната експозиция на гаранцията на ЕС в размер на 16 милиарда евро. През 2016 г. Гаранционният фонд на ЕФСИ бе

захранен с 1 милиард евро и бяха отпуснати гарантирани суми на стойност 4,4 милиарда евро, като бяха подписани общо 11,2 милиарда евро (т.е. тази сума включва отпуснатите средства).

3.4. УПРАВЛЕНИЕ НА БЕЖАНСКАТА КРИЗА — МЕХАНИЗЪМ ЗА БЕЖАНЦИТЕ В ТУРЦИЯ

ЕС е изправен пред безпрецедентна криза, която налага да бъдат проявени солидарност, сплотеност и ефективност. Предизвикателствата са общи и отговорът трябва да бъде координиран. Географското разположение на Турция я прави важна държава за прием и транзит за много бежанци и мигранти. Поради безпрецедентния приток на хора, който се дължи предимно на конфликта в Сирия, тази държава е приела най-големия брой бежанци и мигранти в света.

През 2015 г. ЕС и неговите държави членки решиха да засилят своя политически и финансов ангажимент, за да подпомогнат усилията на Турция за приютяване на бежанци. Цялостното сътрудничество между ЕС и Турция, основано на споделена отговорност, взаимни ангажименти и тяхното изпълнение, беше договорено в рамките на Изявлението на ЕС и Турция от 29 ноември 2015 г. На срещата на върха, проведена на 29 ноември 2015 г., беше задействан съвместният план за действие (СПД) ЕС-Турция, за да се помогне на Турция да се справи с последиците от конфликта в Сирия.

В отговор на призива от държавите — членки на ЕС, за значително допълнително финансиране за подпомагане на бежанците в Турция Комисията създаде Механизма за бежанците в Турция с Решение на Комисията от 24 ноември 2015 г., което бе изменено на 10 февруари 2016 г.⁸ Механизмът представлява средство за координиране на мобилизирането на ресурси, предоставени от бюджета на ЕС и чрез допълнителни вноски от държавите членки, включени в бюджета на ЕС като външни целеви приходи, възлизащи на общо 3 милиарда евро за периода 2016—2017 г. Държавите членки поеха политически ангажимент да предоставят национални вноски в рамките на Общото споразумение между държавите — членки на ЕС, и Европейската комисия, което бе прието от представителите на правителствата на държавите членки на 3 февруари 2016 г. С Общото споразумение се създава също рамка с условия. Сумата от 3 милиарда евро се предоставя в допълнение към 345 милиона евро, вече отпуснати от Комисията на Турция в отговор на кризата със сирийските бежанци преди задействането на Механизма, и допълва двустранната помощ от държавите членки.

Механизмът започна да функционира на 17 февруари 2016 г. с първото заседание на Ръководния комитет на Механизма. Механизмът за бежанците в Турция е механизъм с координираща функция, който позволява бързо, ефективно и ефикасно мобилизиране на помощ от ЕС за бежанците в Турция. С Механизма се гарантира оптимално мобилизиране на съответните съществуващи инструменти на ЕС за финансиране — под формата на хуманитарна или нехуманитарна помощ, за да се гарантира, че нуждите на бежанците и на приемните общности се задоволяват цялостно и координирано.

Ръководният комитет на Механизма осигурява стратегически насоки за общите приоритети, за вида на действията, които следва да бъдат подкрепени, за сумите, които следва да бъдат отпуснати, и за инструментите за финансиране, които следва да бъдат мобилизирани, както и, когато е уместно, за условията, свързани с изпълнението от страна на Турция на ангажиментите ѝ по съвместния план за действие ЕС-Турция. Ръководният комитет се председателства от Комисията и е съставен от двама представители на Комисията и един представител от всяка държава членка, а Турция участва със съвещателна функция.

В съответствие с член 3, параграф 2 от Решението на Комисията за създаване на Механизма на второто заседание на Ръководния комитет, проведено на 12 май 2016 г., бе постигнато съгласие Механизмът да бъде съсредоточен върху шест приоритетни области: 1) хуманитарна помощ, 2) управление на миграцията, 3) образование, 4) здравеопазване, 5) общинска инфраструктура и 6) социално-икономическа подкрепа.

Общият бюджет, координиран чрез Механизма, е 3 милиарда евро, за които следва да бъдат сключени договори през периода 2016—2017 г. Тази сума е съставена от 1 милиард евро от

⁸ Решение С(2016) 60/03 на Комисията от 10 февруари 2016 г. относно Механизма за бежанците в Турция за изменение на Решение С(2015) 9500 на Комисията от 24 ноември 2015 г.

бюджета на ЕС и 2 милиарда евро допълнително финансиране от държавите членки. Средствата от държавите членки се предоставят директно в бюджета на ЕС под формата на външни целеви приходи съгласно член 21, параграф 2, буква б) от ФР и се записват съответно в бюджетните редове за ИПП II и за хуманитарната помощ. От сумата от 1 милиард евро от бюджета на ЕС през 2016 г. бяха мобилизирани 250 милиона евро, а 750 милиона евро са заделени за Механизма в бюджета за 2017 г.

Механизмът се финансира от следните източници:

	милиони евро		
	2016	2017	Общо
Бюджет на ЕС			
Хуманитарна помощ	165	145	310
Нехуманитарна помощ			
Инструмент за предприежителна помощ	55	595	650
Инструмент за сътрудничество за развитие	10	10	20
Инструмент, допринасящ за стабилността и мира	20	0	20
Междина сума на нехуманитарната помощ	85	605	690
Общо	250	750	1 000

Вноски от държавите членки	2 000
-----------------------------------	--------------

Комисията сключи индивидуални споразумения за принос с всички държави членки по отношение на националните им вноски в общ размер на 2 милиарда евро в съответствие с член 7, параграф 2 от Правилата за прилагане на ФР.

Механизмът се прилага под формата на хуманитарна и нехуманитарна помощ, като за съответните направления са заделени индикативно 1,4 милиарда евро и 1,6 милиарда евро. С хуманитарната помощ се помага на най-уязвимите бежанци (и други лица, чието положение буди загриженост) чрез предвидима и зачитаща достойнството помощ, предназначена да задоволи основните нужди и да осигури закрила. С нехуманитарната помощ се подпомагат поминъкът в по-дългосрочен план и социално-икономическите и образователните перспективи за бежанците. Тя има за цел да се помогне на децата да получат достъп до основно и средно образование, както и да осигури подобрения на образователната инфраструктура, включително училищните сгради и учебните материали. Тя се съсредоточава и върху уязвимите групи, например чрез осигуряване на закрила за жените срещу сексуално и основано на пола насилие и подобряване на достъпа до грижи за сексуалното и репродуктивното здраве.

Комисията трябва редовно да информира Европейския парламент и Съвета за прилагането на Механизма за бежанците в Турция. Тя публикува първия годишен доклад на Механизма на 2 март 2017 г.⁹

3.5. МЛАДЕЖКА ЗАЕТОСТ

Към август 2016 г. в ЕС бяха безработни почти 4,2 милиона души на възраст под 25 години. Това представлява безработица от 18,6 %. Въпреки че това е подобрение в сравнение с най-високото равнище от 23,7 %, отчетено през 2013 г., тази стойност все още означава, че всеки 5-и младеж е безработен. Този брой е дори по-висок в някои държави членки, например Гърция (42,7 %), Испания (43,2 %) и Италия (38,8 %), които са особено засегнати.

За да се бори с младежката безработица, през 2016 г. ЕС продължи да подкрепя въвеждането в държавите членки на схемата „Гаранция за младежта“ в контекста на Инициативата за младежка заетост (ИМЗ). Тази инициатива има за цел да се намали младежката безработица в най-засегнатите региони на ЕС. ИМЗ започна да се изпълнява през 2013 г. и предоставя 6,4 милиарда евро целево

⁹ Вж. Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета „Първи годишен доклад относно Механизма за бежанците в Турция“, (COM(2017) 130 final, 2.3.2017 г.).

финансиране за периода 2014—2020 г. в подкрепа на мерките, които помагат на младите хора да получат достъп до пазара на труда в тези региони. Бюджетът за ИМЗ е на стойност общо 6,4 милиарда евро, половината от които се осигуряват от специален ред в бюджета на ЕС, а другата половина — от ЕСФ.

ИМЗ помага на младите хора на възраст 15—24 години (или 15—29 години в някои държави — членки на ЕС), които не участват в никаква форма на образование, заетост или обучение (NEET). Това може да включва дълготрайно безработните млади хора и тези, които не са регистрирани като търсещи работа. За да отговарят на условията за подкрепа по ИМЗ, тези млади хора трябва да живеят в региони, в които младежката безработица е била над 25 % през 2012 г. Понастоящем подкрепа по ИМЗ получават региони в 20 държави членки.

Финансирането, предоставяно от ИМЗ, се използва за прилагането на пакета от мерки за младежка заетост, и по-специално на схемите „Гаранция за младежта“ в държавите — членки на ЕС, в които се изпълнява ИМЗ. Инициативата достига директно до младите хора, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение, и им помага в личен план. Предложенията, които се финансират по ИМЗ и се предоставят на младите хора чрез схемите „Гаранция за младежта“, варират от чиракуване и курсове за обучение до субсидии за работодателите и подкрепа при започването на стопанска дейност, в зависимост от конкретните нужди на всеки млад човек. По този начин ИМЗ допълва помощта от други финансови ресурси на ЕС, като например ЕСФ, който подкрепя не само физическите лица, но и провеждането на образователни реформи и реформи в сферата на заетостта.

Схемите „Гаранция за младежта“ са съобразени със специфичните нужди национални програми, които имат за цел всички млади хора на възраст под 25 години (или 29 години в някои държави членки) да получат качествено конкретно предложение за подкрепа в срок от четири месеца след напускане на образователната система или загуба на работата. За тази цел схемите „Гаранция за младежта“ включват преки мерки, насочени към младите хора, както и всеобхватни, по-дългосрочни реформи на системите на заетостта и на образованието въз основа на широкообхватни партньорства между всички заинтересовани страни.

През октомври 2016 г. в доклад за напредъка бе описан начинът, по който „Гаранцията за младежта“ за 2013 г., с помощта на ИМЗ, ЕСФ и национално финансиране, е допринесла за постигането на положителна промяна на място. Три години след стартирането през 2013 г. броят на безработните младежи в ЕС е намалял с 1,4 милиона души. Около 9 милиона млади хора са се възползвали от предложение за работа, стаж или чиракуване. Това доведе до смели структурни реформи в много държави членки и помогна за изграждането на партньорства между бизнеса и сектора на образованието. За да обезпечи пълното и трайно прилагане на схемата „Гаранция за младежта“, Комисията предложи ИМЗ да бъде продължена до 2020 г. и да бъдат увеличени предвидените за нея ресурси. Освен това в подкрепа на осъществяването в чужбина учене в процеса на работа Комисията обяви нова специализирана дългосрочна (6—12 месеца) схема за мобилност на чираци в рамките на съществуващата програма „Еразъм+“ — Erasmus Pro.

През юни 2016 г. Комисията стартира Нова европейска програма за умения с 10 действия, които имат за цел да подобрят качеството на уменията и тяхната приложимост на пазара на труда. Действията включват инициатива за помагане на нискоквалифицирани възрастни да подобрят своята езикова и математическа грамотност и уменията си в областта на цифровите технологии и/или да завършат гимназиален етап на средното образование или негов еквивалент.

През първите три години от периода на програмиране 2014—2020 г. изпълнението на ИМЗ бе забавено, подобно на изпълнението на другите европейски структурни и инвестиционни фондове в обхвата на подфункция 16 от МФР. Причините за по-ниското от първоначално предвиденото ниво на плащанията бяха няколко: късно приемане на оперативните програми по линия на ЕСФ и продължителна подготовка за тяхното изпълнение, включително създаването на структури и процедури, необходими по силата на съответната нормативна уредба за ЕСФ. До известна степен забавянето, наблюдавано през началните етапи на изпълнението на ИМЗ, може отчасти да се обясни и с ограничения административен капацитет на различните отговорни структури, особено поради припокриването на двата периода на програмиране. Въпреки това забавяне изпълнението на ИМЗ както на място, така и от гледна точка на плащанията, извършени от Комисията, до момента е по-бързо от това за ЕСФ, ЕФРР и КФ.

ДОКЛАДИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА И ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Следва да се отбележи, че поради закръглянето на цифрите в милиони евро някои финансови данни в таблиците по-долу може да изглеждат грешни.

СЪДЪРЖАНИЕ

РЕЗУЛТАТ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА НА ЕС	109
СЪПОСТАВКИ НА БЮДЖЕТНИТЕ С РЕАЛНИТЕ СУМИ	110
БЕЛЕЖКИ КЪМ ДОКЛАДИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА	113
1. РАМКА НА БЮДЖЕТА НА ЕС	113
1.1. МНОГОГОДИШНА ФИНАНСОВА РАМКА ЗА 2014—2020 Г.	113
1.2. ГОДИШЕН БЮДЖЕТ	115
1.3. ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКАТА	115
1.4. ПРИХОДИ	116
1.5. ИЗЧИСЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИЯ РЕЗУЛТАТ	117
1.6. РАВНЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ С БЮДЖЕТНИЯ РЕЗУЛТАТ	119
2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА НА ЕС ЗА 2016 Г. — КОМЕНТАР	120
2.1. ПРИХОДИ	120
2.2. РАЗХОДИ	121
3. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИХОДИТЕ В БЮДЖЕТА НА ЕС	123
3.1. ОБОБЩЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРИХОДИТЕ В БЮДЖЕТА НА ЕС	123
4. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РАЗХОДИТЕ В БЮДЖЕТА НА ЕС	124
4.1. МФР: РАЗБИВКА И ПРОМЕНИ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ЗА ПЛАЩАНИЯ	124
4.2. МФР: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	125
4.3. МФР: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПЛАЩАНИЯ	126
4.4. МФР: ДВИЖЕНИЯ НА НЕИЗПЪЛНЕНИТЕ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ (RAL)	127
4.5. МФР: НЕИЗПЪЛНЕНИ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ГОДИНИ НА ВЪЗНИКВАНЕ	128
4.6. ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКАТА: РАЗБИВКА И ПРОМЕНИ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ЗА ПЛАЩАНИЯ	129
4.7. ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКАТА: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	130
4.8. ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКАТА: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПЛАЩАНИЯ	131
4.9. ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКАТА: ДВИЖЕНИЯ НА НЕИЗПЪЛНЕНИТЕ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ (RAL)	132
4.10. ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКАТА: НЕИЗПЪЛНЕНИ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ГОДИНИ НА ВЪЗНИКВАНЕ	133
5. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА ПО ИНСТИТУЦИИ	134
5.1. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРИХОДИ	134
5.2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	135
5.3. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПЛАЩАНИЯ	136
6. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА НА АГЕНЦИИТЕ	137
6.1. БЮДЖЕТНИ ПРИХОДИ	137
6.2. БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ЗА ПЛАЩАНИЯ ПО АГЕНЦИИ ...	139

РЕЗУЛТАТ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА НА ЕС

	милиони евро	
	2016	2015
Приходи за финансовата година	144 717	146 624
Плащания спрямо бюджетните кредити за текущата година	(135 180)	(143 485)
Бюджетни кредити за плащания, пренесени за година N+1	(1 655)	(1 299)
Отмяна на неусвоени бюджетни кредити, пренесени от година N-1	63	29
Промяна на целевите приходи	(1 367)	(704)
Курсови разлики за годината	(173)	182
Бюджетен резултат*	6 405	1 347

* От който резултатът на ЕАСТ е 0 милиона евро за 2016 г. и (2) милиона евро за 2015 г.

СЪПОСТАВКИ НА БЮДЖЕТНИТЕ С РЕАЛНИТЕ СУМИ

БЮДЖЕТНИ ПРИХОДИ

милиони евро

	Първоначален приет бюджет	Окончателен приет бюджет	Установени вземания	Приходи
1 Собствени ресурси	142 269	133 677	132 192	132 166
11-Налози върху захарта	125	133	133	133
12-Мита	18 465	20 115	19 987	19 961
13-ДДС	18 813	16 279	15 935	15 935
14-БНД	104 866	97 149	95 578	95 578
15-Корекция на бюджетни дисбаланси	–	–	580	580
16-Намаление на вноската на база БНД на Нидерландия и Швеция	–	–	(22)	(22)
3 Излишъци, салда и корекции	–	1 349	1 358	1 358
4 Приходи от лица, работещи към институциите и други органи на Съюза	1 348	1 348	1 459	1 452
5 Приходи от административната дейност на институциите	55	55	600	579
6 Вноски и възстановени средства във връзка със споразумения и програми на Съюза	60	60	6 204	5 928
7 Лихви за забава и глоби	123	123	9 739	3 175
8 Операции по получаване и отпускане на заеми	5	5	46	41
9 Разни приходи	25	25	27	17
Общо	143 885	136 642	151 624	144 717

* За повече информация за изпълнението на приходите през 2016 г. вж. бележка 3, а за обяснението вж. бележка 2.1.

БЮДЖЕТНИ РАЗХОДИ: ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФУНКЦИИ ОТ МНОГОГОДИШНАТА ФИНАНСОВА РАМКА (МФР)

милиони евро

Функция от МФР	Първоначален приет бюджет	Окончателен приет бюджет	Общо налични бюджетни кредити	Поети задължения
1. Интелигентен и приобщаващ растеж	69 841	69 841	73 039	71 731
1a: Конкурентоспособност за растеж и работни места	19 010	19 010	21 569	20 332
1b: Икономическо, социално и териториално сближаване	50 831	50 831	51 471	51 400
2. Устойчив растеж: природни ресурси	62 484	62 470	66 952	64 547
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	42 220	42 218	46 051	44 285
3. Сигурност и гражданство	4 052	4 292	4 423	4 336
4. Глобална Европа	9 167	9 377	12 240	11 278
5. Администрация	8 935	8 951	9 642	9 358
от които: административни разходи на институциите	3 771	3 778	4 121	3 979
6. Компенсации	–	–	–	–
8. Отрицателен резерв и дефицит, пренесени от предходната финансова година	–	–	–	–
9. Специални инструменти	525	346	395	61
Общо	155 004	155 277	166 690	161 310

БЮДЖЕТНИ РАЗХОДИ: ПЛАЩАНИЯ ПО ФУНКЦИИ ОТ МНОГОГОДИШНАТА ФИНАНСОВА РАМКА (МФР)

милиони евро

Функция от МФР	Първоначален приет бюджет	Окончателен приет бюджет	Общо налични бюджетни кредити	Извършени плащания
1. Интелигентен и приобщаващ растеж	66 263	59 459	63 618	56 265
1a: Конкурентоспособност за растеж и работни места	17 418	17 406	20 976	18 461
1b: Икономическо, социално и териториално сближаване	48 844	42 053	42 642	37 804
2. Устойчив растеж: природни ресурси	55 121	55 214	59 464	57 412
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	42 212	42 210	46 057	44 084
3. Сигурност и гражданство	3 022	3 069	3 195	3 077
4. Глобална Европа	10 156	9 860	11 163	10 277
5. Администрация	8 935	8 951	10 490	9 324
от които: административни разходи на институциите	3 771	3 778	4 683	3 975
6. Компенсации	–	–	–	–
8. Отрицателен резерв и дефицит, пренесени от предходната финансова година	–	–	–	–
9. Специални инструменти	389	90	140	61
Общо	143 885	136 642	148 069	136 416

За повече информация за изпълнението на разходите за 2016 г. вж. бележка 4, а за обяснения вж. бележка 2.2.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ДОКЛАДИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА

1. РАМКА НА БЮДЖЕТА НА ЕС

Бюджетното счетоводство се води в съответствие с Финансовия регламент (ФР) и правилата за неговото прилагане. Общият бюджет е инструментът, чрез който се предвиждат и разрешават приходите и разходите на Съюза всяка година в рамките на таваните и другите разпоредби, определени в многогодишната финансова рамка в съответствие със законодателните актове във връзка с многогодишните програми, приемани съгласно тази рамка.

1.1. МНОГОГОДИШНА ФИНАНСОВА РАМКА ЗА 2014—2020 Г.

	милиони евро							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Общо
1. Интелигентен и приобщаващ растеж	52 756	77 986	69 304	73 512	76 420	79 924	83 661	513 563
1а. Конкурентоспособност за растеж и работни места	16 560	17 666	18 467	19 925	21 239	23 082	25 191	142 130
1б. Икономическо, социално и териториално сближаване	36 196	60 320	50 837	53 587	55 181	56 842	58 470	371 433
2. Устойчив растеж: природни ресурси	49 857	64 692	64 262	60 191	60 267	60 344	60 421	420 034
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	43 779	44 190	43 951	44 146	44 163	44 241	44 264	308 734
3. Сигурност и гражданство	1 737	2 456	2 546	2 578	2 656	2 801	2 951	17 725
4. Глобална Европа	8 335	8 749	9 143	9 432	9 825	10 268	10 510	66 262
5. Администрация	8 721	9 076	9 483	9 918	10 346	10 786	11 254	69 584
от които: административни разходи на институциите	7 056	7 351	7 679	8 007	8 360	8 700	9 071	56 224
6. Компенсации	29	—	—	—	—	—	—	29
8. Отрицателен резерв	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Специални инструменти	—	—	—	—	—	—	—	—
Бюджетни кредити за поети задължения	121 435	162 959	154 738	155 631	159 514	164 123	168 797	1 087 197
Общ размер на бюджетните кредити за плащания	135 762	140 719	144 685	142 906	149 713	154 286	157 358	1 025 429

Таблицата по-горе показва таваните в МФР по текущи цени. 2016 година бе третата финансова година от МФР за периода 2014—2020 г. Общият таван за бюджетните кредити за поети задължения за 2016 г. бе 154 738 милиона евро, което се равнява на 1,05 % от БНД на ЕС, докато съответният таван за бюджетните кредити за плащания бе 144 685 милиона евро, или 0,98 % от БНД на ЕС, и важи за цялата 2016 бюджетна година.

Корекцията на финансовите пакети за политиката на сближаване съгласно член 7 от Регламента за МФР бе извършена чрез техническата корекция на МФР за 2017 г., направена от Комисията (COM(2016) 311 от 30 юни 2016 г.), вследствие на което таваните на МФР за периода 2017—2020 г. бяха увеличени с общо 4 642 милиона евро бюджетни кредити за поети задължения по подфункция 16 и с 1 367 милиона евро бюджетни кредити за плащания (по текущи цени).

За МФР за периода 2014—2020 г. са договорени нови разпоредби за гъвкавост. Една от новите разпоредби е възможността за прехвърляне на неизразходените маржове под таваните на плащанията за следващите години — посредством общия марж за плащанията в рамките на техническата корекция на МФР за следващата година. По тази причина неизразходената сума от 2015 г. (1 288 милиона евро по текущи цени) и от 2016 г. (13 991 милиона евро по текущи цени) бе прехвърлена за годините 2018—2020 и таваните за 2015 г., 2016 г. и годините 2018—2020 бяха съответно коригирани — вж. гореупоменатата техническа корекция на МФР за 2017 г. и техническата корекция за 2018 г. (COM(2017) 220 от 24 май 2017 г.).

На 14 септември 2016 г. Комисията представи съобщението си относно междинния преглед/междинното преразглеждане на МФР за периода 2014—2020 г. (COM(2016) 603), което бе придружено от редица законодателни предложения, включително предложение за изменение на Регламента за МФР (COM(2016) 604) и предложение за опростяване на финансовите правила във ФР и в съответните основни актове (COM(2016) 605). От бюджетна гледна точка предложенията имат за цел да се повиши гъвкавостта на МФР чрез редица изменения на Регламента за МФР и чрез допълване на финансирането за приоритетните разходи, предназначени за работните места и растежа и за миграцията и сигурността, чрез използване на наличните маржове и наличната гъвкавост. Очаква се по тези предложения да бъде постигнато споразумение през лятото на 2017 г.

Накрая, вследствие на влизането в сила на Решение 2014/335 на Съвета относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз (ОВ L 168, 7.6.2014 г.) и в съответствие с член 3, параграф 3 от него определените в това решение тавани бяха преизчислени въз основа на данните по ESA 2010, които като цяло са се повишили в сравнение с БНД по ESA 95. Съответно таванът за собствените ресурси бе променен от 1,23 % на 1,20 % от БНД на ЕС. Таванът за бюджетните кредити за поети задължения бе променен от 1,29 % на 1,26 % от БНД на ЕС (COM(2016) 829 от 21 декември 2016 г.).

По-долу е дадено обяснение на различните функции на МФР:

Функция 1 — Интелигентен и приобщаващ растеж

Тази функция е разделена на два отделни, но взаимосвързани компонента

1а „Конкурентоспособност за растеж и работни места“, обхващащ разходите за научни изследвания и иновации, образование и обучение, Механизма за свързване на Европа, социалната политика, вътрешния пазар и съпътстващите ги политики.

1б „Икономическо, социално и териториално сближаване“, предназначен за подобряване на сближаването на най-слабо развитите държави членки и региони, за допълване на стратегията на ЕС за устойчиво развитие извън по-бедните региони и за подкрепа на междурегионалното сътрудничество.

Функция 2 — Устойчив растеж: природни ресурси

Функция 2 включва общата селскостопанска политика, общата политика в областта на рибарството и мерките за околната среда, и по-специално програмата Life +.

Функция 3 — Сигурност и гражданство

Функция 3 (Сигурност и гражданство) отразява нарастващото значение, което се придава на някои сфери, в които на ЕС са възложени конкретни задачи — правосъдие и вътрешни работи, гранична защита, политика в областта на имиграцията и убежището, обществено здравеопазване и защита на потребителите, култура, младеж, информация и диалог с гражданите.

Функция 4 — Глобална Европа

Функция 4 обхваща всички външни действия, включително сътрудничеството за развитие, хуманитарната помощ, инструментите за предприєдинителна помощ и инструментите в областта на съседските отношения. ЕФР продължава да е извън обхвата на бюджета на ЕС и не е включен в МФР.

Функция 5 — Администрация

Тази функция обхваща административните разходи за всички институции, пенсиите и европейските училища. За институциите, различни от Комисията, тези разходи представляват всички техни разходи.

Функция 6 — Компенсации

В съответствие с политическото споразумение, според което в самото начало на своето членство новите държави членки не трябва да внасят в бюджета повече средства, отколкото получават от него, по тази функция беше предвидена компенсация. Тази сума им беше предоставяна като трансфери с цел изравняване на сумите, които получават от бюджета, и вноските им в него.

Функция 9 — Специални инструменти

Механизмите за гъвкавост дават възможност на ЕС да мобилизира необходимите средства, за да реагира на непредвидени събития, като кризисни и извънредни ситуации. Техният обхват, финансови средства и начини на функциониране са предвидени в Регламента за МФР и в Междунституционалното споразумение. В настоящия контекст на намалени разходи те гарантират също така, че бюджетните ресурси могат да реагират на променящите се приоритети, за да се използва всяко евро там, където то е най-необходимо. Поради това повечето механизми за гъвкавост се оставят извън МФР и финансирането може да бъде мобилизирано над таваните на разходите.

1.2. ГОДИШЕН БЮДЖЕТ

Всяка година Комисията оценява приходите и разходите на всички институции за годината и изготвя проектобюджет, който изпраща на бюджетния орган. Въз основа на този проектобюджет Съветът излиза с позиция, по която след това се провеждат преговори между двата клона на бюджетния орган. Председателят на ЕП обявява, че съвместният проект е окончателно приет, с което бюджетът влиза в сила. В хода на въпросната година се приемат коригиращи бюджети. Задачата за изпълнението на бюджета е основно отговорност на Комисията.

За Комисията бюджетната структура се състои от бюджетни кредити за административни разходи и от бюджетни кредити за оперативни разходи. Другите институции имат само бюджетни кредити за административни разходи. Освен това в бюджета се прави разграничение между два вида бюджетни кредити: едногодишни и многогодишни. Едногодишните бюджетни кредити се използват за финансиране на операции с годишен характер (които са в съответствие с принципа на ежегодност на бюджета). Многогодишните бюджетни кредити се използват, за да бъде съгласуван принципът на ежегодност с необходимостта от управление на многогодишни операции. Многогодишните бюджетни кредити се разделят на бюджетни кредити за поети задължения и бюджетни кредити за плащания:

- **бюджетни кредити за поети задължения:** обхващат всички разходи по правните задължения, поети за текущата финансова година за операции, протичащи в рамките на няколко години. Въпреки това бюджетните задължения за дейности, които надхвърлят една финансова година, могат да се разделят за няколко години под формата на годишни траншове, когато това е предвидено в основния акт.
- **бюджетни кредити за плащания:** обхващат разходите, възникващи от задължения, поети през текущата финансова година и/или предходни финансови години.

В отчетите видовете финансиране са групирани в две основни позиции:

- Бюджетни кредити в окончателния приет бюджет
- Допълнителни бюджетни кредити, съдържащи
 - Пренасянния от предходната година (Финансовият регламент допуска в ограничен брой случаи неизразходваните суми да се пренасят от предходната година за текущата година) и
 - Целевите приходи от възстановени средства, вноските на трети страни/държави за програмите на ЕС и работата, извършена за трети страни, се отнасят директно към съответните разходни бюджетни редове и представляват третият стълб на финансиране

Заедно всички видове финансиране образуват наличните бюджетни кредити.

1.3. ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКАТА

Като част от прилагането на управление, основано на дейностите (ABM), Комисията извършва бюджетиране, основано на дейностите (ABB), в своите процеси на планиране и управление. При ABB се използва бюджетна структура, при която бюджетните дялове съответстват на области на политиката, а бюджетните глави — на дейности. ABB има за цел да предостави ясна рамка за превръщане в действие на целите на политиката на Комисията чрез законодателни, финансови или

всякакви други средства на публичната политика. Чрез структуриране на работата на Комисията от гледна точка на дейностите се получава ясна картина на начинанията на Комисията и в същото време се създава обща рамка за определяне на приоритетите. По време на бюджетната процедура средствата се разпределят по приоритети, използвайки дейностите като градивни елементи за целите на бюджетирането. Като създава такава връзка между дейностите и средствата, отпуснати за тях, АBB се стреми да увеличи ефикасността и ефективността при използването на средства в Комисията.

Една област на политиката може да бъде дефинирана като хомогенна група от дейности, които представляват части от работата на Комисията и са от значение за процеса на вземане на решения. Всяка област на политиката по принцип съответства на генерална дирекция и обхваща средно около 6 или 7 отделни дейности. Областите на политиката са предимно оперативни, тъй като техните основни дейности са насочени към трета страна бенефициер в съответната сфера на дейност. Оперативният бюджет се допълва с необходимите административни разходи за всяка област на политиката.

1.4. ПРИХОДИ

1.4.1. Приходи от собствени ресурси

Основната част от приходите идват от собствени ресурси, които се състоят от следните категории:

- (1) Традиционни собствени ресурси (ТСР): обикновено представляват приблизително 14 % от приходите от собствени ресурси.
- (2) Ресурс на база данъка върху добавената стойност (ДДС): обикновено представлява приблизително 12 % от приходите от собствени ресурси.
- (3) Ресурс на база brutния национален доход (БНД): обикновено представлява приблизително 74 % от приходите от собствени ресурси.

Разпределянето на собствените ресурси се извършва в съответствие с правилата, залегнали в Решение 2014/335/ЕС, Евратом на Съвета от 26 май 2014 г. относно системата на собствените ресурси на ЕС (РСР 2014). Това решение влезе в сила на 1 октомври 2016 г. и се прилага със задна дата от 1 януари 2014 г. Последниците за 2014 г. и 2015 г. са взети под внимание през 2016 бюджетна година.

Общият размер на собствените ресурси, предоставени на Съюза за покриване на годишните бюджетни кредити за плащания, не може да превишава 1,20 % от сумата от БНД на всички държави членки.

1.4.2. Традиционни собствени ресурси (ТСР)

Традиционните собствени ресурси (ТСР) се състоят от мита (събирани при внос от трети държави) и налози върху захарта (плащани от производителите на захар за финансиране на разходите за общата организация на пазара в сектора на захарта), които се плащат от икономическите оператори и които държавите членки събират от името на ЕС. Държавите членки задържат обаче 20 % като компенсация за разходите си по събирането. Всички установени суми традиционни собствени ресурси трябва да бъдат записани в една или друга от сметките, водени от компетентните органи:

- В обикновените сметки, предвидени в член 6, параграф 3 от Регламент № 609/2014: всички събрани или обезпечени суми.
- В отделните сметки, също предвидени в горепосочения член: всички суми, които все още не са събрани и/или не са обезпечени; сумите, които са обезпечени, но са оспорени, също могат да бъдат записани в тази сметка.

Традиционните собствени ресурси трябва да бъдат записани от държавата членка в сметката на Комисията към министерството на финансите или националната централна банка най-късно на първия работен ден след 19-ия ден на втория месец след месеца, през който вземането е било установено (или в случая на отделната сметка — събрано).

1.4.3. Данък върху добавената стойност (ДДС)

Данъкът върху добавената стойност (ДДС) се събира от базите за ДДС на държавите членки, които се хармонизират за тази цел в съответствие с разпоредбите на ЕС. Базата за ДДС обаче е ограничена до 50 % от БНД на всяка държава членка. Унифицираната ставка за ДДС, която се прилага, е фиксирана на 0,30 %, освен за периода 2014—2020 г., през който изискуемата ставка за Германия, Нидерландия и Швеция беше 0,15 %.

1.4.4. Брутен национален доход (БНД)

Ресурсът на база брутен национален доход (БНД) се използва за финансиране на тази част от бюджета, която не е покрита от никакви други източници на приходи. Спрямо БНД на всяка държава членка се прилага един и същ процент, който се определя в съответствие с разпоредбите на ЕС.

Ресурсите на база ДДС и БНД се определят въз основа на прогнози за съответните бази, направени при изготвянето на проектобюджета. Тези прогнози впоследствие се преразглеждат и актуализират през въпросната бюджетна година посредством коригиращ бюджет. Комисията изисква от държавите членки за първия работен ден на месец юни на втората година, следваща въпросната бюджетна година, разликите, били те положителни или отрицателни, между дължимите от държавите членки суми въз основа на реалните бази и реално платените суми въз основа на (перазгледаните) прогнози. Реалните бази за ДДС и за БНД могат да се коригират през следващите четири години, освен ако не бъде изразена резерва. Тези резерви трябва да бъдат разглеждани като потенциални искания към държавите членки за неопределени суми, тъй като финансовото им отражение не може да бъде оценено с точност. Когато е възможно да бъде определен точният размер, съответните ресурси на база ДДС и БНД се изискват или във връзка със салдата по ДДС и по БНД, или посредством индивидуални покани за внасяне на средства.

1.4.5. Корекция за Обединеното кралство

Европейският съвет във Фонтенбло (юни 1984 г.) въведе механизъм за корекция на бюджетните дисбаланси в полза на Обединеното кралство (намаляване на плащанията на собствени ресурси на тази държава, като същевременно се увеличават плащанията на другите държави членки). Германия, Австрия, Швеция и Нидерландия се ползват от намалено финансиране на корекцията за Обединеното кралство (ограничено до една четвърт от обичайната им сума).

1.4.6. Брутно намаление

На заседанието на Европейския съвет от 7 и 8 февруари 2013 г. бе заключено, че Дания, Нидерландия и Швеция следва да се ползват от брутни намаления на годишните си вноски на база БНД за периода 2014—2020 г. и че Австрия следва да се ползва от брутни намаления само за периода 2014—2016 г. Годишните намаления са, както следва: за Дания 130 милиона евро, за Нидерландия 695 милиона евро и за Швеция 185 милиона евро. Брутното намаление на Австрия бе 30 милиона евро през 2014 г., 20 милиона евро през 2015 г. и 10 милиона евро през 2016 г. (всички суми са изчислени по цени от 2011 г.).

1.4.7. Корекция във връзка с изпълнението на РСР 2014 за 2014 г. и 2015 г.

В член 11 от РСР 2014 се посочва, че когато Решението влезе в сила, то ще породи действие на 1 януари 2014 г. Това означава, че финансирането за 2014 г. и 2015 г. трябваше да бъде преизчислено по новите правила. Корекцията (разликата между старото и новото РСР за 2014 г. и 2015 г.) бе включена в коригиращ бюджет № 5/2016 и бе извършена с едно плащане на първия работен ден на януари 2017 г.

1.5. ИЗЧИСЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИЯ РЕЗУЛТАТ

Бюджетният резултат на ЕС се връща на държавите членки през следващата година чрез приспадането му от дължимите от тях суми за тази година.

Сумите собствени ресурси, записани в отчетите, са сумите, кредитирани в течение на годината в сметките, открити на името на Комисията от правителствата на държавите членки. Приходите включват също, в случай на излишък, бюджетния резултат за предходната финансова година. Другите приходи, записани в отчетите, са действително получената в хода на годината сума.

За целите на изчисляването на бюджетния резултат за годината разходите се състоят от плащанията, направени спрямо бюджетните кредити за годината, плюс всички бюджетни кредити за тази година, които са пренесени за следващата година. Под плащания, извършени спрямо бюджетните кредити за годината, се разбира плащанията, които са извършени от счетоводителя до 31 декември на финансовата година. Що се отнася до ЕФГЗ, плащанията са тези плащания, които са извършени от държавите членки между 16 октомври на година N-1 и 15 октомври на година N, при условие че счетоводителят е бил уведомен за поетото задължение и за разрешението до 31 януари на година N+1. Разходите по ЕФГЗ могат да бъдат предмет на решение за съответствие след провеждането на проверки в държавите членки.

Бюджетният резултат се състои от два елемента: резултата на ЕС и резултата от участието на страните от ЕАСТ, които са част от Европейското икономическо пространство (ЕИП). В съответствие с член 1, параграф 1 от Регламент № 608/2014 за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси този резултат представлява разликата между:

- общия размер на приходите, получени за финансовата година; и
- общия размер на плащанията, извършени спрямо бюджетните кредити за текущата година, плюс общия размер на бюджетните кредити за тази година, пренесени за следващата година.

Към така получената цифра се добавя или от нея се приспада следното:

- нетното салдо на отменените бюджетни кредити за плащания, пренесени от предходни години, и всички плащания, които поради колебанията на курса на еврото надвишават едногодишните бюджетни кредити, пренесени от предходната година;
- промяната на целевите приходи; и
- нетните печалби или загуби от валутния курс, записани през годината.

Бюджетните кредити, пренесени от предходната финансова година, във връзка с вноските от трети страни и работата за трети страни, които по дефиниция никога не губят сила, се включват като допълнителни бюджетни кредити за финансовата година. Това обяснява разликата между пренесените от предходната година суми в докладите за изпълнението на бюджета за година N и сумите, пренесени за следващата година, в докладите за изпълнението на бюджета за година N-1. При изчисляването на бюджетния резултат не се вземат предвид бюджетните кредити, отново предоставени след възстановяването на предплати.

Пренесените бюджетни кредити за плащания включват: автоматично пренесени суми и суми, пренесени с решение. Отмяната на неизползвани бюджетни кредити за плащания, пренесени от предходната година, показва отмените на бюджетни кредити, пренесени автоматично и с решение.

1.6. РАВНЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ С БЮДЖЕТНИЯ РЕЗУЛТАТ

милиони евро

	2016	2015
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА	1 733	(13 033)
Приходи		
Вземания, установени през текущата година, но все още несъбрани	(1 969)	(318)
Вземания, установени през предходни години и събрани през текущата година	3 363	7 943
Начислени приходи (нетни)	611	(359)
Разходи		
Начислени разходи (нетни)	10 678	9 920
Разходи от предходната година, платени през текущата година	(7 656)	(1 208)
Нетен ефект от предварителното финансиране	(468)	(4 831)
Бюджетни кредити за плащания, пренесени за следващата година	(3 102)	(2 195)
Плащания, извършени с пренесени суми, и отмяна на неизползвани бюджетни кредити за плащания	1 379	1 979
Движение на провизиите	3 962	4 950
Други	(2 142)	(1 671)
Финансов резултат на агенциите и ЕОВС	16	169
БЮДЖЕТЕН РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА	6 405	1 347

В съответствие с Финансовия регламент финансовият резултат за годината се изчислява въз основа на принципите на счетоводната отчетност на базата на текущо начисляване, а бюджетният резултат се основава на модифицирани правила за касова отчетност. Тъй като финансовият и бюджетният резултат обхващат едни и същи операции, гарантирането на тяхната равняемост представлява полезна проверка.

Равняване на позиции — Приходи

Реалните бюджетни приходи за дадена финансова година съответстват на събраните приходи от вземанията, установени в хода на годината, и на събраните суми от вземанията, установени през предходни години. Поради това вземанията, установени през текущата година, но все още несъбрани, трябва да бъдат приспаднати от финансовия резултат за целите на равняването, тъй като не представляват част от бюджетните приходи. Обратно, вземанията, установени през предходни години и събрани през текущата година, трябва да бъдат добавени към финансовия резултат за целите на равняването.

Нетните начислени приходи се състоят предимно от начислените приходи за селското стопанство, собствени ресурси и лихви и дивиденди. Взема се под внимание само нетният ефект, т.е. начислените приходи за текущата година минус сторнираните начислени приходи от предходната година.

Равняване на позиции — Разходи

Нетните начислени разходи се състоят предимно от начисленията, направени за целите на разделянето на финансовите периоди в края на годината, т.е. допустимите разходи, направени от бенефициерите на средства от ЕС, но за които все още не е съобщено на Комисията. Въпреки че начислените разходи не се считат за бюджетни разходи, плащанията, извършени през текущата година и свързани с фактури, регистрирани през предходни години, са част от бюджетните разходи за текущата година.

Нетният ефект от предварителното финансиране е комбинация от 1) новите суми по предварително финансиране, платени през текущата година и признати като бюджетни разходи за годината, и 2)

изчистването на предварителното финансиране, платено през текущата година или предходни години, чрез приемането на допустимите разходи. Последните представляват разход от гледна точка на начисляването, но не и в бюджетните сметки, тъй като плащането на първоначалната сума по предварителното финансиране вече е било счетено за бюджетен разход в момента на извършването на плащането.

Освен плащанията, извършени спрямо бюджетните кредити за годината, бюджетните кредити за тази година, които са пренесени за следващата година, също трябва да бъдат взети предвид при изчисляването на бюджетния резултат за годината (в съответствие с член 1, параграф 1 от Регламент № 608/2014). Същото важи и за бюджетните плащания, извършени през текущата година от пренесени суми от предходни години, и за отменените неизползвани бюджетни кредити за плащания.

Движението на провизиите е свързано с приблизителните оценки в края на годината, направени във финансовите отчети (основно на доходите на наети лица), които нямат отражение върху бюджетните сметки. Други равняващи се суми включват различни елементи, като амортизацията на активи, придобиването на активи, плащанията по финансов лизинг и финансовите участия, за които бюджетното третиране и счетоводното отчитане на базата на текущо начисляване се различават.

2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА НА ЕС ЗА 2016 Г. — КОМЕНТАР

2.1. ПРИХОДИ

В първоначалния приет бюджет на ЕС, подписан от председателя на Европейския парламент на 25 ноември 2015 г., размерът на бюджетните кредити за плащания бе 143 885 милиона евро, а сумата, която трябва да се финансира със собствени ресурси, възлизаше на 142 269 милиона евро. Прогнозите за приходите и за разходите в първоначалния бюджет по принцип се коригират през бюджетната година, като тези корекции се представят в коригиращи бюджети. Корекциите на собствените ресурси на база БНД гарантират, че записаните в бюджета приходи съответстват точно на записаните в бюджета разходи. В съответствие с принципа на балансираност бюджетните приходи и разходи (бюджетните кредити за плащания) трябва да са балансирани.

През 2016 г. бяха приети шест коригиращи бюджета. След вземането им под внимание общият окончателен размер на приетите приходи за 2016 г. възлезе на 136 642 милиона евро. Тази сума бе финансирана със собствени ресурси в размер на общо 133 677 милиона евро (т.е. с 8 592 милиона евро по-малко от първоначално прогнозираната сума), а останалата част — с други приходи. Това се обяснява предимно с излишъка от предходната финансова година и със значителното намаление на бюджетните кредити за плащания, които доведоха до намаляване на изравнителната вноска по БНД на държавите членки през 2016 г.

Що се отнася до резултата за собствените ресурси, събраните традиционни собствени ресурси бяха много близки до прогнозираните суми. Това се дължи предимно на факта, че бюджетните прогнози бяха променени към момента на изготвяне на коригиращ бюджет № 4/2016 (в съответствие с новите прогнози от пролетта на 2016 г.).

Окончателните плащания на базата на ДДС и на БНД на държавите членки също са близки до окончателната бюджетна прогноза. Разликите между прогнозираните суми и реално платените суми се дължат на разликите между курсовете на еврото, използвани за бюджетни цели, и курсовете в сила в момента, в който държавите членки, които не са част от ИПС, реално са извършили своите плащания.

Що се отнася до салдата по ДДС и по БНД, въведена е нова процедура. Правилата са посочени в член 106 от Регламента за предоставянето (Регламент № 609/2014). Новата процедура не води до изготвянето на коригиращ бюджет, поради което Комисията ще отправи директно искане до държавите членки да платят нетните суми. Последниците за бюджета на ЕС ще бъдат почти нулеви. Комисията ще съобщи годишните корекции на държавите членки и сумите ще бъдат предоставени през юни 2017 г. Освен това поради промяната за 2016 г. няма салда.

Позицията „Вноски и възстановени средства във връзка със споразумения и програми на ЕС“ се отнася предимно до приходи от ЕФГЗ и ЕЗФРСР (и по-конкретно до уравниването на сметки и до нередности), участието на трети държави в научноизследователските програми и други вноски и възстановени средства в полза на програми и дейности на ЕС. Значителна част от тази обща сума представлява заделени приходи, които по принцип водят до записването на допълнителни бюджетни кредити в разходната част на бюджета.

Приходите от глоби са свързани предимно с глобите в областта на конкуренцията.

2.2. РАЗХОДИ

2016 година бе третата година от текущия период на програмиране 2014—2020 г. Както и в предходния бюджет, в бюджета за 2016 г. приоритетите са да се изпълнят ангажиментите във връзка с растежа и работните места. В него обаче се набляга на значението на новите предизвикателства в областта на миграцията във връзка с кризата в Сирия и Северна Африка.

Що се отнася до поетите задължения, бюджетът за 2016 г., чийто размер е 155,3 милиарда евро, бе с 4,3 % по-нисък от бюджета за 2015 г. със значително намаление в подфункция 16 (с 15,8 % главно поради еднократния ефект на препрограмирането от 2014 г. за 2015 г.), което частично се компенсира от голямо увеличение във функция 3 (със 70,2 %).

През 2016 г. коригиращ бюджет 4 допълнително увеличи бюджетните кредити за поети задължения за програмите за преодоляване на проблемите, свързани с миграцията и сигурността, по функция 3 „Сигурност и гражданство“ с 250 милиона евро бюджетни кредити за поети задължения. 130 милиона евро от това увеличение бяха заделени за ФУМИ, а 70 милиона евро — за ФВС. По подфункция 1а бяха отпуснати допълнителни бюджетни кредити за поети задължения в размер на 74 милиона евро за ЕФСИ за финансиране на продължаването на дейността му до 2020 г.

Функция 4 „Глобална Европа“ получи чрез коригиращи бюджети допълнителни бюджетни кредити за поети задължения в размер на 210 милиона евро предимно за Европейския инструмент за съседство и програмите за хуманитарна помощ. Част от финансирането бе осигурено чрез намаляване на средствата за общата външна политика и политика на сигурност и за програмите за макрофинансова помощ.

Бюджетните кредити за плащания в окончателния приет бюджет възлизаха на 136,6 милиарда евро, което е с 3,3 % под равнището за 2015 г. Това се дължи предимно на намаление със 7,3 милиарда евро чрез коригиращ бюджет 4, свързано най-вече с подфункция 16 „Икономическо, социално и териториално сближаване“ и в по-малка степен с функция 2 „Устойчив растеж“. Допълнителни подробности за причините за този спад са предоставени в частта по-долу.

Изпълнение за 2016 г. на наличните бюджетни кредити

2016 г. приключи с изпълнение на поетите задължения от 97 % и остатък на бюджетни кредити за плащания в размер на 4,8 милиарда евро. Изпълнението на поетите задължения бе в размер на 157,3 милиарда евро. Що се отнася до плащанията, изпълнението достигна 132,4 милиарда евро, или 92 % от наличните бюджетни кредити.

След няколко години на ограничени бюджетни кредити за плащания и натрупване на неплатени декларации за направени разходи (най-вече в областта на сближаването) прекомерният обем натрупани неизпълнени декларации за направени разходи беше изцяло изчистен през 2016 г. съгласно плана за плащанията, договорен с Европейския парламент и Съвета през 2015 г. Комисията установи наличието на риск от непълно усвояване на бюджетните кредити за плащания, предназначени за сближаването, още през март 2016 г. и през септември значително увеличи прогнозите си за излишъка съобразно актуализираните прогнози на държавите членки от юли. Освен това Комисията взе предвид късното определяне на националните органи, темпа на изпълнение на място и средната прогноза за изпълнението за предходните периоди на програмиране. След това тя предложи коригиращ бюджет 4/2016, за да се намали равнището на бюджетните кредити за плащания със 7,3 милиарда евро, предимно по бюджетните редове в подфункция 16 „Икономическо, социално и териториално сближаване“. Размерът на дължимите декларации за направени разходи, реално подадени до края на годината от държавите членки за програмите за периода 2014—2020 г., се оказаха с безпрецедентните 8 милиарда евро по-ниски от прогнозата, като 26 държави членки подадоха декларации на стойност под своите прогнози.

Неизпълнени поети задължения

Неизпълнените поети задължения (RAL) нараснаха значително до края на годината, достигайки 238,8 милиарда евро. Увеличението от над 21 милиарда евро в сравнение с 2015 г. беше два пъти по-високо от първоначално очакваното поради по-голямото несъответствие между изпълнените поети задължения и изпълнените плащания (вследствие на коригиращ бюджет 4/2016 и на непълното усвояване на средствата към края на годината). През 2017 г. се очаква RAL да нараснат още поради разликата между предвидените в бюджета бюджетни кредити за поети задължения и бюджетни кредити за плащания (съотношението между тях е 85 %).

Неизпълнените правни задължения от предходни периоди на програмиране, т.е. преди 2014 г., са намалели през 2016 г. от 75 милиарда евро на 40 милиарда евро (-47 %). Поради това за текущите програми ще бъде налична по-голяма част от бюджетните кредити за плащания, считано от 2017 г.

По-подробен анализ на бюджетните корекции и на техния съответен контекст, обосновка и отражение е представен в доклада на Комисията за бюджетното и финансовото управление за 2016 г., част А, която прави преглед на бюджетно равнище, и част Б, която разглежда всяка функция от многогодишната финансова рамка (МФР).

Бюджетен излишък

Бюджетният излишък възлиза на 6,4 милиарда евро и произтича предимно от разходната част. Той се дължи на непълното усвояване на средствата основно по подфункция 16 (4,9 милиарда евро). Произходът на излишъка в приходната част на бюджета се дължи предимно на значителни по размер приходи от глоби и на малко по-ниски собствени ресурси (+1,7 милиарда евро). Загуба от курсови разлики в размер на 173 милиона евро намалява крайния резултат.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИХОДИТЕ В БЮДЖЕТА НА ЕС

3.1. ОБОБЩЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРИХОДИТЕ В БЮДЖЕТА НА ЕС

милиони евро

Дял	Бюджетни кредити от приходи		Установени вземания			Приходи			Приходи като % от бюджета	Дължими
	Първоначален приет бюджет	Окончателен приет бюджет	Текуща година	Пренесени	Общо	От вземания за текущата година	От пренесени вземания	Общо		
1 Собствени ресурси	142 269	133 677	132 164	28	132 192	132 163	3	132 166	99 %	26
3 Излишъци, салда и корекции	–	1 349	1 358	–	1 358	1 358	–	1 358	101 %	–
4 Приходи от лица, работещи към институциите и други органи на Съюза	1 348	1 348	1 445	14	1 459	1 438	14	1 452	108 %	7
5 Приходи от административната дейност на институциите	55	55	584	17	600	568	11	579	1044 %	21
6 Вноски и възстановени средства във връзка със споразумения и програми на Съюза	60	60	5 929	274	6 204	5 804	125	5 928	9880 %	275
7 Лихви за забава и глоби	123	123	2 946	6 793	9 739	1 045	2 131	3 175	2582 %	6 564
8 Операции по получаване и отпускане на заеми	5	5	40	6	46	36	6	41	792 %	5
9 Разни приходи	25	25	17	10	27	16	2	17	69 %	10
Общо	143 885	136 642	144 483	7 141	151 624	142 427	2 290	144 717	106 %	6 907

4. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РАЗХОДИТЕ В БЮДЖЕТА НА ЕС

4.1. МФР: РАЗБИВКА И ПРОМЕНИ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ЗА ПЛАЩАНИЯ

милиони евро

Функция от МФР	Бюджетни кредити за поети задължения						Бюджетни кредити за плащания					
	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити			Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		
	Първоначален приет бюджет	Коригиращи бюджети и трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи	Налични бюджетни кредити	Първоначален приет бюджет	Коригиращи бюджети и трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи	Налични бюджетни кредити
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
1 Интелигентен и приобщаващ растеж	69 841	–	69 841	153	3 045	73 039	66 263	(6 804)	59 459	117	4 042	63 618
1a: Конкурентоспособност за растеж и работни места	19 010	(0)	19 010	0	2 558	21 569	17 418	(13)	17 406	103	3 467	20 976
1b: Икономическо, социално и териториално сближаване	50 831	–	50 831	153	487	51 471	48 844	(6 791)	42 053	15	575	42 642
2 Устойчив растеж: природни ресурси	62 484	(15)	62 470	410	4 072	66 952	55 121	93	55 214	430	3 821	59 464
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	42 220	(2)	42 218	410	3 424	46 051	42 212	(3)	42 210	424	3 424	46 057
3 Сигурност и гражданство	4 052	240	4 292	–	131	4 423	3 022	46	3 069	9	117	3 195
4 Глобална Европа	9 167	210	9 377	237	2 626	12 240	10 156	(295)	9 860	33	1 270	11 163
5 Администрация	8 935	16	8 951	4	687	9 642	8 935	16	8 951	756	783	10 490
от които: административни разходи на институциите	3 771	7	3 778	3	340	4 121	3 771	7	3 778	472	433	4 683
6 Компенсации	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
8 Отрицателен резерв и дефицит, пренесени от предходната финансова година	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
9 Специални инструменти	525	(179)	346	–	50	395	389	(299)	90	1	50	140
Общо	155 004	273	155 277	804	10 610	166 690	143 885	(7 243)	136 642	1 345	10 081	148 069

4.2. МФР: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

милиони евро

Функция от МФР	Общо налични бюджетни кредити	Поети задължения					Бюджетни кредити, пренесени за 2017 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончате лния приет бюджет	от пренасян ия	от целеви приходи	Общо	%	целеви приходи	пренасян ия с решение	Общо	от окончате лния приет бюджет	от пренасян ия	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
1 Интелигентен и приобщаващ растеж	73 039	69 808	145	1 778	71 731	98 %	1 267	0	1 267	33	8	–	41
1a: Конкурентоспособност за растеж и работни места	21 569	18 997	0	1 335	20 332	94 %	1 224	0	1 224	13	–	–	13
1b: Икономическо, социално и териториално сближаване	51 471	50 811	145	443	51 400	100 %	43	–	43	20	8	–	28
2 Устойчив растеж: природни ресурси	66 952	62 013	396	2 138	64 547	96 %	1 934	433	2 368	23	14	–	38
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	46 051	41 770	395	2 120	44 285	96 %	1 304	433	1 737	15	14	–	29
3 Сигурност и гражданство	4 423	4 287	–	49	4 336	98 %	82	–	82	5	–	–	5
4 Глобална Европа	12 240	9 364	237	1 677	11 278	92 %	948	10	959	3	–	–	3
5 Администрация	9 642	8 887	4	467	9 358	97 %	221	1	222	62	0	–	62
от които: административни разходи на институциите	4 121	3 721	3	254	3 979	97 %	86	–	86	57	0	0	57
6 Компенсации	–	–	–	–	–	0 %	–	–	–	–	–	–	–
8 Отрицателен резерв и дефицит, пренесени от предходната финансова година	–	–	–	–	–	0 %	–	–	–	–	–	–	–
9 Специални инструменти	395	61	–	–	61	15 %	50	130	180	155	–	–	155
Общо	166 690	154 421	781	6 108	161 310	97 %	4 502	575	5 077	281	22	–	303

4.3. МФР: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПЛАЩАНИЯ

милиони евро															
Функция от МФР		Общо налични бюджетни кредити	Извършени плащания				Бюджетни кредити, пренесени за 2017 г.					Бюджетни кредити, които губят сила			
			от окончател ния приет бюджет	от пренасян ия	от целеви приходи	Общо	%	автоматичн и пренасяния	пренасян ия с решение	целеви приходи	Общо	от окончател ния приет бюджет	от пренас яния	от целеви приходи	Общо
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+ 9	11	12	13	14=11+12+13
1	Интелигентен и приобщаващ растеж	63 618	55 005	102	1 158	56 265	88 %	126	5	2 881	3 012	4 323	15	3	4 341
	1a: Конкурентоспособност за растеж и работни места	20 976	17 257	90	1 114	18 461	88 %	113	5	2 350	2 468	31	12	3	46
	1б: Икономическо, социално и териториално сближаване	42 642	37 748	12	44	37 804	89 %	13	–	531	544	4 292	3	–	4 295
2	Устойчив растеж: природни ресурси	59 464	54 508	414	2 490	57 412	97 %	202	433	1 330	1 965	71	16	–	87
	от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	46 057	41 558	408	2 118	44 084	96 %	197	433	1 305	1 935	22	16	–	37
3	Сигурност и гражданство	3 195	3 035	7	35	3 077	96 %	11	–	82	93	23	2	–	25
4	Глобална Европа	11 163	9 421	28	828	10 277	92 %	35	86	441	562	319	5	–	324
5	Администрация	10 490	8 163	684	477	9 324	89 %	725	1	306	1 032	62	72	–	133
	от които: административни разходи на институциите	4 683	3 247	423	305	3 975	85 %	474	–	128	602	57	49	–	106
6	Компенсации	–	–	–	–	–	0 %	–	–	–	–	–	–	–	–
8	Отрицателен резерв и дефицит, пренесени от предходната финансова година	–	–	–	–	–	0 %	0	–	–	–	–	–	–	–
9	Специални инструменти	140	33	0	28	61	44 %	0	31	22	54	25	0	–	25
Общо		148 069	130 164	1 236	5 016	136 416	92 %	1 099	557	5 062	6 717	4 823	109	3	4 936

4.4. МФР: ДВИЖЕНИЯ НА НЕИЗПЪЛНЕНИТЕ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ (RAL)

милиони евро

Функция от МФР	Неизпълнени поети задължения към края на предходната година	Отмени на задължения/преоценки/отмени	Плащания	Неизпълнени поети задължения към края на годината	Задължения, поети през годината	Поети задължения за годината Плащания	Отмяна на поетите задължения, които не могат да бъдат пренесени	Неизпълнени поети задължения към края на годината	Общо неизпълнени поети задължения към края на годината
1 Интелигентен и приобщаващ растеж	160 827	(1 353)	(48 608)	110 866	71 731	(7 657)	(2)	64 072	174 938
1a: Конкурентоспособност за растеж и работни места	34 455	(701)	(11 730)	22 024	20 332	(6 731)	(2)	13 599	35 622
1b: Икономическо, социално и териториално сближаване	126 372	(652)	(36 877)	88 843	51 400	(927)	(0)	50 473	139 316
2 Устойчив растеж: природни ресурси	28 191	(1 378)	(12 605)	14 207	64 547	(44 806)	(0)	19 740	33 947
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	49	(3)	(24)	22	44 285	(44 060)	-	225	247
3 Сигурност и гражданство	3 137	(228)	(1 396)	1 512	4 336	(1 681)	-	2 655	4 167
4 Глобална Европа	24 673	(699)	(7 182)	16 792	11 278	(3 095)	(1)	8 182	24 974
5 Администрация	865	(166)	(690)	8	9 358	(8 634)	(0)	724	732
от които: административни разходи на институциите	570	(143)	(420)	7	3 979	(3 555)	0	424	431
6 Компенсации	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8 Отрицателен резерв и дефицит, пренесени от предходната финансова година	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Специални инструменти	1	(0)	(0)	-	61	(61)	-	0	0
Общо	217 693	(3 825)	(70 482)	143 386	161 310	(65 935)	(3)	95 373	238 759

4.5. МФР: НЕИЗПЪЛНЕНИ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ГОДИНИ НА ВЪЗНИКВАНЕ

		милиони евро							
Функция от МФР	< 2010	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Общо
1 Интелигентен и приобщаващ растеж	1 741	738	1 120	3 461	23 109	16 371	64 326	64 072	174 938
1a: Конкурентоспособност за растеж и работни места	563	733	856	2 223	4 481	5 972	7 194	13 599	35 622
1b: Икономическо, социално и териториално сближаване	1 178	5	264	1 237	18 627	10 399	57 132	50 473	139 316
2 Устойчив растеж: природни ресурси	200	58	81	128	1 234	1 220	11 285	19 740	33 947
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	–	–	–	0	–	2	19	225	247
3 Сигурност и гражданство	45	40	67	149	287	154	772	2 655	4 167
4 Глобална Европа	899	539	843	1 750	3 291	3 784	5 686	8 182	24 974
5 Администрация	–	–	–	–	0	0	1	731	732
от които: административни разходи на институциите	0	0	0	0	0	0	0	431	431
9 Специални инструменти	–	–	–	–	–	–	0	0	0
Общо	2 884	1 376	2 111	5 488	27 920	21 530	82 069	95 380	238 759

4.6. ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКАТА: РАЗБИВКА И ПРОМЕНИ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ЗА ПЛАЩАНИЯ

милиони евро

		Бюджетни кредити за поети задължения						Бюджетни кредити за плащания						милиони евро
Област на политиката		Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо бюджетни кредити	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо бюджетни кредити	
		Първоначален приет бюджет	Коригиращи бюджети и трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренесени	Целеви приходи		Първоначален приет бюджет	Коригиращи бюджети и трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренесени	Целеви приходи		
		1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11	
01	Икономически и финансови въпроси	2 533	(7)	2 525	–	122	2 648	1 097	432	1 529	6	125	1 660	
02	Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП	2 286	3	2 289	–	229	2 518	1 894	(36)	1 859	13	372	2 243	
03	Конкуренция	103	(1)	102	–	5	107	103	(1)	102	9	5	116	
04	Заетост, социални въпроси и приобщаване	12 924	27	12 952	–	504	13 456	13 031	(1 818)	11 213	14	576	11 802	
05	Земеделие и развитие на селските райони	61 382	(4)	61 379	410	4 070	65 858	54 625	166	54 791	431	3 818	59 039	
06	Мобилност и транспорт	4 219	2	4 221	–	125	4 346	2 296	(103)	2 193	5	123	2 321	
07	Околна среда	448	0	448	–	18	467	397	(5)	392	4	16	412	
08	Научни изследвания и иновации	5 855	(7)	5 848	–	897	6 745	5 403	(10)	5 393	28	1 391	6 811	
09	Комуникационни мрежи, съдържание и технологии	1 803	53	1 856	–	173	2 029	2 373	(32)	2 341	11	274	2 627	
10	Преки научни изследвания	397	–	397	–	538	935	403	(17)	385	40	479	905	
11	Рибарство и морско дело	1 083	(9)	1 074	0	6	1 081	758	(145)	613	3	6	622	
12	Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари	85	0	85	–	4	89	86	(3)	83	4	4	91	
13	Регионална и градска политика	35 989	40	36 029	146	60	36 235	36 386	(5 365)	31 021	11	76	31 108	
14	Данъчно облагане и митнически съюз	166	0	167	0	9	176	159	0	159	5	7	171	
15	Образование и култура	2 889	0	2 890	–	466	3 356	3 031	25	3 055	13	631	3 699	
16	Комуникация	204	0	204	–	12	216	197	(2)	195	12	12	219	
17	Здравеопазване и безопасност на храните	571	(14)	557	–	42	598	571	(37)	535	9	42	586	
18	Миграция и вътрешни работи	3 225	250	3 475	–	88	3 563	2 323	61	2 384	6	96	2 487	
19	Инструменти в областта на външната политика	783	(119)	663	17	53	733	677	(50)	628	3	52	683	
20	Търговия	107	1	108	–	3	111	106	1	106	2	3	112	
21	Международно сътрудничество и развитие	3 162	1	3 163	–	220	3 383	3 346	21	3 367	18	203	3 587	
22	Политика за съседство и преговори за разширяване	3 835	146	3 981	7	990	4 978	3 566	(264)	3 301	12	369	3 683	
23	Хуманитарна помощ и гражданска защита	1 202	258	1 460	219	1 253	2 933	1 560	178	1 739	6	532	2 277	
24	Борба с измамите	80	(1)	79	–	0	79	86	(1)	85	7	0	92	
25	Координиране на политиките на Комисията и правни съвети	206	4	210	0	12	222	206	4	210	15	12	237	
26	Администрация на Комисията	1 017	(21)	996	–	178	1 174	1 016	(15)	1 001	142	180	1 323	
27	Бюджет	72	(13)	59	–	8	67	72	(13)	59	7	8	75	
28	Одит	19	(0)	19	–	1	20	19	(0)	19	1	1	20	
29	Статистика	139	0	140	–	16	155	128	0	128	5	21	154	
30	Пенсии и свързаните с тях разходи	1 647	37	1 684	–	0	1 685	1 647	37	1 684	–	0	1 685	
31	Езикови служби	399	(3)	396	–	62	458	399	(3)	396	17	62	475	
32	Енергетика	1 532	(122)	1 410	–	96	1 506	1 524	46	1 570	5	141	1 716	
33	Правосъдие и потребители	259	(0)	259	–	10	268	239	(8)	232	4	9	245	
34	Действия по климата	138	0	138	–	1	139	82	(5)	77	4	1	82	
40	Резерви	475	(238)	236	–	–	236	309	(288)	21	–	–	21	
90	Други институции	3 771	7	3 778	3	340	4 121	3 771	7	3 778	472	433	4 683	
Общо		155 004	273	155 277	804	10 610	166 690	143 885	(7 243)	136 642	1 345	10 081	148 069	

4.7. ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКАТА: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

милиони евро

Област на политиката	Общо налични бюджетни кредити	Поети задължения					Бюджетни кредити, пренесени за 2017 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончателния приет бюджет	от пренасян	от целеви приходи	Общо	%	целеви приходи	пренасян	Общо	от окончателния приет бюджет	от пренасян	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
01 Икономически и финансови въпроси	2 648	2 525	–	9	2 534	96 %	113	–	113	1	–	–	1
02 Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП	2 518	2 288	–	121	2 409	96 %	109	0	109	0	–	–	0
03 Конкуренция	107	102	–	3	105	98 %	2	–	2	0	–	–	0
04 Заетост, социални въпроси и приобщаване	13 456	12 938	–	428	13 367	99 %	76	0	76	13	–	–	13
05 Земеделие и развитие на селските райони	65 858	60 927	395	2 143	63 466	96 %	1 927	433	2 360	18	14	–	32
06 Мобилност и транспорт	4 346	4 218	–	62	4 281	99 %	63	0	63	2	–	–	2
07 Околна среда	467	448	–	10	458	98 %	8	0	8	0	–	–	0
08 Научни изследвания и иновации	6 745	5 848	–	538	6 386	95 %	359	–	359	0	–	–	0
09 Комуникационни мрежи, съдържание и технологии	2 029	1 856	–	81	1 936	95 %	92	0	92	0	–	–	0
10 Преки научни изследвания	935	397	–	114	510	55 %	424	–	424	0	–	–	0
11 Рибарство и морско дело	1 081	1 069	0	2	1 071	99 %	5	0	5	5	–	–	5
12 Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари	89	85	–	2	87	97 %	2	0	2	0	–	–	0
13 Регионална и градска политика	36 235	35 968	145	26	36 139	100 %	34	31	65	29	1	–	30
14 Данъчно облагане и митнически съюз	176	166	0	4	171	97 %	4	–	4	0	–	–	0
15 Образование и култура	3 356	2 890	–	359	3 249	97 %	107	0	107	0	–	–	0
16 Комуникация	216	204	–	7	211	97 %	5	–	5	0	–	–	0
17 Здравеопазване и безопасност на храните	598	557	–	17	573	96 %	25	–	25	0	–	–	0
18 Миграция и вътрешни работи	3 563	3 473	–	32	3 505	98 %	56	0	57	1	–	–	1
19 Инструменти в областта на външната политика	733	654	17	18	689	94 %	35	9	44	0	–	–	0
20 Търговия	111	108	–	2	109	99 %	1	0	1	0	–	–	0
21 Международно сътрудничество и развитие	3 383	3 161	–	187	3 349	99 %	32	1	33	1	–	–	1
22 Политика за съседство и преговори за разширяване	4 978	3 979	–	925	4 904	99 %	65	–	65	2	7	–	9
23 Хуманитарна помощ и гражданска защита	2 933	1 459	219	552	2 231	76 %	701	–	701	1	–	–	1
24 Борба с измамите	79	79	–	–	79	100 %	0	–	0	0	–	–	0
25 Координиране на политиките на Комисията и правни съвети	222	209	0	7	216	97 %	5	0	5	1	–	–	1
26 Администрация на Комисията	1 174	995	–	108	1 104	94 %	69	–	69	0	–	–	0
27 Бюджет	67	59	–	5	64	95 %	3	–	3	0	–	–	0
28 Одит	20	18	–	1	19	97 %	1	–	1	0	–	–	0
29 Статистика	155	139	–	6	145	94 %	10	–	10	0	–	–	0
30 Пенсии и свързаните с тях разходи	1 685	1 684	–	0	1 684	100 %	0	–	0	0	–	–	0
31 Езикови служби	458	396	–	42	437	95 %	20	–	20	0	–	–	0
32 Енергетика	1 506	1 405	–	41	1 446	96 %	55	0	55	5	–	–	5
33 Правосъдие и потребители	268	256	–	3	259	97 %	7	–	7	2	–	–	2
34 Действия по климата	139	137	–	1	138	100 %	0	0	0	0	–	–	0
40 Резерви	236	–	–	–	–	0 %	–	99	99	138	–	–	138
90 Други институции	4 121	3 721	3	254	3 979	97 %	86	–	86	57	0	0	57
Общо	166 690	154 421	781	6 108	161 310	97 %	4 502	575	5 077	281	22	–	303

4.8. ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКАТА: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПЛАЩАНИЯ

милиони евро

		Извършени плащания					Бюджетни кредити, пренесени за 2017 г.					Бюджетни кредити, които губят сила				
Област на политиката	Общо налични бюджетни кредити	от окончателния приет бюджет	от пренасян	от целеви приходи	Общо	%	автоматични пренасяния	пренасян с решение	целеви приходи	Общо	от окончателния приет бюджет	от пренасян	от целеви приходи	Общо		
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11	12	13	14=11+12+13		
01 Икономически и финансови въпроси	1 660	1 512	5	11	1 529	92 %	5	–	114	119	12	1	–	13		
02 Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП	2 243	1 843	11	59	1 913	85 %	15	0	313	328	1	1	–	2		
03 Конкуренция	116	94	8	3	105	90 %	8	–	3	10	0	1	–	1		
04 Заемост, социални въпроси и приобщаване	11 802	8 819	10	44	8 873	75 %	12	–	532	544	2 381	4	0	2 385		
05 Земеделие и развитие на селските райони	59 039	54 127	414	2 488	57 029	97 %	203	433	1 330	1 965	28	16	–	44		
06 Мобилност и транспорт	2 321	2 183	4	64	2 251	97 %	4	0	59	63	6	0	1	7		
07 Околна среда	412	379	3	9	392	95 %	3	0	7	11	9	0	–	9		
08 Научни изследвания и иновации	6 811	5 359	25	396	5 780	85 %	29	–	994	1 023	6	2	–	8		
09 Комуникационни мрежи, съдържание и технологии	2 627	2 326	10	113	2 449	93 %	15	0	162	177	1	1	0	2		
10 Препри научни изследвания	905	339	36	95	469	52 %	46	–	385	431	0	5	–	5		
11 Рибарство и морско дело	622	585	2	2	589	95 %	2	0	5	6	26	0	–	27		
12 Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари	91	80	3	2	85	93 %	3	0	2	5	0	0	–	1		
13 Регионална и градска политика	31 108	29 072	10	40	29 123	94 %	10	31	36	78	1 906	1	–	1 908		
14 Данъчно облагане и митнически съюз	171	155	5	2	161	94 %	5	–	5	9	0	0	–	0		
15 Образование и култура	3 699	3 043	12	299	3 354	91 %	12	0	332	344	0	1	–	1		
16 Комуникация	219	185	11	6	202	92 %	10	–	6	16	0	1	–	1		
17 Здравеопазване и безопасност на храните	586	526	8	16	550	94 %	8	–	25	34	0	1	–	2		
18 Миграция и вътрешни работи	2 487	2 364	5	24	2 393	96 %	7	0	73	80	12	1	–	13		
19 Инструменти в областта на външната политика	683	595	3	19	617	90 %	3	–	33	36	29	1	–	29		
20 Търговия	112	103	2	2	107	96 %	3	0	2	5	0	0	–	0		
21 Международно сътрудничество и развитие	3 587	3 344	16	133	3 493	97 %	21	0	70	91	1	2	–	3		
22 Политика за съседство и преговори за разширяване	3 683	3 007	10	317	3 334	91 %	11	–	52	62	284	2	–	286		
23 Хуманитарна помощ и гражданска защита	2 277	1 637	6	360	2 002	88 %	7	86	173	265	9	1	–	10		
24 Борба с измамите	92	72	6	–	78	84 %	7	5	0	12	1	2	–	2		
25 Координиране на политиките на Комисията и правни съвети	237	194	13	6	213	90 %	15	0	6	21	0	2	–	3		
26 Администрация на Комисията	1 323	879	135	83	1 097	83 %	121	–	97	218	1	8	–	8		
27 Бюджет	75	53	7	4	63	85 %	6	–	5	11	0	0	–	0		
28 Одит	20	18	1	1	19	94 %	1	–	1	1	0	0	–	0		
29 Статистика	154	123	4	6	134	87 %	5	–	15	20	0	1	–	1		
30 Пенсии и свързаните с тях разходи	1 685	1 684	–	0	1 684	100 %	–	–	0	0	0	–	–	0		
31 Езикови служби	475	381	16	37	435	92 %	15	–	25	39	0	1	–	1		
32 Енергетика	1 716	1 549	5	67	1 621	94 %	5	0	71	76	15	1	3	19		
33 Правосъдие и потребители	245	222	3	4	229	94 %	4	–	5	9	6	1	–	7		
34 Действия по климата	82	64	3	1	68	83 %	4	0	1	4	9	1	–	9		
40 Резерви	21	–	–	–	–	0 %	–	–	–	–	21	–	–	21		
90 Други институции	4 683	3 247	423	305	3 975	85 %	474	–	128	602	57	49	–	106		
Общо	148 069	130 164	1 236	5 016	136 416	92 %	1 098	557	5 062	6 717	4 823	109	3	4 936		

4.9. ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКАТА: ДВИЖЕНИЯ НА НЕИЗПЪЛНЕНИТЕ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ (RAL)

		Неизпълнени поети задължения към края на предходната година				Поети задължения за годината				милиони евро
Област на политиката		Задължения, пренесени от предходната година	Отмени на задължения/преоценки/отмени	Плащания	Неизпълнени поети задължения към края на годината	Задължения, поети през годината	Плащания	Отмяна на поетите задължения, които не могат да бъдат пренесени	Неизпълнени поети задължения към края на годината	Общо поети задължения, неизпълнени към края на годината
01	Икономически и финансови въпроси	1 884	(28)	(1 127)	728	2 534	(401)	–	2 133	2 861
02	Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП	2 179	(26)	(1 145)	1 008	2 409	(768)	(1)	1 640	2 648
03	Конкуренция	9	(1)	(8)	–	105	(97)	–	8	8
04	Заетост, социални въпроси и приобщаване	33 275	(438)	(8 516)	24 321	13 367	(357)	(0)	13 010	37 331
05	Земеделие и развитие на селските райони	25 424	(1 340)	(12 274)	11 810	63 466	(44 756)	(0)	18 710	30 520
06	Мобилност и транспорт	5 883	(114)	(1 528)	4 241	4 281	(723)	–	3 558	7 799
07	Околна среда	1 118	(2)	(275)	841	458	(117)	–	341	1 182
08	Научни изследвания и иновации	12 813	(107)	(3 844)	8 863	6 386	(1 937)	(0)	4 449	13 312
09	Комуникационни мрежи, съдържание и технологии	3 365	(20)	(1 488)	1 856	1 936	(961)	(0)	975	2 832
10	Преки научни изследвания	174	(19)	(100)	55	510	(369)	(0)	141	196
11	Рибарство и морско дело	2 201	(53)	(409)	1 740	1 071	(180)	(0)	891	2 630
12	Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари	12	(2)	(7)	3	87	(78)	(0)	9	13
13	Регионална и градска политика	92 788	(286)	(28 491)	64 010	36 139	(631)	(0)	35 508	99 518
14	Данъчно облагане и митнически съюз	125	(6)	(73)	45	171	(88)	–	83	128
15	Образование и култура	2 801	(52)	(1 256)	1 494	3 249	(2 099)	(0)	1 150	2 644
16	Комуникация	56	(3)	(49)	4	211	(153)	(0)	58	62
17	Здравеопазване и безопасност на храните	503	(46)	(264)	193	573	(286)	–	287	480
18	Миграция и вътрешни работи	2 596	(168)	(1 096)	1 332	3 505	(1 297)	–	2 207	3 539
19	Инструменти в областта на външната политика	905	(46)	(339)	520	689	(278)	(0)	410	930
20	Търговия	20	(1)	(13)	6	109	(94)	–	16	22
21	Международно сътрудничество и развитие	9 572	(278)	(2 937)	6 358	3 349	(557)	(0)	2 792	9 150
22	Политика за съседство и преговори за разширяване	11 606	(306)	(2 547)	8 753	4 904	(787)	(0)	4 117	12 870
23	Хуманитарна помощ и гражданска защита	827	(5)	(542)	279	2 231	(1 460)	–	770	1 050
24	Борба с измамите	30	(2)	(19)	9	79	(59)	–	20	29
25	Координиране на политиките на Комисията и правни съвети	15	(2)	(13)	–	216	(200)	–	16	16
26	Администрация на Комисията	185	(9)	(169)	8	1 104	(928)	–	176	184
27	Бюджет	7	(0)	(7)	–	64	(56)	–	8	8
28	Одит	1	(0)	(1)	–	19	(18)	–	1	1
29	Статистика	115	(7)	(50)	57	145	(83)	(0)	62	119
30	Пенсии и свързаните с тях разходи	–	–	–	–	1 684	(1 684)	–	–	–
31	Езикови служби	17	(1)	(16)	–	437	(418)	–	19	19
32	Енергетика	6 225	(309)	(1 325)	4 590	1 446	(296)	–	1 150	5 740
33	Правосъдие и потребители	224	(4)	(91)	129	259	(138)	–	121	250
34	Действия по климата	168	(1)	(43)	124	138	(25)	–	113	237
90	Други институции	570	(143)	(420)	7	3 979	(3 555)	0	424	431
Общо		217 693	(3 825)	(70 482)	143 386	161 310	(65 935)	(3)	95 373	238 759

4.10. ОБЛАСТ НА ПОЛИТИКАТА: НЕИЗПЪЛНЕНИ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ГОДИНИ НА ВЪЗНИКВАНЕ

		милиони евро								
Област на политиката		< 2010	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Общо
01	Икономически и финансови въпроси	11	0	–	117	244	10	346	2 133	2 861
02	Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП	13	11	29	93	86	144	633	1 640	2 648
03	Конкуренция	–	–	–	–	–	–	0	8	8
04	Заетост, социални въпроси и приобщаване	382	6	265	420	4 112	4 118	15 018	13 010	37 331
05	Земеделие и развитие на селските райони	34	–	–	2	868	985	9 921	18 710	30 520
06	Мобилност и транспорт	100	64	249	508	571	1 321	1 430	3 558	7 799
07	Околна среда	80	58	68	98	137	181	217	341	1 182
08	Научни изследвания и иновации	77	112	318	705	1 686	2 835	3 129	4 449	13 312
09	Комуникационни мрежи, съдържание и технологии	29	16	37	141	298	615	721	975	2 832
10	Преки научни изследвания	9	2	1	1	11	11	19	141	196
11	Рибарство и морско дело	85	0	13	27	286	26	1 302	891	2 630
12	Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари	–	–	–	–	0	1	3	9	13
13	Регионална и градска политика	1 022	1	8	825	14 947	5 750	41 459	35 508	99 518
14	Данъчно облагане и митнически съюз	–	–	0	0	1	11	32	83	128
15	Образование и култура	83	26	66	128	220	436	535	1 150	2 644
16	Комуникация	–	–	0	0	0	0	4	58	62
17	Здравеопазване и безопасност на храните	14	3	5	10	15	52	93	287	480
18	Миграция и вътрешни работи	45	46	67	158	322	111	583	2 207	3 539
19	Инструменти в областта на външната политика	12	5	11	38	55	168	231	410	930
20	Търговия	–	–	0	0	1	1	4	16	22
21	Международно сътрудничество и развитие	227	219	331	699	1 237	1 525	2 120	2 792	9 150
22	Политика за съседство и преговори за разширяване	414	290	473	993	1 507	2 037	3 039	4 117	12 870
23	Хуманитарна помощ и гражданска защита	22	25	24	23	22	28	135	770	1 050
24	Борба с измамите	–	–	–	0	1	3	6	20	29
25	Координиране на политиките на Комисията и правни съвети	–	–	–	–	–	–	0	16	16
26	Администрация на Комисията	–	–	–	–	2	1	4	176	184
27	Бюджет	–	–	–	–	–	–	(0)	8	8
28	Одит	–	–	–	–	–	–	–	1	1
29	Статистика	–	–	0	0	3	17	37	62	119
30	Пенсии и свързаните с тях разходи	–	–	–	–	–	–	–	–	–
31	Езикови служби	–	–	–	–	–	–	(0)	19	19
32	Енергетика	225	491	142	496	1 273	1 053	910	1 150	5 740
33	Правосъдие и потребители	0	0	4	6	13	36	70	121	250
34	Действия по климата	–	–	–	–	1	54	69	113	237
90	Други институции	0	0	0	0	0	0	0	431	431
		2 884	1 376	2 111	5 488	27 920	21 530	82 069	95 380	238 759

5. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА ПО ИНСТИТУЦИИ

5.1. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРИХОДИ

Институция	Бюджетни кредити от приходи		Установени вземания			Приходи			Приходи като % от бюджета	Дължими
	Първоначален приет бюджет	Окончателен приет бюджет	Текуща година	Пренесени	Общо	От вземания за текущата година	От пренесени вземания	Общо		
Комисия	143 548	136 305	143 854	7 119	150 972	141 804	2 285	144 089	106 %	6 883
Комитет на регионите	8	8	11	–	11	11	–	11	133 %	0
Сметна палата	20	20	20	0	20	20	0	20	99 %	0
Съд	52	52	50	0	50	50	0	50	97 %	0
Икономически и социален комитет	11	11	15	–	15	15	–	15	142 %	–
Европейски съвет и Съвет	50	50	76	3	79	75	2	78	154 %	2
Европейски надзорен орган по защита на данните	1	1	1	–	1	1	–	1	95 %	–
Европейска служба за външна дейност	41	41	269	1	269	268	1	268	659 %	1
Европейски парламент	153	153	186	19	205	181	2	183	119 %	22
Омбудсман	1	1	1	–	1	1	–	1	91 %	–
Общо	143 885	136 642	144 483	7 141	151 624	142 427	2 290	144 717	106 %	6 907

Консолидираните отчети за изпълнението на общия бюджет на ЕС включват, както през предходни години, изпълнението на бюджета на всички институции, тъй като в рамките на бюджета на ЕС се съставя отделен бюджет за всяка институция. Агенциите не разполагат с отделен бюджет в бюджета на ЕС и се финансират частично със субсидия от бюджета на Комисията.

Що се отнася до ЕСВД, следва да се отбележи, че в допълнение към своя бюджет тя получава и средства от Комисията в размер на 140 милиона евро (2015 г.: 138 милиона евро) и от ЕФР в размер на 44 милиона евро (2015 г.: 61 милиона евро). Тези бюджетни кредити се предоставят на ЕСВД (като целеви приходи) с цел покриване предимно на разходите за персонала на Комисията, който работи в делегациите на ЕС. Тези делегации се управляват административно от ЕСВД.

5.2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

милиони евро

Институция	Поети задължения						Бюджетни кредити, пренесени за 2017 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
	Общо налични бюджетни кредити	от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо	%	от целеви приходи	пренасяни я с решение	Общо	от окончател ния приет бюджет	от пренасяния	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Комисия	162 569	150 699	778	5 854	157 332	97 %	4 416	575	4 991	224	22	–	246
Комитет на регионите	93	89	–	2	91	98 %	0	–	0	1	–	0	1
Сметна палата	138	136	–	0	136	99 %	0	–	0	1	–	0	1
Съд	382	373	–	1	374	98 %	1	–	1	7	–	0	7
Икономически и социален комитет	135	127	–	4	131	97 %	0	–	0	4	–	0	4
Европейски съвет и Съвет	591	519	2	21	541	92 %	23	–	23	26	0	0	26
Европейски надзорен орган по защита на данните	9	9	–	–	9	95 %	–	–	–	1	–	0	1
Европейска служба за външна дейност	877	634	1	200	835	95 %	40	–	40	2	0	0	2
Европейски парламент	1 886	1 824	–	26	1 850	98 %	21	–	21	15	–	0	15
Омбудсман	11	10	–	–	10	95 %	–	–	–	0	–	0	0
Общо	166 690	154 421	781	6 108	161 310	97 %	4 502	575	5 077	281	22	–	303

5.3. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПЛАЩАНИЯ

Институция	Общо налични бюджетни кредити	Извършени плащания			Общо	%	Бюджетни кредити, пренесени за 2017 г.			Общо	Бюджетни кредити, които губят сила			Общо
		от окончател ния приет бюджет	от пренасяни я	от целеви приходи			автоматич ни пренасяни я	пренасяни я с решение	от целеви приходи		от окончател ния приет бюджет	от пренасяни я	от целеви приходи	
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8 +9	11	12	13	14=11+ 12+13
Комисия	143 386	126 917	813	4 711	132 442	92 %	624	557	4 934	6 115	4 766	60	3	4 830
Комитет на регионите	102	81	7	2	90	89 %	8	–	0	9	1	1	0	3
Сметна палата	147	127	9	0	136	92 %	9	–	0	9	1	1	0	2
Съд	401	351	18	1	370	92 %	22	–	1	23	7	2	0	9
Икономически и социален комитет	145	119	7	3	129	89 %	8	–	1	9	4	4	0	7
Европейски съвет и Съвет	636	457	38	20	515	81 %	62	–	23	86	26	9	0	35
Европейски надзорен орган по защита на данните	10	8	1	–	9	84 %	1	–	–	1	1	0	0	1
Европейска служба за външна дейност	968	557	75	185	816	84 %	77	–	62	139	2	11	–	13
Европейски парламент	2 262	1 539	268	94	1 900	84 %	285	–	40	325	15	21	0	36
Омбудсман	11	9	1	–	10	86 %	1	–	–	1	0	0	0	1
Общо	148 069	130 164	1 236	5 016	136 416	92 %	1 098	557	5 062	6 717	4 823	109	3	4 936

6. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА НА АГЕНЦИИТЕ

6.1. БЮДЖЕТНИ ПРИХОДИ

милиони евро

Агенция	Финансиране за област на политиката на Комисията	Окончателен приет бюджет	Получени суми
Агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER)	6	16	16
Орган на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (OEPEC)	9	4	4
Служба на Общността за сортовете растения (CPVO)	17	16	13
Изпълнителна агенция за потребителите, здравеопазването, селското стопанство и храните (CHAFEA)	17	9	9
Изпълнителна агенция за образование, аудио-визия и култура (EACEA)	15	49	49
Европейска агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA)	4	15	15
Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA)	18	80	97
Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (EASO)	18	53	53
Европейска агенция за авиационна безопасност (EASA)	6	193	140
Европейски банков орган (EBA)	12	36	37
Европейска агенция за гранична и брегова охрана (Frontex)	18	233	252
Европейски център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC)	17	58	58
Европейски център за развитие на професионалното обучение (CEDEFOP)	15	18	18
Европейска агенция по химикали (ECHA)	2	103	105
Европейска агенция за околната среда (EEA)	7	42	57
Европейска агенция за контрол на рибарството (EFCA)	11	10	10
Европейски орган за безопасност на храните (EFSA)	17	79	79
Европейска фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound)	4	21	21
Европейска агенция за глобалната навигационна спътникова система (ГНСС)	6	29	223
Европейски институт за равенство между половете (EIGE)	4	8	8
Европейски институт за иновации и технологии (EIT)	15	264	264
Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (EIOPA)	12	22	22

милиони евро

Агенция	Финансиране за област на политиката на Комисията	Окончателен приет бюджет	Получени суми
Европейска агенция по морска безопасност (EMSA)	6	71	71
Европейска агенция по лекарствата (EMA)	2	308	305
Европейски център за мониторинг на наркотици и наркомании (EMCDDA)	18	15	15
Европейска полицейска служба	18	104	117
Изпълнителна агенция на Европейския научноизследователски съвет (ERCEA)	8	43	43
Европейски орган за ценни книжа и пазари (ESMA)	12	39	39
Европейска фондация за обучение (ETF)	15	20	20
Агенция на Европейския съюз за основните права (FRA)	18	22	22
Агенция на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането (CEPOL)	18	9	10
Агенция на Европейския съюз за мрежова и информационна сигурност (ENISA)	9	11	11
Агенция за железопътен транспорт на Европейския съюз	6	28	28
Служба на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO)	12	418	231
Звено на Европейския съюз за съдебно сътрудничество (Евроюст)	33	44	44
Изпълнителна агенция за малките и средните предприятия (EASME)	6	36	36
Термоядрен синтез за енергия (F4E)	8	720	724
Изпълнителна агенция за иновации и мрежи (INEA)	6	22	22
Изпълнителна агенция за научни изследвания (REA)	8	60	60
Център за преводи за органите на Европейския съюз	15	51	42
Общо		3 377	3 389

милиони евро

Вид приходи	Окончателен приет бюджет	Получени суми
Субсидия от Комисията	1 524	1 540
Приходи от такси	642	638
Други приходи	1 211	1 211
Общо	3 377	3 389

6.2. БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ЗА ПЛАЩАНИЯ ПО АГЕНЦИИ

милиони евро

Агенция	Бюджетни кредити за поети задължения		Бюджетни кредити за плащания	
	Общо налични бюджетни кредити	Поети задължения	Общо налични бюджетни кредити	Извършени плащания
Агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER)	16	16	18	12
Орган на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (ОЕРЕС)	4	4	5	4
Служба на Общността за сортовете растения (CPVO)	18	17	17	15
Изпълнителна агенция за потребителите, здравеопазването, селското стопанство и храните (CHAFEA)	9	9	10	8
Изпълнителна агенция за образование, аудио-визия и култура (EACEA)	49	48	54	47
Европейска агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA)	17	16	21	15
Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA)	85	80	104	94
Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (EASO)	66	53	55	35
Европейска агенция за авиационна безопасност (EASA)	220	160	226	144
Европейски банков орган (EBA)	36	35	40	35
Европейска агенция за гранична и брегова охрана (Frontex)	256	244	300	199
Европейски център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC)	59	58	69	56
Европейски център за развитие на професионалното обучение (CEDEFOP)	19	19	20	18
Европейска агенция по химикали (ECHA)	113	110	124	106
Европейска агенция за околната среда (EEA)	69	64	74	50
Европейска агенция за контрол на рибарството (EFCA)	10	10	11	9
Европейски орган за безопасност на храните (EFSA)	80	80	88	79
Европейска фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound)	21	21	24	20
Европейска агенция за глобалната навигационна спътникова система (ГНСС)	3 331	1 104	626	139
Европейски институт за равенство между половете (EIGE)	8	8	10	8
Европейски институт за иновации и технологии (EIT)	285	271	267	265

милиони евро

Агенция	Бюджетни кредити за поети задължения		Бюджетни кредити за плащания	
	Общо налични бюджетни кредити	Поети задължения	Общо налични бюджетни кредити	Извършени плащания
Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (EIOPA)	22	22	25	22
Европейска агенция по морска безопасност (EMSA)	80	72	82	66
Европейска агенция по лекарствата (EMA)	314	301	347	294
Европейски център за мониторинг на наркотици и наркомании (EMCDDA)	16	16	17	16
Европейска полицейска служба	122	115	133	112
Изпълнителна агенция на Европейския научноизследователски съвет (ERCEA)	43	43	45	43
Европейски орган за ценни книжа и пазари (ESMA)	42	40	47	38
Европейска фондация за обучение (ETF)	21	21	21	21
Агенция на Европейския съюз за основните права (FRA)	22	22	28	22
Агенция на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането (CEPOL)	10	9	11	9
Агенция на Европейския съюз за мрежова и информационна сигурност (ENISA)	11	11	12	10
Агенция за железопътен транспорт на Европейския съюз	28	28	30	28
Служба на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO)	450	238	453	214
Звено на Европейския съюз за съдебно сътрудничество (Евроюст)	44	44	47	39
Изпълнителна агенция за малките и средните предприятия (EASME)	36	36	41	36
Термоядрен синтез за енергия (F4E)	764	763	730	716
Изпълнителна агенция за иновации и мрежи (INEA)	22	22	23	22
Изпълнителна агенция за научни изследвания (REA)	60	60	63	59
Център за преводи за органите на Европейския съюз	51	45	55	46
Общо	6 926	4 330	4 376	3 169

милиони евро

Вид разходи	Бюджетни кредити за поети задължения		Бюджетни кредити за плащания	
	Общо налични бюджетни кредити	Поети задължения	Общо налични бюджетни кредити	Извършени плащания
Персонал	1,054	1,033	1,069	1,029
Административни разходи	367	341	431	330
Оперативни разходи	5,505	2,956	2,875	1,811
Общо	6 926	4 330	4 376	3 169

РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ

Актюерски предположения

Предположенията, използвани за изчисляване на разходите за бъдещи събития, които засягат пенсионните задължения.

Актюерски печалби и загуби

За схема за дефинирани доходи — промените в актюерските дефицити или излишъци. Те възникват поради разликите между предходните актюерски предположения и събитията, които реално са настъпили, както и поради последиците от промените в актюерските предположения.

Бюджетни кредити за административни разходи

Бюджетните кредити за административни разходи покриват текущите разходи на институциите и на субектите (персонал, сгради, офис оборудване).

Приет бюджет

Проектобюджетът се превръща в приетия бюджет веднага след като бъде одобрен от бюджетния орган.

Коригиращ бюджет

Решение, прието през бюджетната година, за изменение (увеличение, намаление, трансфер) на аспекти на приетия бюджет за тази година.

Суми, които трябва да бъдат поискани от държавите членки

Това са направени през отчетния период разходи, които ще трябва да бъдат финансирани от бъдещи бюджети, т.е. от държавите — членки на ЕС. Това е следствие от едновременното съществуване на финансови отчети на базата на текущо начисляване и на бюджет на касова основа.

Годишен отчет за дейността (ГОД)

В годишните отчети за дейността се посочват резултатите от дейностите чрез съпоставка с определените цели, свързаните с дейностите рискове, формата на вътрешния контрол и т.н. От бюджетната процедура за 2001 г. за Комисията и от 2003 г. за всички институции на Европейския съюз (ЕС) оправомощеният разпоредител с бюджетни кредити трябва да представя на своята институция ГОД за изпълнението на своите задължения, както и финансова информация и информация за управлението.

Бюджетни кредити

Финансиране на бюджета. В бюджета се прогнозира както поетите задължения, така и плащанията (пари в брой или банкови трансфери в полза на бенефициерите). Бюджетните кредити за поети задължения и бюджетните кредити за плащания често се различават (многогодишни бюджетни кредити), тъй като задължение за многогодишните програми и проекти обикновено се поема изцяло през годината, през която е взето решението за тези програми и проекти, и средствата по тях се плащат през годините с напредването на тяхното изпълнение. Едногодишните бюджетни кредити се използват за административните разходи, за разходите за подкрепа на селскостопанските пазари и за преките плащания, като бюджетните кредити за поети задължения са равни на бюджетните кредити за плащания.

Целеви приходи

Специални приходи, получени за финансирането на конкретни разходи. Основният източник на външни целеви приходи са финансовите средства, предоставени от трети държави за програми, финансирани от Съюза. Основният източник на вътрешни целеви приходи са приходите от трети страни във връзка със стоки, услуги или строителни работи, предоставени по тяхно искане. Приходите от възстановяването на неоснователно платени суми и приходите от продажбата на публикации и филми, включително на електронен носител.

Финансови активи, обявени за продажба

Всички финансови активи (с изключение на деривативите), които според международните счетоводни стандарти за публичния сектор се оценяват по справедлива стойност и за които промените в справедливата стойност трябва да бъдат признати в резерв при нетните активи до отписването им (или обезценка).

Бюджетен ред

Що се отнася до структурата на бюджета, приходите и разходите се записват в бюджета съгласно задължителна номенклатура, която отразява естеството и целта на всеки елемент. Тази номенклатура е наложена от бюджетния орган. Отделните категории (дял, глава, статия или ред) служат за официално описание на номенклатурата.

Отмяна на бюджетни кредити

Неизползваните бюджетни кредити, които не могат вече да се използват.

Пренасяне на бюджетни кредити

Изключение от принципа на ежегодност, доколкото бюджетните кредити, които не са могли да бъдат използвани през дадена бюджетна година, могат при строги условия и по изключение да бъдат пренесени за използване през следващата година.

Поемане на задължение

Правен ангажимент за предоставяне на финансиране, при условие че бъдат изпълнени определени условия. ЕС се задължава да възстанови своя дял от разходите по проект, финансиран от ЕС. Днешните задължения представляват утрешните плащания. Днешните плащания представляват вчерашните задължения.

Бюджетен кредит за поети задължения

Бюджетните кредити за поети задължения покриват пълната стойност на правните задължения (договори, споразумения/решения за предоставяне на безвъзмездни средства), които могат да бъдат подписани през текущата финансова година.

Разходи за текущ трудов стаж

Увеличението на задълженията по схемата, произтичащи от трудовия стаж, натрупан през текущата финансова година.

Отмяна на задължение

Действие, чрез което се отменя предходно задължение (или част от него).

Схема за дефинирани доходи

Пенсионна схема или схема за други доходи след пенсиониране, при която правилата на схемата определят доходите независимо от дължимите вноски и при която доходите не са пряко свързани с инвестициите на схемата. Схемата може да бъде финансирана или нефинансирана.

Деривативи

Финансови инструменти, чиято стойност е свързана с промените в стойността на друг финансов инструмент, на показател или на стока. За разлика от притежателя на първичен финансов инструмент (напр. държавна ценна книга), който има неограничено право да получи пари (или друга икономическа полза) в бъдеще, притежателят на дериватив има само ограничено право да получи такава полза. Пример за дериватив е валутният форуърден договор.

Пряко управление

Метод на изпълнение на бюджета. При прякото управление бюджетът се изпълнява пряко от службите на Комисията, изпълнителните агенции или доверителните фондове.

Дисконтов процент

Процентът, използван за коригиране на стойността на парите във времето. Дисконтирането е техника, която се използва за сравняване на разходите и ползите, настъпващи през различни времеви периоди.

Ефективен лихвен процент

Процентът, с който се дисконтират очакваните бъдещи парични постъпления или плащания през очаквания живот на финансовия актив или финансовия пасив до нетната балансова стойност на актива или пасива.

Финансови активи или пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита

Всички финансови активи или пасиви, които според международните счетоводни стандарти за публичния сектор се оценяват по справедлива стойност и за които промените в справедливата стойност трябва да бъдат признати в излишъка или дефицита за периода (т.е. деривативи).

Финансова корекция

Финансовите корекции имат за цел да предпазят бюджета на ЕС от погрешни или нередовни разходи. При разходите под споделено управление събирането на неправилно извършени плащания е отговорност основно на държавата членка.

„Потвърдена“ финансова корекция е финансова корекция, която е приета от съответната държава членка. „Решена“ финансова корекция е финансова корекция, която е приета с решение на Комисията. Тя винаги е нетна корекция, при която държавата членка трябва да възстанови нередовните средства в бюджета на ЕС, което води до окончателно намаление на финансовия пакет, предвиден за съответната държава членка. Потвърдените и решените финансови корекции се посочват в настоящия документ като една категория.

Финансовата корекция е „извършена“, когато с нея е коригирана констатираната нередност.

Непряко управление

Метод на изпълнение на бюджета. При непрякото управление Комисията възлага задачи по изпълнението на бюджета на органи, уредени от правото на ЕС или от национално право.

Прекъсвания и спирания

Ако Комисията установи, въз основа на собствената си дейност или на информацията, съобщена от одитните органи, че държава членка не е отстранила сериозни недостатъци в системите за управление и контрол и/или не е коригирала нередовни разходи, които са били декларирани и сертифицирани, тя може да прекъсне или да спре плащанията.

Нередност

Нередността е действие, което не е в съответствие с правилата на ЕС и има потенциално отрицателен ефект върху финансовите интереси на ЕС, но което може да се дължи на неволна грешка, извършена от бенефициерите на средства или от органите, отговарящи за плащанията. Ако една нередност е извършена умишлено, тя представлява измама.

Бюджетни кредити, които губят сила

Неизползваните бюджетни кредити, които ще бъдат отменени в края на финансовата година. Губенето на сила означава отмяна на цялото разрешение или на част от разрешението за извършване на разходи и/или за поемане на задължения. Това разрешение намира израз под формата на бюджетен кредит.

Собствени ресурси

Те представляват основното финансиране за институциите и органите на ЕС и са определени в Регламента за собствените ресурси № 609/2014. Собствените ресурси се състоят от ресурси на база БНД, ресурси на база ДДС и традиционни собствени ресурси.

Бюджетни кредити за плащания

Бюджетните кредити за плащания покриват разходите, дължими през текущата година, които произтичат от правни задължения, поети през текущата година и/или през предходни години.

Предварително финансиране

Плащане, предназначено да осигури на бенефициера налични средства. То може да се раздели на няколко плащания съгласно разпоредбите на съответния договор, решение, споразумение или основен правен акт. Наличните средства, или авансът, се използват за целта, за която са осигурени, през периода, определен в споразумението, или се връщат.

Превантивна мярка

Превантивните мерки, които Комисията може да използва, за да защити бюджета на ЕС, когато знае за наличието на потенциални недостатъци, включват спирането и прекъсването на плащанията от бюджета на ЕС в полза на оперативната програма.

Неизпълнени поети задължения (Reste à liquider — RAL)

Те са размерът на поето бюджетно задължение, по което плащането все още не е извършено. Те представляват задълженията на ЕС за плащане за бъдещи години и са пряко следствие от съществуването на многогодишни програми и от липсата на връзка между бюджетните кредити за поети задължения и бюджетните кредити за плащания.

Споделено управление

Метод на изпълнение на бюджета. При споделеното управление задачите по изпълнението на бюджета са делегирани на държавите членки. Около 80 % от разходите на ЕС попадат в обхвата на този метод на изпълнение.

Традиционни собствени ресурси

Те представляват приходи за ЕС и са част от собствените ресурси, с които се финансират дейностите на ЕС. Традиционните собствени ресурси са определени в Регламента за собствените ресурси № 609/2014 и се състоят от мита и налози върху захарта.

Трансфери (между бюджетните редове)

Трансферите между бюджетните редове са свързани с преместване на бюджетни кредити от един бюджетен ред в друг в хода на финансовата година и следователно представляват изключение от принципа на специфичност на бюджета. Те обаче са изрично разрешени от Договора за функционирането на Европейския съюз при условията, предвидени във Финансовия регламент (ФР). Във ФР се посочват различни видове трансфери в зависимост от това дали те са между или в рамките на бюджетни дялове, глави, статии или позиции и дали изискват различни нива на разрешение.